

**ION I. BRUCKNER
CIPRIAN ANTIPA
RAMONA SIMIONESCU**

**DICȚIONAR SEMIOLOGIC
MEDICAL
DE NUME PROPRII**

EDITURA CERES

ION I. BRUCKNER
CIPRIAN ANTIPA
RAMONA SIMIONESCU

**DICȚIONAR SEMIOLOGIC
MEDICAL
DE NUME PROPRII**

Editura CERES
București, 1998

Coperta: ROMCARTEXIM

ISBN: 973-40-0411-5

PREFAȚA

Lucrarea se adresează tuturor categoriilor de medici și fără îndoială, în primul rând studenților și medicilor tineri. Considerăm că acest dicționar le pune la dispoziție, într-o formă ușor accesibilă, semnificația unor semne, teste, metode, manevre diagnostice etc. cunoscute sub numele celor ce le-au descris.

Concepută astfel, cartea prezintă un interes deosebit pentru că, pe de o parte, se ușurează însușirea corectă a terminologiei medicale și, pe de altă parte, se permite revederea facilă a unor termeni.

Față de publicații anterioare, lucrarea are individualitate prin faptul că nu cuprinde boli și sindroame cu denumiri patronimice, ci numai prezentarea unor semne, teste, metode, manevre etc. din domeniul medical, ceea ce servește simplității utilizării și clarității materialului prezentat.

Cu unele excepții intrate în limbajul medical curent, nu sunt descrise denumiri patronimice aparținând disciplinelor chirurgicale. Din rațiuni de spațiu, mai mulți autori cu același nume au fost trecuți o singură dată, fără a li se mai menționa prenumele.

Ne exprimăm speranța că lucrarea va stârni interesul colegilor și așteptăm orice sugestie sau observație din partea lor.

Adresăm mulțumirile noastre pentru ajutorul deosebit oferit la tehnoredactarea și corectarea acestui material doamnelor dr. Mihaela Vlăiculescu, Alina Marin și Elena Ionescu.

De asemenea, adresăm mulțumirile noastre speciale doamnei Maria Damian, directoarea Editurii Ceres, pentru răbdarea și susținerea oferite, precum și pentru competența cu care a condus editarea acestei cărți.

AUTORII

A

AARON (semnul) – durere iradiată (sau numai disconfort) în epigastriu sau regiunea precordială care apare la presiunea continuă a punctului McBurney în caz de apendicită acută.

ABADIE – 1. (semnul) – absența durerii la comprimarea puternică a tendonului Ahile, semn caracteristic pentru tabes; **2. (semnul)** – spasm al ridicătorului pleoapei superioare întâlnit în boala Graves-Basedow.

ABBOT (metoda) – o metodă de tratament al scoliozei prin folosirea unei serii de jachete speciale după repetate corecții ale curbării coloanei.

ABELL-KENDALL (metoda) – este o metodă standard pentru determinarea colesterolului seric total.

ABRAHAM – 1. (semnul) – raluri, zgomote supraadăugate, modificări ale murmurului respirator și accentuarea vocii șoptite descrise în tuberculoză și care se pot ausculta la nivelul capului acromial al claviculei înainte de a fi audibile la apex: (depășit); **2. (semnul)** – modificarea caracterului matității apicale; descris în agravarea tuberculozei apicale (depășit); **3. (semnul)** – exercitând cu degetul arătător și cel mijlociu de la mâna dreaptă o presiune bruscă asupra punctului situat la mijlocul liniei care unește ombilicul cu cartilajul coastei a-IX-a de partea dreaptă se produce bolnavului o durere foarte vie, considerată sugestivă pentru litiaza biliară (depășit).

ABRAMS (reflexul) – **1.** expansiunea marginilor plămânului sub influența unei excitații cutanate aplicate în regiunea corespunzătoare; **2.** contracția miocardului ce apare la stimularea pielii regiunii precordiale.

ABRIKOSOV (nodulii) – focare tuberculoase ovalare, în legătură cu o bronhie, ce pot constitui punctul de plecare al unei reactivări.

ACHARD-CASTAIGNE (proba) – numită și proba de eliminare a albastrului de metilen; probă funcțională renală constând din înregistrarea timpului necesar apariției urinei colorate în albastru după injectarea intramusculară a unei soluții de albastru de metilen, în mod normal circa 30 minute (depășită).

ACKROYD (testul) – folosit pentru depistarea alergiei medicamentoase. Se efectuează studiindu-se acțiunea substanței incriminate asupra retracției cheagului din sângele pacientului (determinare indirectă a dispariției trombocitelor prin diminuarea activității retractozimului).

ADAMS-STOKES (sincopa sau criza) – pierdere bruscă a conștiinței (bolnavul cade și se lovește); este însoțită de cianoză, convulsii tonico-clonice, uneori incontinență sfincteriană, bătăi cardiace absente, prăbușire tensiională; dacă bolnavul își revine nu-și mai amintește nimic; apare în special în blocul AV de gradul III.

ADDIS (proba) – metodă de determinare cantitativă a elementelor celulare și a cilindrilor în urină; dimineata, la 3 ore după golirea vezicii urinare, bolnavul urinează din nou, fără să fi băut între timp; din această urină se prelevează o picătură și se examinează la microscop.

ADDISON 1. (planul) – o serie de planuri anatomice pentru analiza topografică toraco-abdominală; **2. (manevra)** – bolnavul este așezat pe pat cu capul întors într-o parte și cu membrul superior opus în abducție și supinație; această poziție duce la dispariția pulsului la artera brahială în sindromul interscalenic.

ADIE (semnul) – vezi semnul Holmes - Adie.

ADLER (testul) – test folosit pentru verificarea prezenței hemoragiilor digestive oculte în scaun; după 4 zile de regim alb (fără carne), proba de materii fecale se tratează cu benzină (mai util este hemotestul).

ADSON (manevra) – descrisă în sindromul de apertură toracică superioară: pacientul așezat cu trunchiul în

extensie și cu capul întors de partea leziunii; în inspirul profund apare diminuarea sau chiar dispariția pulsului radial de partea afectată.

AEBY (planul) – folosit în craniometrie, este planul perpendicular pe planul median al craniului, la nivelul bazei nasului.

AKERLUND 1. (diverticul) – aspect radiologic de diverticul duodenal constând într-o herniere a mucoasei bulbare cu caracter fugitiv, apărută printre fibrele musculare în timpul contracțiilor bulbare; **2. (hernia)** – hernie diafragmatică prin hiatusul esofagian. Se descriu trei tipuri: a) hernie prin brahiesofag congenital; b) hernie paraesofagiană; c) hernie hiatală a esofagului abdominal și cardiac.

ALAJOUANINE-THURELL (semnul) – în hernia de disc L4-L5 cu afectare severă sciatică, bolnavul nu poate merge pe călcâie.

ALBARRAN (testul) – sau testul poliuriei, constă în ingestia unei cantități mari (cel puțin doi litri) de lichide care va genera o diureză consecutivă, crescută în mod normal, dar nu și în cazul în care epiteliul tubilor excretori este afectat, ca în anumite forme de insuficiență renală (depășit).

ALBARRAN - BAZY (punctul) – punctul ureteral superior, situat la întretăierea liniei orizontale care trece prin ombilic, cu linia verticală care trece prin punctul McBurney și corespunde vârfului coastei a XII-a; prezența unei sensibilități în acest punct evocă afectarea bazinetului renal, iar durerea provocată de presiunea în acest punct se asociază uneori cu senzația imperioasă de a urina datorită unui reflex pielocaliceal (se mai numește punctul ureteral superior Pastean).

ALBERT (colorația) – folosită pentru bacili difterici și granulele lor metacromatice; conține: albastru de toluidină, verde de metil, acid acetic glacial, alcool și apă distilată.

ALBERTI (semnul) – semn radiologic întâlnit în boala Köhler; linia care unește capul primului metatarsian cu capul celui de-al treilea nu mai trece prin capul celui

de-al doilea, acesta rămânând sub linie; asemănător cu semnul Archibald pentru mână.

ALBINI (nodulii) – situați pe marginile valvelor mitrală și tricuspida și care pot apare la naștere; descriși anterior de Crulvehier.

ALBL (D'ALBL) (inelul) – opacitate curbiliniară „în coajă de ou” situată deasupra șei turcești, vizibilă radiologic în anevrismele intracraniene.

ALBOT (semn) – sau „curmale pe sfoară”, semn radiologic de malignitate gastrică constând în undulații rigide ale marii curburii.

ALDER (anomalie) – anomalie constituțională a granulațiilor leucocitare, constând din prezența de granulații azurofile grosolane în locul celor specifice (neutro-, eozino- sau bazofile); apare asociată cu gargoilism și boala Morquio.

ALDRICH-McCLURE (testul bulei de edem) – determinarea timpului de dispariție a unei bule intradermice de ser fiziologic, pune în evidență hidrofilia tisulară, exagerată sau diminuată, după caz.

ALEKSANDROV (semnul) – în faza de debut a osteoartritei tuberculoase a șoldului și genunchiului la copil, pliul cutanat de la nivelul rădăcinii coapsei bolnave este mai voluminos decât de partea opusă.

ALLEN 1. (testul) – examinarea comprimă artera radială și pe cea ulnară la nivelul antebrațului distal; după ce bolnavul a făcut câteva mișcări repetate de deschidere și închidere a pumnului, se urmărește timpul de recolorare a palmei fie menținând compresia (pentru circulația colaterală), fie decomprimând pe rând arterele (în obstrucția arterială, pentru a evidenția artera obstruată); se folosește în arteriopatii periferice; **2. (triada)** – apariția dispneei, tahicardiei și a unei stări febrile sugerează o embolie pulmonară, la un cardiac; **3. (legea)** – cu cât mai mulți carbohidrați ingeră un diabetic, cu atât mai puțini sunt utilizați.

ALLEN-CHECKLEY (semnul) – eliberarea bruscă a degetelor de la un membru inferior, menținute anterior

în flexie forțată, antrenează extensia lor bruscă, involuntară, în caz de sindrom piramidal.

ALLIS – 1. (semnul) – în luxația congenitală de șold, în poziția decubit dorsal, cu membrele inferioare flectate, genunchiul de partea luxației este situat mai jos decât cel de partea sănătoasă; **2. (semnul)** – hipotonia fasciei dintre trohanter și creasta iliacă permite pătrunderea locală profundă a indexului în fractura de col femural.

ALMÉN (testul) – se mai numește testul cu guaiac sau testul lui Schönbein sau Van Deen: acid acetic glacial, peroxid de H_2 și soluție de guma de guaiac adăugate la o suspensie apoasă a probei de examinat, dezvoltă o culoare albastră dacă este prezent pigment sanguin; folosit în medicina legală.

ALSEVER (soluția) – soluție conservantă a hematiilor, care conține glucoză, citrat de sodiu și clorură de sodiu.

D'AMATO (semnul) – variantă a semnelor denivelării întâlnit în pleureziile libere în marea cavitate pleurală: matitatea lichidiană se deplasează atunci când bolnavul trece din poziția șezând în decubit lateral pe partea sănătoasă.

AMBARD (constanta) – denumită și constanta ureosecretorie, este un coeficient utilizat în trecut pentru aprecierea eficienței funcției rinichiului (depășit).

AMMON (semnul) – culoare albastră – cenușie sau albastră închisă a sclerelor care poate apare în displazia periostală.

AMOSS (semnul) – sau semnul trepidului: atunci când bolnavul vrea să treacă din poziția de decubit dorsal în poziția șezând, se sprijină pe pat cu mâinile înapoia trunchiului; întâlnit în afecțiunile dureroase ale coloanei vertebrale (depășit).

ANDERSON-COLLIP (testul) – procedură de evaluare a activității tireotropice a unui extract al lobului anterior hipofizar, indicată de o creștere a ratei metabolismului bazal la șobolanul injectat cu acest extract (depășit).

ANDRAL (decubitusul) – poziția adoptată de pacientul cu pleurezie incipientă (pleurită), în decubitus de partea opusă afectării.

ANDRÉ THOMAS 1. (proba) – un bolnav cu sindrom cerebelos apucă un obiect (pahar) cu mâna larg deschisă și mișcări ample; **2. (semnul)** – la un bolnav cu leziune medulară transversală ciupitul marginii superioare a mușchiului trapez antrenează un reflex de piloerecție în metamerele de deasupra leziunii.

ANENBRUGGER-CARVISART (percuția) – metodă de percuție directă sau imediată, cu fața palmară a mâinii drepte ori cu pulpa degetelor încovoiate ca un ciocan.

ANGHELESCU (semnul) – bolnavul, în decubit dorsal, nu se poate sprijini în pat numai pe occiput și pe călcâie, în morbul Pott.

ANGSTRÖM (unitate) – abreviat Å, este o unitate de măsură pentru lungimile de undă ale radiațiilor corpusculare și electromagnetice; valoarea sa corespunde la 10^{-7} mm.

ANICIKOV (celula) – histiocit prezent în țesutul conjunctiv cardiac, în leziuni inflamatorii reumatice, în cadrul nodulilor Aschoff.

ANTON (semnul) – apariția bruscă a cecității în accidente vasculare cerebrale.

APERT 1. (semnul) – craniu în cozoroc (proeminența osului frontal, supraorbital) care apare în rahitism și boala Lobstein; **2. (lizereu gingival)** – degenerescență grăsoasă a mucoasei gingivale apărând ca o bandă albicioasă și aderentă în perioada de incubatie a rujeolei.

APLEY (semnele) – bolnavul fiind în decubit ventral cu genunchiul flectat la 90°, apăsarea în jos pe plantă, asociată cu rotație externă, este dureroasă în leziunea meniscului intern și asociată cu rotație internă este dureroasă în cea a meniscului extern.

ARCHIBALD (semnul) – pe o radiografie a mâinii, o linie tangentă la porțiunea distală a metacarpienelor 4 și 5 nu îl intersectează pe al treilea în mod normal. Patologic, apare uneori în pseudohipoparatiroidism sau osteodistrofia ereditară Albright.

ARGYLL-ROBERTSON – vezi Robertson D. Argyll.

ARLT (linia lui) – linie albă, avasculară, paralelă cu marginea pleoapei superioare, situată pe fața ei bulbară, care constituie cicatrice de trahom.

ARMANNI-EBSTEIN (anomalie) – vacuolizarea glicogenului în ansa lui Henle, observată la diabetici, înaintea tratamentului cu insulină.

ARNETH (formula) – formulă leucocitară în care polinuclearele se împart în trei categorii după numărul segmentelor nucleului, polinuclearele fiind cu atât mai tinere cu cât numărul segmentelor nucleului este mai redus; o deviație la stânga a formulei leucocitare înseamnă o prezență crescută a elementelor tinere și imature (ex. infecții, leucoze etc.) și, evident, o deviație la dreapta este prezentă în cazuri de maturare exagerată (ex. în anemiile megaloblastice).

ARNDT (legea) – stimuli slabi excită activitatea fiziologică, stimuli moderați au o acțiune permisivă, stimuli puternici o întârzie, iar cei foarte puternici o opresc.

ARNOLD (corpusculii) – fragmente sau umbre de eritrocite în frotiul de sânge periferic.

ARRAHTIUS (nodulul) – nodul fibros aflat pe marginea liberă a valvelor sigmoide aortice și pulmonare (normal).

ARRHENIUS (legea) – numai soluțiile cu presiuni osmotice mari sunt electric conductive.

ARROYO (semnul) – reacție întârziată a pupilei la stimul luminos.

ARTHUS (reacția) – reacție imunologică în care complexe imune sunt localizate în derm (perivascular) și în pereții vaselor.

ASCHHEIM-ZONDEK (testul) – test vechi de sarcină în care urina gravidei din primele luni era injectată la șorice; asemănător cu testul Astwood.

ASCHNER sau ASHLEY (fenomenele) – reflexul oculo-cardiac.

ASCHOFF-PUHL (nodulii) – focare tuberculoase pulmonare rotunde, cu capsulă subțire, fără legătură cu bronhia, ce pot constitui puncte de plecare ale unei tuberculoze secundare.

ASCHOFF-TAWARA (nodul) – nodul atrio-ventricular.

- ASHBY (metoda)** – aglutinarea diferențială pentru aprecierea vieții eritrocitelor; cu această tehnică durata de viață a eritrocitelor a fost stabilită la 110–120 zile.
- ASHMAN (fenomenul)** – conducere aberantă a unei băți cardiace la capătul unui ciclu scurt precedat de un ciclu lung (evidențiat desigur pe ECG); apare în fibrilația atrială.
- ASSMANN (infiltratul)** – infiltratul precoce rotund din tuberculoza pulmonară secundară, care este o alveolită exudativă cu tendință la cazeificare și delimitare.
- ASTRUP (metoda)** – tehnică de evaluare a echilibrului acido-bazic.
- AUENBRUGGER (semnul)** – proeminența epigastrică în cazul unei pericardite masive.
- AUER – 1. (corpusculii)** – corpusculi fini în colorația azurofilă cu aspect de bastonașe cu capetele ascuțite, ce apar în citoplasma leucocitelor în leucozele acute; **2. (corpilor)** – structuri tubulare în citoplasma celulelor mieloid imature, în special mieloblaști în leucemia mielocitară acută; conțin peroxidaze și fosfataze acide.
- AUFRECHT (semnul)** – diminuarea zgomotelor respiratorii traheale (supratiroidian) în caz de stenoză în amonte (depășit).
- AUSPITZ (semnul)** – semn patognomonic pentru psoriazis, constând din apariția unei hemoragii punctiforme după raclarea sistematică a scuamelor, care determină de fapt decapitarea capilarelor dilatate și alungite.
- AUSTIN-FLINT (suflet)** – vezi Flint.
- AUSTRALIA (antigenul)** – denumire veche a antigenului HBs, antigenul de suprafață (anvelopă) al virusului hepatitic B, marker al prezenței infecției hepatice cu acest virus.
- AUTRIC (triunghiul lui)** – triunghi sonor situat între marginea laterală a sternului și marginea superioară a unui revărsat lichidian pleural abundent (proiecția anterioară a curbei Damoiseau).
- AYER (testul)** – vezi Tobey.

B

- BABEȘ-ERNST (corpusculii)** – granulații intracelulare întâlnite la multe specii bacteriene, ce prezintă afinitate mare pentru colorații nucleare, denumite și granulații metacromatice.
- BABINSKI – 1. (proba)** – la flexia combinată a trunchiului și a coapsei (pentru evidențierea sinkineziei de coordonare) la ridicarea din poziția șezând, cu brațele flectate pe torace, se evidențiază o flexie a coapsei pe bazin, mai pronunțată de partea sindromului piramidal; **2. (semnul sau reflexul)** – este varianta patologică a reflexului cutanat plantar și se obține prin excitare (zgâriere) ușoară cu un ac bont a marginii externe a plantei; ca răspuns reflex apare extensia halucelui și flexia cu răsfirare în evantai a celorlalte degete, spre deosebire de normal, când apare flexia tuturor degetelor; este prezent în leziunile căii piramidale; **3. (semnul pielosului)** – semn întâlnit în paralizia facială, constând în lipsa de evidențiere a cutelor mușchiului pielos al gâtului de partea paralizată, atunci când bolnavul apasă puternic bărbia pe mâna examinatorului; **4. (semnul călcâiului)** – nume sub care este cunoscută proba călcâi – genunchi; bolnavul în decubit dorsal duce călcâiul pe genunchiul contralateral cu imprecizie, cu mișcări ample și nesigure, în sindromul cerebelos; **5. (semnul evantaiului)** – în unele hemiplegii, de exemplu hemiplegia infantilă, apare abducția în evantai a degetelor membrelor inferioare la executarea mișcării de ridicare din decubit dorsal.
- BABINSKI-JARKOVSKI (legea)** – limita superioară până la care se poate obține reflexul de flexie/scurtare, în caz

de leziuni medulare, corespunde limitei inferioare a leziunii.

BABINSKI-WEIL (proba) – probă folosită pentru evidențierea tulburărilor de echilibru din sindromul vestibular; se cere bolnavului să meargă în linie dreaptă cu ochii închiși, făcând succesiv, de mai multe ori, 10 pași înainte și 10 pași înapoi, cu spatele; în prezența unui sindrom vestibular bolnavul deviază de la direcția inițială, descriind un aspect de stea.

BACCELLI – 1. (semnul) – micșorarea amplitudinii mișcărilor efectuate în cursul respirației de unghiul superior al omoplatului de partea bolnavă la indivizii cu tuberculoză apicală; **2. (pectorilocvia afonă)** – perceperea vocii șoptite ca și cum s-ar vorbi sub ureche, clar, la auscultația pulmonară; normal se percepe un murmur slab, indistinct; a fost descris de Baccelli în revărsatele pleurale, dar se poate percepe și în condensări neretractile; **3. (manevra)** – manevră folosită pentru aprecierea amplitudinii mișcărilor respiratorii bazale.

BACHMAN (testul) – test de diagnosticare a trichinelozei, constând în injectarea intradermică a unei suspensii de larve de trichină triturate și observarea reacției locale (aparitia unui edem local, net delimitat, la circa 1 săptămână de la administrare).

BADE (semnul) – la sugar, în luxația congenitală de șold, pliurile de pe fața antero-internă a coapsei luxate sunt situate mai sus decât cele de pe coapsa sănătoasă.

BAINBRIDGE (reflexul) – creșterea frecvenței cardiace produsă de o creștere a presiunii în venele mari la intrarea în atrium drept.

BAKER (chistul) – colecție de lichid sinovial situată în spațiul popliteu; apare în afecțiuni degenerative, dar și în alte afectări articulare.

BAKEY (De~) (semnul) – dacă la palparea unui anevrism al aortei abdominale se poate insinua mâna între acesta și rebordul costal stâng, atunci localizarea sa este probabil sub emergența arterelor renale.

BALLANCE (semnul) – semn descris în rupturile splinei constând în apariția de timpanism al flancului drept

când bolnavul stă în decubit lateral stâng și matitate a flancului stâng în decubit lateral drept.

BALLET (semnul) – oftalmoplegie externă completă sau parțială fără oftalmoplegie internă, întâlnită în boala Graves-Basedow.

BAMBERGER – 1. (pulsul) – pulsații sistolice ale bulbului venei jugulare prezente în insuficiența tricuspidiană; **2. (semnul)** – sindrom de condensare în regiunea vârfului scapulei decelabil în pericarditele exudative și care dispăre la aplecarea anterioară a bolnavului; **3. (albuminuria)** – albuminurie observată uneori în fazele terminale ale anemiei severe.

BÁRÁNY (proba) – pentru punerea în evidență a tulburărilor de excitabilitate vestibulară: **1. proba calorică:** irigarea cu apă sub o presiune slabă la temperatura de 27°C a conductului auditiv extern până la apariția primei secuse nistagmice; excitabilitatea vestibulului se apreciază după cantitatea de apă introdusă în conduct și după durata nistagmusului; **2. proba rotatorie:** se învârt bolnavul cu o turație uniformă de 10 ture/20sec pe un scaun rotator; excitabilitatea vestibulului se apreciază după intensitatea și durata nistagmusului care apare la oprirea rotirii bolnavului; **3. (proba indicelui)** – bolnavul este rugat să mențină brațele întinse paralel, cu indicele în dreptul indicelui examinătorului dar fără să le atingă; după închiderea ochilor apare deviația de o parte în cazul unui sindrom cerebelos.

BARCLAY – 1. (triada) – semn radiologic constând din prezența de lichid gastric à jeun, hiperkinezie gastrică cu evacuare accelerată și o incizură pe marea curbura, elemente sugestive pentru boala ulceroasă; **2. (semnul)** – semn radiologic constând în evacuarea lentă a bariului de la nivelul bulbului (peste 10 minute), datorată probabil atoniei bulbare și considerat semn minor în ulcerul duodenal.

BARD – 1. (fenomenul) – creșterea intensității șocului apexian (choc en dôme) și a suprafeței sale de percepție (choc en masse), prezente în hipertrofia ventriculară stângă importantă; a fost descris în insuficiența aortică;

2. (semnul) – accentuarea nistagmusului organic față de epuizarea celui congenital atunci când se cere bolnavului să urmărească mișcarea degetului examinatorului.

BARKMAN (reflexul) – contracția mușchiului drept abdominal ipsilateral ca răspuns la un stimul aplicat pe pielea sub mamelon.

BARR (triada radiologică) – triadă alcătuită din pensarea spațiului intervertebral, rectitudinea coloanei vertebrale și scolioză și este prezentă în hernia de disc, când aceasta pătrunde spre canalul rahidian.

BARRE – 1. (probele) – evidențierea deficitului motor al membrelor în leziunile piramidale: pentru membrele inferioare, bolnavul aflat în decubit ventral face semiflexia gambei pe coapsă, poziție pe care nu poate menține pe partea lezată; pentru membrele superioare, se cere bolnavului să le mențină întinse la orizontală; de partea paretică membrul superior cade; **2. (proba firului de plumb)** – probă folosită pentru testarea tulburărilor de echilibru static și dinamic și care constă în efectuarea probei Romberg în fața unui fir cu plumb sau a unei părți a cadrului ușii, oscilațiile bolnavului fiind astfel mai ușor vizibile; **3. (reflexul)** numit și Barré – Guillain, constă în flexia plantară a piciorului și degetelor la percuția plantei pe marginea externă. Are aceeași semnificație ca și reflexul Rossolimo; **4. (semnul)** – denumire generică pentru diferite semne ce apar în hernia de disc: durere la apăsarea mușchilor adductori, coborârea plicii fesiere, apariția aspectului de picior ecvin, atrofia mușchilor pedioși.

BARRELL (toracele) – torace emfizematos, cu următoarele caractere principale: fose supraclaviculare pline, diametrul anteroposterior mărit (torace „în butoi”), coaste orizontalizate, spații intercostale largite, unghi epigastric obtuz.

BARRETT (ulcerul sau esofagul) – înlocuirea epiteliului plat al esofagului distal cu epitelii cilindric, care este predispus la ulceratii.

BARTHEL (indexul) – index al activităților zilnice ce pot fi desfășurate de către bolnav și folosit pentru stabilirea gradului de independență al acestuia față de orice ajutor, adică al gradului de incapacitate.

BASEDOW – 1. (tremurătura) – semn important în boala Graves-Basedow alături de gușă, exoftalmie și tahicardie; tremurătura, cu ritm rapid, 8–10/s, interesează întreaga musculatură a corpului, fiind mai manifestă la nivelul extremităților membrelor superioare. **2. (pseudoparaplegia)** – slăbiciune bruscă în musculatura coapsei ce poate determina căderea pacientului; apare în tireotoxicoză.

BASTEDO (semnul) – durere în fosa iliacă dreaptă la insuflarea cu aer a colonului.

BATTLE (semnul) – echimoza descrisă pe tegumentele ce acoperă apofiza mastoidă prezentă în unele fracturi de bază ale craniului (lasă uneori cicatrice depigmentată).

BAUMGARTEN (suflul) – suflu venos pe venele dilatate în circulația colaterală porto-cavă (numit și Cruveilhier-Baumgarten).

BAZETT (formula) – folosită pentru corectarea intervalului Q-T.

BAZIN (eritemul) – formă atipică de tuberculoză cutanată, indurativă, caracterizată prin apariția de noduli dermohipodermici localizați pe gambe, acoperiți cu tegument roșu-violaceu, cu evoluție cronică.

BAZY (punctul) – vezi Albarran-Bazy.

BEAU (șanțurile sau liniile) – șanțuri transversale la nivelul unghiei, echidistante față de matricea unghială, prezente la toate degetele, dar de profunzime variabilă; apar în diverse boli generale de obicei grave, asociate cu tulburări de absorbție, carențe alimentare, factori toxici sau infecțioși. Cunoscând viteza de creștere a unghiei se poate aprecia în mod relativ momentul bolii cauzale.

BEAUNIS (semnul) – în luxația congenitală de șold unilaterală, în ortostatism, apar diferențe de lungime a distanțelor spină iliacă antero-superioară – rotulă și rotulă – maleolă.

BECHER (cifra) – indice de corelație între densitatea urinii și volumul ei (care, în mod normal, variază invers proporțional): suma cifrelor ce reprezintă 1/100 din volumul urinar pe 24 ore (ml) și ultimele 2 cifre ale densității urinare trebuie să fie 30. În cazul alterării capacității de concentrație renală, cifra scade sub 22.

BECHTEREW – 1. (reflexul) – reflex carpometacarpian obținut prin percuția feței dorsale a mâinii în regiunea carpului sau metacarpului și care determină flexia degetelor; are semnificația unui semn de leziune a căii motorii piramidale; **2. (semnul)** – analgezia la presiune a trunchiului nervului sciatic popliteu extern prezentă uneori în tabes; **3. (reflexul)** – reacția de triplă flexie (a plantei pe gambă, a gabei pe coapsă și a coapsei pe abdomen); **4. (semnul)** – paralizia mișcărilor faciale automate cu păstrarea posibilității mișcărilor voluntare.

BECHTEREW-MENDEL (semnul) – reflex osos S_1 , obținut prin percuția cuboidului, pe fața dorsală a piciorului, ce determină flexia plantară a ultimelor patru degete în leziuni piramidale.

BECK (triada) – asocierea semiotică ce caracterizează tamponada pericardică: hipotensiune arterială, creștere a presiunii venoase sistemice și cord mic și "liniștit".

BECKER – 1. (semnul) – accentuarea pulsațiilor arterelor retiniene în boala Basedow; **2. (nevul)** – nev pigmentar epidermal, localizat la nivelul toracelui superior și umerilor, cu tendință la mărire de dimensiuni, îngroșare și acoperire cu păr.

BEEVOR (semnul) – în caz de paralizie a jumătății inferioare a mușchilor dreپți abdominali, flexia dorsală a capului, la bolnavul în decubit dorsal, cu rezistență opusă de examiner, determină deplasarea în sens cranial a ombilicului.

BEHRING (legea) – serul indivizilor imunizați cu un antigen conferă o imunitate specifică indivizilor normali cărora le este inoculat.

BELL (semnul) – la încercarea de închidere a pleoapelor, ochiul de partea bolnavă rămâne deschis, globul ocular

deplasându-se în sus și în afară; apare în paralizia facială periferică: (vezi Charles– B (semnul).

BENCE-JONES (proteinele) – paraproteine anormale care se pun în evidență prin încălzirea lentă a urinii: proteinele coagulează între 40–60 °C și apoi se redizolvă la 80–100 °C.

BENDER (testul) – test psihologic pentru măsurarea capacității unei persoane de a copia un set de forme geometrice; este util pentru măsurarea coordonării vizuomotorii.

BENEDEK (reflexul) – flexia plantară a piciorului prin lovirea marginii anterioare a porțiunii distale a fibulei în timp ce piciorul e ușor flectat.

BENEDICT (testul) – test pentru detectarea glicozuriei, cantitativ și calitativ, efectuat cu tiocianat și sulfat de cupru.

BENNHOLD (proba) – utilizată în diagnosticul amiloidozei și bazată pe afinitatea marcată a roșului de Congo pentru substanța amiloidă; la o oră după injectarea intravenoasă a 10 ml din soluția 1% în amiloidoză, colorantul dispare din sânge în proporție de 60–100% iar la normal într-o proporție mai mică de 40%.

BENZADON (semnul) – retracție a mamelonului obținută la deplasarea pasivă de către examiner a unei tumori maligne de sân.

BERGAN (triada) – asocierea de dureri abdominale, tenesme rectale și boală cardiacă emboligenă prezentă în ischemia acută mezenterică.

BERGARA-WARLENBERS (semnul) – semn precoce al paraliziei faciale, constând din diminuarea sau absența tremorului pleoapei, în timp ce examinerul încearcă să descopere ochii închiși, persoana examinată fiind solicitată să opună rezistență.

BERGER – 1. (semnul) – neregularitatea conturului pupilar în tabes; **2. (semnul)** – în luxația scapulohumerală, adducția brațului nu este posibilă (semn Berger pozitiv); în fractura de col chirurgical al omoplatului, adducția brațului este posibilă (semn Berger negativ).

- BERGMANN (triada)** – asocierea sindromului infecțios, sindromului de hipertensiune intracraniană și a celui de localizare în cadrul tabloului clinic al abcesului cerebral.
- BERNHARDT (formula)** – folosită pentru calculul greutateii ideale: înălțimea (cm) x circumferința toracelui / 240.
- BERSON (testul)** – test pentru determinarea clearance-ului tiroidian al I^{131} din plasmă.
- BESSEL-HAGEN (legea)** – un os pierde în lungime ceea ce elaborează sub formă de exostoze sau hiperostoze.
- BETTORG (proba)** – metodă de punere în evidență a fragilității endoteliale în caz de endocardită subacută, prin aprecierea monocitozei locale, înainte și după masarea lobulului urechii.
- BEZOLD** – 1. (semnul) – edem inflamator al vârfului procesului mastoid prezent în mastoidită; 2. (triada) – diminuarea percepției sunetelor joase, întârzierea conducerii osoase și test Rinne negativ; întâlnită în otoscleroză.
- BEZOLD-JARISCH (reflexul)** – reflex cu cale aferentă și eferentă vagală, cu originea la nivel de chemoreceptori cardiaci, ce determină bradicardie sinusală, hipotensiune arterială și vasodilatație periferică.
- BICHAT („bula“)** – depozit adipos situat în țesutul lax de sub arcada zigomatică; dispare în cașexie.
- BIEDERMAN (semnul)** – roșeață la nivelul porțiunii inferioare a pilierilor anteriori ai fosetei amigdaline întâlnită în anumite cazuri de lues.
- BIELSCHOWSKY** – 1. (semnul) – în paralizii mușchiiului oblic superior, înclinarea capului de partea ochiului afectat determină deplasarea superioară a ochiului respectiv; 2. (metoda) – metodă de punere în evidență a celulelor și fibrelor nervoase cu ajutorul unei soluții de nitrat de argint (elementele nervoase apar colorate în negru).
- BIERMER (semnul)** – semn observat în hidropneumotorax când rezonanța metalică își schimbă tonalitatea odată cu schimbarea poziției bolnavului, datorită deplasării lichidului.

- BIERNACKI (semnul)** – analgezia nervului cubital la presiunea lui în șanțul olecranian observată în tabes și paralizii generalizată.
- BIKELE (semnul)** – semn de iritație meningiană asemănător semnelui Kernig, constând din rezistență la extinderea cotului, când brațul este ridicat la nivelul umărului.
- BINET-STANFORD (scala)** – scală pentru aprecierea gradului de inteligență, atât la copii, cât și la adulți.
- BING (reflexul)** – percuția oricărui punct de la nivelul genunchiului între cele două maleole, cu piciorul aflat în dorsiflexie pasivă, produce flexie plantară.
- BING-HORTON (cefaleea)** – cefalee acută, unilaterală, în regiunea orbitală, cu durată de 20–30 min, cu lăcrimare și congestie, eventual chiar ptoză și edem palpebral la ochiul homolateral.
- BINS (semnul)** – percuția interliniei articulare tibiotarsiene dorsale de la maleola internă la cea externă, determină, în caz de leziune piramidală, flexiunea degetelor piciorului.
- BIOT** – 1. (respirația) – respirație întreruptă periodic de apnee cu durată variată, sub un minut, ce apare în tumori cerebrale, afectări ale centrului respirator, agonie; 2. (petele) – mici formațiuni plate triunghiulare decelabile pe conjunctivă, paracornean, ce pot apare în hipovitaminoza A.
- BIRD (semnul)** – prezența unei zone de matitate suspendată la percuție, cu absența murmurului vezicular, în chistul hidatic pulmonar.
- BITOT (pata)** – zone mici, bine circumscrise, gri-albicioase, pe conjunctiva bulbară, în apropierea corneei, în zona fisurii palpebrale, bilateral; apariția lor este asociată cu deficitul de vitamină A.
- BITTORG (reacția)** – durerea determinată de presiunea testiculului sau ovarului iradiază spre rinichi în unele cazuri de colică renală.
- BLUMBERG (semnul)** – semn clinic prezent în sindroamele acute abdominale, cu iritare peritoneală, constând din provocarea unei dureri vii la nivelul zonei

inflamate prin decompresia bruscă a peretelui abdominal.

BLUMER (tumora) – masă palpabilă la tuseul rectal, determinată de metastazarea de celule tumorale de la un neoplasm abdominal, cu dezvoltare în spațiul rectovezical sau rectouterin.

BOAS – 1. (semnul) – zonă hiperestezică situată la nivelul extremității posterioare a spațiului XI intercostal drept cu hiperestezie a pielii, țesutului celular subcutanat și a mușchilor intercostali, semn pozitiv în colica renală.
2. (vertebra) – durere la percuția vertebrei T₁₀, în ulcerile complicate (penetrante în pancreas).

BOAS-OPPLER (bacilii) – bacili filiformi grupați care apar în achilia gastrică, determinând fermentația locală, proces sugestiv pentru cancerul gastric.

BÖHLER (semnul) – în rupturile cornului anterior al meniscurilor, pacientul acuză durere la forțarea în varus sau valgus a genunchiului extins.

BOINET (semnul) – umplerea jugularei superficiale de jos în sus constituie un semn de hipertensiune venoasă sistemică; se obține comprimând jugulara superior cu degetele de la o mână după care se golește de sus în jos cu indexul mâinii celeilalte; la ridicarea compresiei de jos vena se umple prin hiperpresiunea venoasă centrală.

BONAMOUR (semnul) – observarea fibrelor dreptului extern la un ochi exoftalmic, hiperemiat, semnifică exoftalmie gravă.

BONHOEFFER (semnul) – pierderea tonusului muscular normal, întâlnită în coree.

BONNET – 1. (manevra) – manevră de elongație sciatică ce se efectuează flectând gamba pe coapsă și coapsa pe abdomen și rotind apoi extern în articulația coxo-femurală; este dureroasă în lombosciatică; **2. (legea)** – în hidrartroză, pacientul adoptă poziția în care articulația prezintă un maxim de capacitate funcțională.

BORCHARDT (triada) – asocierea de meteorism epigastric și în hipocondrul stâng, cu vărsături ineficiente și imposibilitatea de sondaj gastric; este caracteristică volvulusului gastric acut.

BORDET-WASSERMAN (reacția) – reacția pentru decelarea infecției luetice.

BORELINI (semnul) – în sciatica vertebrală, apăsarea arterei iliace este dureroasă datorită hiperexcitabilității simpaticului perivascular.

BORMANN (clasificare) – clasificare macroscopică a carcinomului gastric.

BORSIERI (semnul) – în scarlatină, prin zgărirea cu unghia a exantemului apare o linie roșie mărginită de două linii albe.

BOSTON (semnul) – coborâre bruscă a pleoapei inferioare la rotația inferioară a ochiului, prezentă în boala Graves-Basedow.

BOTKIN (punctul) – regiunea mediosternală unde poate iradia un suflu din insuficiența aortică (depășit).

BOUCHARD – 1. (noduli) – proeminența falangelor de o parte și alta a liniei articulare interfalangiene proximale la mâna artrozică (vezi și Heberden); **2. (semnul)** – clapotajul gastric (zgomot hidroaeric la percuție ușoară imediată); **3. (testul)** – metodă utilizată în diagnosticul infecțiilor purulente renale, constând în adăugarea câtorva picături de soluție Fehling la urina de analizat; prezența puroiului determină apariția unor bule fine, ce vor împinge la suprafață coagulul format prin încălzire.

BOURDON (testul) – test psihologic de atenție.

BOUVERET – 1. (semnul) – în caz de stomac binocular sau de stenoza mediogastrică, printr-o spălătură gastrică se obține alternativ lichid cu sau fără resturi alimentare; **2. (semnul)** – bombarea intermitentă a epigastrului în stenoza pilorică; **3. (semnul)** – distensia cecului și fosei iliace drepte în obstrucțiile colonice, cu contracții peristaltice și clapotaj; **4. (ulcerațiile)** – ulceratii ovulare, violacee, situate pe pilierul faringian anterior, rar întâlnite în febra tifoidă.

BOWDITCH (legea) – legea „tot sau nimic”: orice stimul, indiferent de intensitate, va determina o contracție de intensitate maximă.

- BOYDEN (prânzul)** – prânz colagog compus din 3 gălbenușuri de ou, administrat în vederea studierii funcției veziculei biliare în cursul unei colecistografii.
- BOZZOLO (semnul)** – pulsații variabile ale micilor artere ale foselor nazale, observate uneori în anevrismul aortei toracice.
- BRAGARD (semnul)** – 1. variantă a semnului Lasègue: bolnavul stă pe spate cu coapsa flectată pe abdomen la 90° și gamba flectată la maximum pe coapsă; după extensia gambei pe coapsă până la limita dureroasă, flexia dorsală a piciorului devine, în sciatică, foarte dureroasă; ca variantă se poate folosi numai flexia dorsală a piciorului; 2. în ruptura de menisc, apăsarea pe interlinia articulară în diverse poziții de flexie este dureroasă.
- BRAIN (reflexul)** – obținerea extensiei brațului la răsu-cirea acestuia în pronație în cazul unui pacient hemiplegic.
- BRANHAM (semnul)** – compresiunea digitală a unei fistule arterio-venoase determină bradicardie, creșterea presiunii arteriale minime și dispariția suflului.
- BRAY (fenomenul)** – vezi Wever-Bray.
- BRENNER (semnul)** – frecătura cu nuanță metalică percepută dorsal superior în perforația gastrică.
- BRESCIA-CIMINA (fistula)** – fistulă arterio-venoasă folosită pentru a facilita hemodializa cronică.
- BREWER (punctul)** – punctele costovertebrale.
- BRIANÇON (semnul)** – percutarea unui chist hidatic superficial în tensiune permite perceperea unui freamăt.
- BRISSAUD (semnul)** – excitarea cu acul a marginii externe a plantei provoacă și o contracție a mușchiului tensor al fasciei lata, în leziunile piramidale.
- BRITAIN (semnul)** – palparea fosei iliace drepte provoacă retracția testiculului drept în apendicita gangrenoasă.
- BROADBENT – 1. (semnul)** retracția sistolică a peretelui toracic dorsal stâng, apărând în simfizele pericardice la nivelul inserțiilor diafragmului pe coastele a XI-a și a XII-a. 2. (semnul Broadbent inversat) – pulsația sistolică a peretelui toracic postero-lateral, observată în dilatațiile atriului stâng; 3. (legea) – lezarea seg-

- mentelor superioare ale tractului neuronilor motori determină în principal paralizia mușchilor ce acționează independent de o parte față de partea opusă, și într-o proporție mai mică paralizia mușchilor implicați în fenomene motorii bilaterale.
- BROCA – 1. (formula)** – un bărbat cu dezvoltare normală trebuie să cântărească atâtea kilograme câți centimetri are în înălțime deasupra unui metru; 2. (afazia) – afazie mixtă cu predominanța tulburărilor de tip expresiv (motor).
- BROCK (semnul)** – redoare de ceafă, fără asocierea semnului Kernig; prezentă în procesele expansive din fosa cerebrală posterioară.
- BROCKENBROUGH (semnul)** – scăderea presiunii pulsului a bătăii imediat următoare unei extrasistole, decelabilă în stenoza hipertrofică subaortică.
- BRODIE – 1. (semnul)** – echimoză a glandului penian ce apare în hemoragiile din corpul cavernos; 2. (genuñchiul) – sinovită cronică hipertrofică.
- BROȘTEANU (semnul)** – deschiderea anterioară a spațiului intervertebral pensat, vizibilă pe radiografia de profil, în hernia discală.
- BRUDZINSKI – 1. (semnul)** – la bolnavul culcat în decubit dorsal cu membrele inferioare în extensie, se imprimă mișcări de flexie a capului. În acest moment examinatorul apasă pe pieptul bolnavului pentru a împiedica ridicarea trunchiului. Flexia capului este urmată de flexia gambelor pe coapse și a coapselor pe abdomen. 2. (semnul contralateral) – producerea flexiei gambei pe coapsă și a coapsei pe abdomen la membrul inferior opus celui la care examinatorul execută mișcări similare, bolnavul fiind în decubit dorsal. Ambele semne se întâlnesc în meningite.
- BRUNS (ataxia)** – dificultate în inițierea mișcărilor picioarelor când acestea se află în contact cu solul; apare în leziuni de lob frontal.
- BRUSHFIELD (semnul)** – discromie iriană constând în pete albe-gălbui, întâlnită în sindromul Down.

BRYANT (semnul) – căderea pliurilor axilare în luxația scapulo-humerală.

BULAU (procedeu) – drenaj pleural, efectuat cu sau fără aspirație.

BUMKE (semnul) – dispariția reacțiilor pupilare la emoții și excitanți dureroși.

BÜRGER – 1. (poziția) – diminuarea durerilor în obstrucțiile arteriale avansate prin suspendarea picioarelor la marginea patului; **2. (semnul)** – absența transiluminării, de la o sursă situată în gură, a sinusului maxilar, în sinuzită.

BURTON (lizereu) – depunerea plumbului circulant sub formă de sulfură determină un lizereu gingival gris-albăstrui; apare în saturnism.

BUZZARD (manevra) – verificarea reflexului rotulian în timp ce pacientul așezat apasă ferm podeaua cu călcăiele.

C

CABOT (inelele) – resturi ale membranei nucleare ce apar intraeritocitar ca filamente roșii, unice sau duble, uneori sub forma cifrei 8; se întâlnesc în anemii hemolitice.

CABOT-LOCKE (suflul) – suflu funcțional diastolic, prezent rar în sindroamele anemice severe. Se auscultă pe marginea stângă a sternului în spațiile III-IV intercostale.

CAFHEY (semnul) – fuziunea osului mare și a osului cu cârlig (carpiene) în sindromul Ellis van Creveld.

CAJAL (colorația) – ameliorarea metodei descoperite de Golgi pentru impregnarea argentică a țesutului nervos.

CAJIN (semnul) – semn inconstant întâlnit în perioada de evoluție a coxitei tuberculoase, constând în producerea unei dureri vii la tușeul rectal prin apăsare pe zona acetabulară.

CALMETTE-GUÉRIN (bacilul) – tulpină atenuată de *Mycobacterium bovis* folosită la prepararea vaccinului BCG.

CALVÉ (vertebra) – vertebră plană osteonecrotică, cu aspectul unui corp vertebral aplatizat, osteocondensat; survine în copilărie și evoluează între 5-10 ani, având localizare dorsală.

CAMPBELL (semnul) – în sacrocoxalgie, la pacientul șezând sau în picioare, bazinul nu basculează la mișcările de flexie ventrală și, respectiv, dorsală, ale coloanei vertebrale.

CANTALOUBE (triada) – asocierea de febră, transpirații și dureri musculare, fără alte manifestări specifice, prezentă în bruceleză.

CANTELLI (semnul) – numit și „semnul ochilor de păpușă”: reflex oculocefalic proprioceptiv cu disociere între

mişcările ochilor și cele ale capului. Apare alterat în accidente vasculare cerebrale și difterie.

CAPLAN (nodulul) – nodul intrapulmonar, similar din punct de vedere histologic cu nodulii reumatoizi subcutanați, ce apare în cadrul asocierii artritei reumatoide cu silicoza.

CAPPS (reflexul) – colaps vasomotor în momentul defervescenței din pneumonie.

CAPURON (punctele) – sunt reprezentate de eminentele iliopubiene și articulațiile sacroiliace și constituie cele patru puncte fixe ale pelvisului.

CARDARELLI (semnul) – vezi Oliver Cardarelli.

CAREY – COOMBS (suflul) – suflu mezodiastolic de mică intensitate, tranzitoriu, întâlnit în valvulita mitrală reumatismală.

CARNETT (semnul) – persistența sau accentuarea durerii provocate de palparea abdominală și în cazul contracției peretelui (de exemplu prin semiflexia corpului bolnavului aflat inițial în decubit dorsal), pledează pentru originea parietală a durerii.

CARNOT (diareea) – diareea orei a 7-a, diaree cu orar specific survenind în tiflite și tiflocolite.

CAROLI I. (proba) – proba durerii provocate; la exercitarea unei presiuni în regiunea colecistică se produce o durere de mare intensitate; **2. (icter)** – icter colestatic postoperator care apare după intervenții chirurgicale mari și laborioase, caracterizat prin creșteri ale bilirubinei totale cu predominanța celei conjugate și datorat în principal unor tulburări enzimatice; **3. (triada)** – asocierea la debutul hepatitei epidemice, în faza preicterică, a artralgiilor, cefaleei și erupțiilor cutanate de tip urticarian.

CARVALLO (manevra) – vezi Rivero-Carvallo.

CASAL (colierul) – erupție cutanată întâlnită în pelagră, situată la baza gâtului, constând din placarde eritematoase, edemate, cu descumare ulterioară în lamouri.

CASTELLANI-LOW (semnul) – tremor fin al limbii observat în boala somnului.

CASTLE (factorul) – factor intrinsec secretat la nivel gastric, indispensabil absorbției intestinale a vitaminei B₁₂.

CEJKA (semnul) – semn întâlnit în aderențele pericardice, constând din lipsa de modificare a matității cardiace în timpul respirației.

CHADDOK (semnul) – reflex patologic, analog semnelui Babinski, apărând în leziunile căii motorii piramidale; comprimarea cu policele a fosetei maleolare externe a piciorului sau zgărierea superficială semicirculară în jurul maleolei externe cu un ac bont determină extensia halucelui și flexia cu răsfirarea în evantai a celorlalte degete.

CHARCOT – 1. (ictusul laringian) – pierderea conștienței (sincopă) declanșată de un acces de tuse; **2. (mersul)** – mers tabeto-cerebelos, nesigur, ebrios și cu mișcări ample ale membrelor inferioare; este întâlnit în ataxia Friedreich; **3. (piciorul)** – modificare polinevritică a staticii piciorului descrisă inițial în tabes, mai frecvent observată astăzi însă în neuropatia diabetică; bolta piciorului este prăbușită, cu îngroșarea marginii interne a labei; reprezintă substratul apariției tulburării trofice (mal perforant plantar); **4. (triada)** – asocierea în leuconevrite de tremurături, disartrie și nistagmus; **5. (simptomul)** – claudicația intermitentă din arteriopatii obliterante; **6. (anevrismele)** – anevrisme mici la nivelul arterelor mici și arteriolelor din cortexul cerebral și ganglionii bazali, ce apar frecvent în hipertensiunea arterială; pot fi responsabile de hemoragii masive cerebrale.

CHARCOT-JOFFROY (mâna) – mâna de predicator din paraliză concomitentă a nervilor median și cubital; comportă extensia mâinii și falangelor proximale și flexia falangelor distale (întrucâtva similar unei mâini care binecuvântează).

CHARCOT-LEYDEN (cristalele) – cristale octaedrice ascuțite de dimensiuni variabile ce pot apare în sputa astmatilor, dar și în bronșite sau tbc pulmonar.

CHARCOT-MARIE – 1. (amiotrofia) – amiotrofia gambierilor ce determină mersul stepat; **2. (semnul)** – tremurătură fină, rapidă a extremităților întâlnită în hipertiroidie.

- CHARLES-BELL (semnul)** – încercarea de a închide ochii determină deviația vizibilă, prin lipsa închiderii ochiului, a polului său anterior (pupila) în sus și în afară în caz de paralizie facială periferică.
- CHASE (semnul)** – durere în zona apendiculară provocată de compresia colonului stâng, prezentă în apendicită.
- CHASONOW (semnul)** – reflex patologic, analog semnului Babinski, produs prin zgărirea cu un ac bont a tegumentului feței dorsale a piciorului la baza degetelor 2,3,4; în cazul leziunii piramidale apare hiperextensia halucelui.
- CHASSAIGNAC (manevra)** – în osteomielita acută a adolescenților, prin palpate profundă se simte fluctuența abscesului subperiostic.
- CHAUFFARD (metoda)** – procedeu de palpate a ficatului prin balotare: mâna stângă se aplică pe regiunea lombară, iar mâna dreaptă exercită o presiune în hipocondrul drept; mâna stângă imprimă ficatului mici impulsuri dinspre posterior care vor fi simțite cu mâna dreaptă.
- CHAUFFARD-RIVET (zona)** – zona pancreato-coledociană situată în unghiul din partea dreaptă format de linia xifoombilicală și bisectoarea unghiului drept ombilical.
- CHAUSSIER – 1. (areola)** – buretul eritematos, indurat, care înconjoară o pustulă malignă; **2. (semnul)** – durere în bară, supraombilical, precedând criza eclamptică.
- CHAUVET (zona de alarmă)** – regiune toracică limitată în jos de linia orizontală care trece prin spina scapulei și în sus până la nivelul celei de-a VI-a vertebre cervicale; aici se pot descoperi primele semne ale tuberculozei pulmonare.
- CHEYNE (nistagmus)** – nistagmus cu același ritm ca și al respirației Cheyne-Stokes.
- CHEYNE-STOKES (respirația)** – respirație patologică ce crește treptat în frecvență și amplitudine până la un maxim după care scade treptat până se instalează apneea timp de 5–30 s; apare în ateroscleroza cerebrală, uneori meningite, tumori cerebrale, AVC, insuficiență cardiacă.

- CHIRAY și PAVEL (metoda)** – procedeu de palpate a colecistului, având două variante: a) bolnavul stă în semi-decubit ventral stâng iar examinatorul aflat de partea dreaptă palpează zona colecistică; b) bolnavul în poziție șezând cu toracele ușor aplecat în față, mâna dreaptă a examinătorului palpează zona colecistică; ambele manevre au avantajul că deplasează ansele intestinale din jurul vezicii care coboară și ea, fiind mai accesibilă palpării.
- CHIRAY-ROGER (semnul)** – sau semnul vârfului; constă în aceea că, în hernia de disc cu deficit motor, bolnavul nu poate sta pe vârful picioarelor.
- CHODZKO (reflexul)** – contracția unor mușchi ai centurii scapulare după percuția manubriului sternal (depășit).
- CHRISTIAN (triada)** – complex constând în asocierea: craniu cu aspect radiologic de hartă geografică, exoftalmie și diabet insipid.
- CHURCHILL-COPPE (reflexul)** – reflex de stimulare pe cale nervoasă a respirației prin creșterea presiunii în capilarele pulmonare.
- CHVOSTEK (semnul)** – contracția ridicătorului buzei superioare și a orbicularului obținută în tetania paratireoprivă sau în spasmofilie, prin percuția regiunii laterale a feței, la mijlocul unei linii care unește antitragusul cu comisura labială; în prezent este considerat un semn de hiperexcitabilitate neuromusculară datorită, mai ales, scăderii calciului ionizat din ser.
- CLADO (punctul)** – punct situat la intersecția liniei ce unește spinele iliace antero-superioare cu marginea dreaptă a dreptilor abdominali și care este dureros în apendicită.
- CLAPTON (lizerul)** – colorație verzuie situată la marginea dentară a gingiilor, întâlnită în intoxicația cronică cu cupru.
- CLAUDE – 1. (semnul)** – în paralizia de nerv median, la mișcarea de strângere a pumnului, policele nu mai poate face opoziția peste celelalte degete flectate; **2. (manometrul)** – manometru folosit pentru determinarea presiunii venoase, gradat în cm H₂O.

- CLAUSS (semnul)** – reflex patologic, analog semnului Babinski, care constă în extensia halucelui cu flexia plantară a celorlalte degete și apare atunci când examinatorul opune o rezistență la mișcarea de flexie activă a genunchiului.
- CLAYBROOK (semnul)** – transmiterea zgomotelor respiratorii și cardiace prin peretele abdominal în ruptura unui viscer abdominal.
- CLEEMANN (semnul)** – formarea de pliuri deasupra patelei în fractura de femur cu angularea fragmentelor.
- CLOQUET-ROSENMÜLLER (ganglionul)** – ganglion limfatic profund situat în/la intrarea în canalul femural.
- CODMAN (semnul)** – îndoire a umărului când deltoidul se contractă în absența funcției rotatorilor.
- COLES (semnul)** – deformarea duodenului evidențiată radiologic indică prezența ulcerului duodenal (depășit).
- COLE-CECIL (suflul)** – perceperea în axilă a suflului diastolic al insuficienței aortice.
- COLLIP (testul)** – vezi Anderson-Collip.
- COMBY (semnul)** – enantem al mucoasei cavității bucale care apare în perioada de invazie a rujeolei, simultan cu semnul Koplick și care evoluează spre descumare superficială insulară, dând mucoasei un aspect roșcat; dispăre după 24–36 h.
- COMOLLI (semnul)** – tumefacție triunghiulară tipică, corespunzătoare conturului scapulei, în caz de fractură a osului.
- CONRADI (linia)** – linia ce unește baza apendicelui xifoid cu apexul cordului corespunzând aproximativ cu marginea inferioară a ariei cardiace.
- CONTELLI (semnul)** – reflex proprioceptiv oculocefalic, constând din disocierea între mișcările globilor oculari și ale capului, ochii coborând când capul e ridicat și invers (Contelli); o variantă este protruzia globilor oculari însoțită de mișcări lente ale ochilor și pleoapelor (Widowitz); ambele apar în difterie.
- COOMBS (testul)** – test pentru identificarea autoanticorpiilor; poate fi direct sau indirect.

- COOPERNAIL (semnul)** – echimoza de însoțire a fracturii bazinului, localizată perineal, scrotal sau pe labii.
- COPE (semnul)** – accentuarea durerii spontane sau la palpare în fosa iliacă dreaptă prin contracția psoasului în apendicită.
- COPLEX (testul)** – aprecierea rezistenței capilare prin intensitatea presiunii necesare pentru a produce o echimoză cutanată.
- COPPE (reflexul)** – vezi Churchill-Coppe.
- CORRIGAN (pulsul)** – puls amplu și depresibil, explicabil printr-o distensie bruscă urmată de o deprimare rapidă a peretelui arterial, în urma umplerii vasculare sub presiune crescută și a relativei "goliri" consecutive, prin tensiune diastolică joasă; este întâlnit în insuficiența aortică, canal arterial persistent, șunt arteriovenos și mai puțin intens în anemii, stări febrile și vasodilatație periferică.
- COWEN (semnul)** – reacție pupilară consensuală bruscă în boala Graves-Basedow.
- CORVISART - 1. (percuția)** – vezi Anenbrugger; **2. (facies)** – facies prezent în insuficiența cardiacă sau insuficiența aortică, constând în aspect cianotic, purpuriiu, tumefiat al feței, cu ochi strălucitori.
- COSĂCESCU (semnul)** – stimularea mecanică a pielii cu un corp ascuțit, de exemplu furculița, dă o linie eritematoasă care se oprește la nivelul obstrucției și nu apare în teritoriul ischemiat în cazul obstrucțiilor arteriale.
- COURVOISIER-TERRIER (semnul)** – vezică biliară mult dilatată care se palpează ca o formațiune în tensiune și care apare în icterul obstructiv determinat de localizarea cefalică a cancerului pancreatic.
- CRAMPTON (testul)** – se înregistrează pulsul și presiunea în clino- și ortostatism, diferența gradându-se de la 100 în jos; valorile mari indică o rezistență fizică bună, iar cele mici (sub 65) indică predispoziție la șoc după o intervenție chirurgicală.
- CREDE - 1. (manevra)** – instilarea unei picături de soluție de nitrat de argint 2% în fiecare ochi la nou născut pentru prevenirea infecției oculare neonatale; **2. (manevra)**

– presiunea manuală asupra vezicii urinare pentru exprimarea urinii.

CRICHTON-BROWNE (semnul) – ușor tremor prezent la comisurile bucale și la colțurile externe ale ochiului în paralizia generalizată.

CROOKSHANK (linia) – pliu palmar median în mâna simiană.

CROUZET (semnul) – semnul strănutului: în sciatica vertebrală, strănutul produce dureri la nivelul conflictului disco-radicular.

CROWE (semnul) – în cazuri de tromboză a sinusului cavernos, prin compresia venei jugulare interne de partea opusă se realizează turgescența vaselor retiniene.

CRUVEILHIER – 1. (semnul) – tumefierea și palparea unei vibrații lichidiene în timpul tusei în regiunea triunghiului Scarpa, ce apar la un bolnav cu varice ale safenei; **2. vezi Baumgarten.**

CULLEN (semnul) – cianoză marmorată situată periombilical și întâlnită în hemoragii intraperitoneale importante (pancreatită acută severă, ruptură de sarcină extrauterină).

CURLING (ulcerul) – ulcer duodenal care apare la pacienți cu arsuri întinse sau alte afecțiuni sistemice severe.

CURSCHMANN – 1. (spiralele) – elemente filamentoase microscopice sau vizibile macroscopic sub forma unor spirale de 1–2 cm lungime și câțiva mm grosime, cu axa centrală sclipitoare, ce pot apare în sputa astmaticilor; **2. (tehnica)** – punționarea pericardului în spațiile V și VII intercostal stâng pe linia mamelonară.

CUSHING 1. (ulcerele) – ulceratii ale mucoasei gastroduodenale observate după intervenții neurochirurgicale sau în leziuni grave ale diencefalului; **2. (fenomenul)** – creșterea tensiunii sistemice când presiunea intracraniană crește acut, de obicei cu peste 50% din tensiunea sistolică.

CYRIL-OGLE (semnul) – semn ce apare în pericardita constrictivă și constă în absența pulsului venos și a reflexului hepato-jugular.

D

DAGNINI-ASCHNER (semnul) – manevră de excitație vagală realizată prin compresia globilor oculari, determinând bradicardie și permițând oprirea unui acces de tahicardie paroxistică supraventriculară.

DALRYMPLE (semnul) – lărgirea fantei palpebrale printr-o hipertonie permanentă a pleoapelor datorită spasmului mușchiului ridicător palpebral Müller; la privirea înainte se vizualizează tot irisul. Se întâlnește în boala Basedow.

DALSGAARD-NIELSEN (semnul) – extensia halucelui la stimularea cu rece (ex. jet de clorură de etil) a plantei; este prezentă în sindroamele piramidale (echivalent cu semnul Babinski).

DAMOISEAU (curba) – curbă parabolică în formă de S culcat cu vârful în axilă și concavitatea inferioară care delimitează în partea superioară matitatea unui revărsat pleural în cantitate medie.

DANCE (semnul) – ușoară retracție în vecinătatea fosei iliace drepte în unele cazuri de invaginație intestinală mai veche, la copil.

DANE (particulele) – forme sferice mari de antigene asociate hepatitei virale. Sunt alcătuite din virionul virusului hepatitic B ce conține ADN polimerază și ADN-ul dublu catenar.

DANFORTH (semnul) – durere în umăr în inspir, datorită hemoperitoneului apărut în sarcina extrauterină ruptă.

DARIER (semnul) – în urticaria pigmentară (mastocitoză), lovirea leziunilor cutanate duce la extinderea lor.

DARWIN (reflexul) – tendința sugarului de a se agăța (de o bară) și de a rămâne suspendat; corespunde reflexului de grasping-agățare.

- DASTRE-MORAT (legea)** – între circulația tegumentară, superficială, și cea viscerală, profundă, există un antagonism fiziologic.
- DAVIDSOHN (semnul)** – absența transiluminării sinusului maxilar plin cu secreții sau tumoră printr-o sursă de lumină plasată în gură.
- DAVIES (toracele)** – torace bombat superior cu depresie submamelonară întâlnit uneori în defectul septal ventricular.
- DAVIS (semnul)** – apariția unor leziuni peteșiale sau purpurice situate subcostal și lombar, în cazul unei pancreatite acute severe.
- DAWBARN (semnul)** – semnul resortului dureros, întâlnit în periartrita scapulohumerală, și care constă în dispariția punctului dureros subacromial, când brațul este în abducție. Nu este patognomonic, putând apărea și în fracturile extremității superioare a humerusului.
- DAY (testul)** – adăugarea la un fluid suspect de tinctură de guaiac și apoi hidrogen peroxid determină, în prezența sângelui, apariția unei culori albastre.
- DEBRE (fenomenul)** – absența dezvoltării rash-ului la locul injectării de ser imun în caz de pojar.
- DEEN (testul)** – test de determinare a prezenței sângelui în suc gastric, constând din apariția culorii albastre în momentul adăugării reactivului Hühnerfeld și a tincturii de guaiac.
- DEETJEN (corpui)** – plachetele sanguine.
- DEGOS și LORTAT-JACOB (semnul)** – macule cenușiu-albastre situate pe abdomen și coapse și prezente în pediculoză.
- DE GRAEFE (semnul)** – asinergia oculo-palpebrală în hipertiroidie (la privirea în jos pleoapa nu urmărește mișcarea globului ocular).
- DEHIO (testul)** – determinarea naturii unei bradicardii prin injectarea intravenoasă de sulfat de atropină; accelerarea pulsului traduce o origine neurovegetativă, iar rezultatul negativ un bloc atrio-ventricular total organic.

- DELBET (semnul)** – în caz de anevrism al unei artere importante, deși pulsul este absent, circulația colaterală eficientă asigură nutriția părții distale.
- DEMARQUAY (semnul)** – absența elevării laringelui în timpul deglutiției datorită indurației luetice a traheei.
- DEMIANOV (semnul)** – în lumbago, bolnavul în decubit dorsal nu poate ridica de pe planul patului membrele inferioare (extinse) decât până la o amplitudine de maxim 10°.
- DE MORGAN (petele)** – hemangiom senil.
- DEMOLE (indicele)** – indice funcțional pancreatic, reprezentat de produsul dintre volumul secreției pancreatice și activitatea lipazică a acesteia (N=2500).
- DÉJÉRINE – 1. (reflexul)** – contracții tonice ale flexorilor mâinii la lovirea feței dorsale a mâinii sau volare a ante-bratului în apropierea încheieturii pumnului; se produce la persoane normale dar e exagerat în leziuni de tract piramidal; **2. (semnul)** – agravarea durerii din radiculite la manevre care cresc presiunea intrarahidiană (tuse, strănut, defecație etc.).
- DÉJÉRINE-LICHTHEIM (semnul)** – în afazia subcorticală, pacientul poate indica numărul de silabe ale cuvântului pe degete, dar nu poate vorbi.
- DESJARDINS (punctul)** – proiecția pe peretele anterior al abdomenului a cozii pancreasului, într-un punct situat la 5 cm de ombilic pe o linie trasată de la acesta la axilă.
- DE SÈZE (semnul soneriei)** – presiunea mediană lombar inferior (L4-5, L5-S1) declanșează durere în teritoriul sciatic în discopatia spațiilor respective.
- DESTOT – 1. (semnul)** – în fracturile cavității cotiloide apare echimoză numulară în zona declivă a părții corespunzătoare a scrotului; **2. (semnul)** – în fractura extremității inferioare a radiusului, cu deplasare anterioară a fragmentului distal, se produce deformarea regiunii „în pântec de furculiță”.
- DEVE (triada)** – asocierea sugestivă de hemoptizie, imagine radiologică cavitară cu opacitate interioară (în zurgălău) și absența bacilului Koch în spută, prezentă în aspergiloza pulmonară.

- DEVIC (semnul)** – altă denumire patronimică a semnului Pins: sindrom pseudolichidian. pleural stâng (matitate bazală și eventual suflu pleuretic) prezent în pericardita lichidiană.
- DIETL (criza)** – atac paroxistic de dureri abdominale și lombare, însoțite de greață și vărsături, cauzate de obstrucție ureterală (torsione) la persoane cu ptoză renală.
- DIEUAIDE (proba)** – absența modificării traseului electrocardiografic la înregistrări succesive, în decubit lateral stâng și, respectiv, drept, reprezintă un semn (nepatognomic) de mediastinopericardită adezivă.
- DIEULAFOY – 1. (eroziunea)** – gastroenterită acută ulcerativă complicând pneumonia, posibil prin producție crescută de cortizon; **2. (triada)** – complex simptomatic în apendicită, constând din hipersensibilitate cutanată, contractură musculară reflexă și sensibilitate dureroasă în punctul McBurney; **3. (procedeul)** – metodă de efectuare a puncției pericardice lateral de mamelonul stâng.
- DITTRICH (dopurile)** – mici mase granuloase, de culoare galben-verzuie, formate din cristale de acizi grași, urât mirositoare, ce apar în expectorația din gangrena pulmonară.
- DÖDERLEIN (bacilii)** – bacili Gram-pozitivi ce apar în secreția vaginală normală.
- DÖHLE (corpusculii)** – corpusculi cu contur oval sau rotund, colorați în albastru deschis, ce apar în citoplasma leucocitară în faza de debut a scarlatinei.
- DONATH-LANDSTEINER (fenomenul)** – hemoliză la răcire (5°C) și reîncălzire în hemoglobinuria paroxistică nocturnă.
- DOPPLER (efect)** – ecocardiografie efectuată cu fascicul pulsatil sau continuu, bazată pe efectul fizic cu același nume.
- DORENDORF (semnul)** – fosă supraclaviculară plină în anevrism de arc aortic.
- DOWN (facies)** – față plată, hipoplastică, cu nas scurt, pliuri epicantice proeminente, buză inferioară protruzivă, urechi mici rotunde cu antihelix proeminent, limbă

- fisurată, laxitatea ligamentelor articulare; apare în tri-somia 21.
- DRĂGĂNESCU-VOICULESCU (proba)** – se cere bolnavului să ridice brațele simultan și să le oprească brusc: în ataxia cerebeloasă brațul de partea leziunii se ridică mai sus decât cel normal.
- DREPER (curba febrilă)** – sau „în dromader“, curba febrilă în două faze, separate printr-un interval liber: prima fază este mai mică, a doua mai amplă. Traseul ei reproduce curbura capului, gâtului și cocoșei dromaderului. Apare de obicei în poliomieliță dar și în alte boli infecțioase, în special virale.
- DRUMMOND (semnul)** – un sunet șuierător sincron cu sista care se aude la nivelul nărilor, gura fiind închisă, în anumite cazuri de anevrism aortic.
- DUBOIS (semnul)** – în luesul congenital, bolnavii au degetul al 5-lea de la mână mai scurt.
- DUCHENNE – 1. (semnul)** – excavarea epigastrului în inspir observată în paralizia diafragmului; **2. (atitudinea)** – coborârea umărului cu rotație orară a omoplatului, prin paralizia mușchiului trapez; **3. (semnul)** – în hipotonia mușchiului fesier mijlociu, la sprijinul unilateral pe membrul bolnav, pacientul înclină umerii de partea opusă (semn Duchenne direct) sau de partea bolnavă (semn Duchenne inversat). Însoțește, sub una din aceste forme, semnul Trendelenburg.
- DUCKWORTH (fenomenul)** – oprirea respirației înaintea opririi cordului, ca rezultat al unei afecțiuni intracraniene.
- DUGAS (testul)** – în caz de traumatism al umărului, dacă cotul nu poate fi făcut să atingă toracele, în timp ce mâna se află pe umărul opus, leziunea e luxație și nu fractură.
- DUGUET (angina)** – exulcerații ovalare cenușii și nedureroase ale vălului palatin și amigdalelor, apărute în febra tifoidă.
- DUPUYTREN – 1. (contractura)** – afectarea fasciei pal-mare constând în îngroșare cu formare de benzi fibroase pe suprafața palmară a mâinii și degetelor. Apare în

etilism cronic sau fără cauză aparentă; **2. (semnul)** – mișcare liberă sus/jos a capului femural la tracțiune intermitentă în cazurile de luxație congenitală de șold; **3. (senzație)** – senzație de crepitație la presiunea osoasă, în caz de osteosarcom; **4. (semnul lăntșorului)** – prezența, în tenosinovita tuberculoasă, a unor formațiuni riziforme, trecând pe sub ligament, ce dau senzația unui lanț ce trece printr-o teacă îngustă.

DURCK (nodulii) – infiltrat celular în țesutul perivascular din creier, cord, meninge, prezent în trypanosomiază.

DUROZIEZ - 1. (dublul suflu) – succesiune de două sufluri, percepută prin compresiunea cu stetoscopul a arterelor mari (aa. femurală). Primul suflu, prezent și la normali, corespunde sistolei; cel de-al doilea apare în cazurile cu presiune diferențială crescută, de ex. insuficiența aortică; **2. (uruitura)** – totalitatea zgomotelor care se pot auzi în stenoza mitrală la focarul mitral și care sunt: Rouft-ta-ta, ceea ce înseamnă: Rou-uruitura diastolică, f-suflul presistolic, t-întărirea zgomotului 1 și ta-ta, dedublarea zgomotului 2.

DUTEMPS-CESTAN (semnul) – bolnavul e invitat să privească în jos și să închidă ușor ochii; în paralizia facială pleoapa superioară de pe partea paralizată se ridică puțin în sus.

DUVERNAY (semnul) – semnul pantofului: în coxartroză, pacientul se încalță prin spate, prin flectarea genunchiului.

EBSTEIN (semnul) – în revărsatele pericardice unghiul cardiohepatic devine obtuz.

EDEBOHLS (poziția) – poziție ginecologică, pacient în decubit dorsal cu flexia gambei pe coapsă și a coapsei pe bazin, cu picioarele susținute deasupra planului mesei ginecologice.

EDELMANN (semnul) – flexia coapsei pe șold cu genunchiul în extensie este urmată de flexia dorsală a halucelui. Semnul a fost descris în cazuri de iritație meningeală și edem cerebral.

EGGER (semnul) – diminuarea excursiei inspiratorii a hemitoracelui de partea paralizată în cursul hemiplegiilor flasce.

EGGLESTON (metoda) – metodă de digitalizare rapidă prin doze mari, frecvent repetate, de digitală pulvis sau tinctură (depășită).

EHRET (fenomenul) – o pulsație bruscă palpată la artera brahială pe măsură ce presiunea din manșetă scade, în cursul estimării presiunii sanguine, indică presiunea sistolică.

EICHOFF-FINKELSTEIN (semnul) – strângerea policelui în palmă cu celelalte degete provoacă dureri puternice la nivelul stiloidei radiale în sindromul de Quervain.

EINHORN (sonda) – sondă de calibru mic folosită în spălăturile gastrice și/sau tubaje duodenale.

EINTHOVEN (triunghiul) – folosit în determinarea axei electrice a cordului, format din liniile ce reprezintă cele 3 derivații standard ale membrului.

EISENMENGER (complexul) – complex fiziopatologic constând din hipertensiune pulmonară asociată cu comuni-

cații congenitale între cele două circulații (sistemică – pulmonară) cu inversarea șuntului (dreapta-stânga) (ex.: DSA, DSV, PCA).

ELIAS (faciesul) – caracterizat prin obraji congestionați în contrast cu paloarea și nuanța subicterică a tegumentelor, în timp ce buzele sunt de un roșu intens carminat; poate apare în hepatita virală A.

ELISA (testul) – abreviere pentru „enzyme linked immunosorbent assay” – tehnică utilizată pentru evidențierea complexelor antigen-anticorp.

ELLIOT (poziția) – în decubit dorsal, bolnavul își așează antebrațele la baza hemitoracelui posterior pentru a facilita palparea abdomenului.

ELLSWORTH - HOWARD (testul) – măsurarea fosforului seric și urinar după administrarea intravenoasă de extract de parotidă; poate fi util în diagnosticarea pseudohipoparatiroidismului.

ELSBURG-DYKE (semnul) – în tumorile intrarahidiene, distanța între pedunculii vertebrali apare mărită.

ELSCHNIG (petele) – pete izolate, strălucitoare sau roșii cu zone de pigment negru la periferie, prezente în retinopatia hipertensivă avansată.

ELY (semnul) – în afecțiunile articulației sacroiliace, ca și în hernia de disc, dacă bolnavului în decubit ventral i se flectează gamba pe coapsă, bazinul de partea bolnavă se ridică de pe planul patului.

EMPIS (semnul) – hiperestezia tegumentelor toracelui în granulia tuberculoasă sau neoplazică.

ENROTH (edemul) – edemul pleoapelor, în special al celei superioare, în apropierea marginii supraorbitale, prezent în boala Graves.

ENGEL (torace paralitic) – torace plat, subțire, cu scapule distincte, ușor detașabile de torace, ca niște aripi (scapulae alatae); apare în ftizie (denumire veche).

EPSTEIN (simptomul) – asemănător semnului Graefe, producându-se la sugarii nevrotici, se caracterizează printr-o expresie înspăimântată a copilului, caracterizată de Epstein drept „privire sălbatică”.

EPSTEIN-BARR (virusul) – virusul mononucleozei infecțioase.

ERDHEIM (tumora) – tumoră (craniofaringiom), prezentă mai ales la copii și tineri, cu punct de plecare în resturile hipofizare ale pungii Rathke.

ERB - 1. (semnul) – abolirea reflexului rotulian în tabes și alte afecțiuni medulare; **2. (punctul)** – punct laterocervical, în fața procesului transvers al vertebrei C6, a cărui presiune determină compresie pe plexul brahial și apariția paraliziei Erb; **3. (focarul)** – focar de auscultatie cardiac situat în spațiul III intercostal, parasternal stâng, reprezentând proiecția anatomică a orificiului aortic și în care se auscultă uneori mai clar patologia aortică (în special insuficiența).

ERICHSEN (semnul) – apăsarea laterală a bazinului pe crestele iliace determină durere în sacroileită, dar nu și în afecțiuni coxofemorale.

ERISMAN (indicele) – indice de apreciere a dezvoltării toracice, rezultat din scăderea jumătății taliei din perimetrul toracic. Normal: 5,8 cm la bărbați și 3,8 cm la femei.

ERLENMEYER (deformarea) – modificare a formei extremităților oaselor lungi, cu pierderea aspectului tubular normal; oasele apar lățite (pe o lungime mai mare decât în mod normal), luând aspectul unui balon Erlenmeyer.

ESCHERICH - 1. (semnul) – extensia gambei prin percuția cvadricepsului deasupra rotulei. **2. (semnul)** – în hipoparatiroidism, percuția la nivelul comisurii bucale determină protruzia buzelor.

ESCUDETO-NEMENOV (semnul) – semn radiologic de diferențiere a formațiunilor intrapulmonare lichidiene de cele solide; primele se deformează în inspir și expir profund.

D'ÉSPINE (semnul) – **1.** bronhofonie auscultată la nivelul proceselor spinoase la un nivel inferior față de persoane normale, în TBC pulmonar; **2.** pectorilocvia afonă ce poate fi auscultată cu stetoscopul plasat la nivelul vertebrelor C6 sau T1-T2 în caz de TBC ganglionar mediastinal.

ESTLANDER (semnul) – creșterea temperaturii locale în tumorile maligne ale oaselor membrelor.

EUSTIS (testul) – probă funcțională cardiacă, bazată pe creșterea – la subiectul normal – a tensiunii arteriale după mai multe expiruri forțate.

EVERSE-FREMERY (testul) – test pentru aprecierea insuficienței suprarenale prin măsurarea gradului de oboseală musculară la efort.

EWART-PINCE (semnul) – în revărsatele pericardice mari, apare o arie de matitate cu bronhofonie și suflu tubar situată sub unghiul scapulei stângi.

EWING – 1. (semnul) – matitate la percucia medial de unghiul scapulei stângi, sugerând prezența de lichid pericardic în spatele cordului. **2. (semnul)** – sensibilitate la nivelul unghiului intern superior al orbitei sugerând închiderea orificiului sinusului frontal.

F

FAGET (semnul) – puls lent și temperatură constant crescută peste 37°C, prezente în febra galbenă.

FAHRENHEIT (scala) – scală termometrică în care punctul de înghețare al apei este la 32°F și cel de fierbere la 212°F (1°C = 1,8°F).

FAJANS și CONN (testul) – test de toleranță la glucoză și cortizon pentru depistarea diabetului zaharat latent.

FAJERSZTAJN (semnul) – flexia dureroasă a coapsei cu gamba în extensie devine indoloreasă la flexia gambei (similar cu proba Lasègue); întâlnit în sciatică.

FALCONER (semnul) – dubla nevrită optică din endocardita bacteriană.

FALLOT (afecțiuni congenitale cardiace) – 1. Tetralogia: dextro-poziția aortei, defect al septului interventricular, stenoza arterei pulmonare, hipertrofia ventriculului drept; **2. Pentalogia:** la tetralogie se adaugă defect de sept atrial; **3. Trilogia:** defect septal atrial, stenoza arterei pulmonare și hipertrofie ventriculară dreaptă.

FARABEUF (triunghiul) – zonă triunghiulară formată de vena jugulară internă, venele faciale și nervul hipoglos.

FARRE (tuberculi) – eponim învechit pentru nodulii de țesut neoplazic de pe suprafața ficatului.

FAUCHER (sonda) – sondă de calibru mare folosită, de exemplu, pentru spălături gastrice.

FEDERICI (semnul) – perceperea zgomotelor cardiace la auscultatia abdomenului în cazul perforațiilor tubului digestiv cu pneumoperitoneu.

FEER (semnul) – linie periunghială, constând dintr-un clivaj al stratului epidermic, semn întâlnit în scarlatină în faza de defervescentă.

- FENWICK-HUNNER (ulcerul)** – leziuni, focale sau multiple, ce apar pe pereții vezicii urinare în cistita cronică interstițială.
- FÉRÉOL (nodulii)** – eponim pentru nodulii cutanați efemeri ce apar în reumatismul articular acut.
- FEULGEN (colorația)** – reacție selectivă citochimică pentru ADN.
- FILATOV (faciesul)** – facies cu o congestie accentuată a tegumentelor obrazilor care contrastează cu paloarea perioronazală; apare în scarlatină.
- FISCHER – 1. (semnul)** – suflu presistolic nonvalvular în unele cazuri de pericardită adezivă; **2. (semnul)** – auscultația la nivelul manubriului sternal, cu hiperextensia capului evidențiază uneori un suflu continuu produs de compresia glandelor bronșice hipertrofiate pe vena anonimă; apare în tuberculoza bronșică (depășit); **3. (proba)** – în radiologie, examenul în dublu contrast al colonului.
- FISHBERG (testul)** – testul de concentrație; după depripare de fluid în cursul nopții se recoltează specimene de urină și se măsoară densitatea.
- FLACK (nodul)** – vezi Keith.
- FLATAU (semnul)** – constă din declanșarea midriazei la manevra de flectare a capului și apare în meningită.
- FLEISCHER (inelul)** – vezi Kayser.
- FLEISCHNER – 1. (linia)** – opacitate liniară pe radiografia toracică, indicând focare de atelectazie; **2. (poziția)** – poziție de lordoză exagerată, utilizată în explorarea radiologică a plămânului, în special pentru vizualizarea scizurilor mari.
- FLINT – 1. (suflul)** – suflul presistolic, uneori descris ca uruitură, cauzat de o stenoză mitrală funcțională și datorat unei reduceri relative a orificiului mitral prin împingerea valvei mitrale anterioare de către jetul aortic regurgitat; apare în unele cazuri de insuficiență aortică; **2. (arcada)** – ramificații vasculare la baza piramidelor renale.
- FLORSCHÜTZ (formula)** – indică relația corectă între înălțime (L) și circumferința abdominală (B): $L/2B - L = 5$. Orice valoare sub 5 indică prezența țesutului adipos excesiv.

- FOGARTY (sonda)** – cateter cu balon utilizat în embolectomie.
- FONSTER (fenomenul)** – limitarea câmpului vizual normal; un obiect adus treptat din afară către un punct fix este văzut mai repede decât în mod normal, în timp ce percepția unui obiect deplasat din centru către periferie se pierde mai repede decât în mod normal; câmpul vizual este deci mai mare în primul caz decât în cel de-al doilea, situație inversă față de normal; fenomenul se produce în neurastenii.
- FONTAINE (clasificarea)** – stadializare clinică utilizată în arteriopatiile periferice.
- FORCHHEIMER (semnul)** – erupție maculopapulară eritematoasă a palatului moale ce poate fi întâlnită în rubeolă.
- FORDYCE (petele)** – prezența de mici granule alb-gălbui pe suprafața internă și marginea roșie a buzelor care din punct de vedere histologic sunt glande sebacee ectopice.
- FORGUE – 1. (semnul)** – depresiune subacromială prezentă în luxația anterointernă a umărului; **2. (semnul)** – ascensiunea mamelonului în cancerul de sân.
- FORMAND (rinichiul)** – rinichi mare și deformat ce se observă uneori în etilismul cronic.
- FOSHAY (testul)** – IDR pentru boala ghearelor de pisică folosind material preparat din ganglionii supurați ai persoanelor cunoscute ca având boala; test depășit.
- FOTHERGILL (semnul)** – apare în hematoamele tecii dreptului abdominal; hematomul produce o masă care nu depășește linia mediană și rămâne palpabilă când mușchiul se contractă.
- FOUINEAU (semnul)** – senzația de gâdilătură laringiană care precede expectorația în edemul pulmonar acut.
- FOURNIER (tibia)** – îngroșarea și încurbarea anterioară a tibiei în luesul congenital.
- FOWLER – 1. (segmentul)** – segmentul apical al lobului inferior al plămânului drept sau stâng – vezi și Nelson; **2. (proba)** – proba balansului sonor; metodă de investigație audiometrică pentru leziuni cohleare ce constă din

determinarea nivelului de intensitate sonoră, pentru o frecvență dată, la care persoana examinată are aceeași senzație de intensitate a sunetului la ambele urechi.

FRANCESCHETTI (semnul) – provocarea de senzații dureroase la apăsarea digitală a globilor oculari, semn descris în toxoplasmoză, dar întâlnit și în alte boli infecțioase.

FRANÇOIS – FRANCK (manevra) – la palparea unei tumori abdominale pulsatile compresia tumorii accentuează pulsațiile femurale dacă este un anevrism și le diminuează dacă este o tumoră preaortică.

FRANK – STARLING (curba) – vezi Starling.

FRANKFORT (planul) – vezi Virchow.

FRÄNTZEL (suflul) – suflu de stenoză mitrală care se aude mai intens la începutul și la sfârșitul decât în porțiunea mijlocie a diastolei.

FREDERIC MULLER (semnul) – pulsațiile amigdalelor și vălului palatin din insuficiența aortică.

FREI (testul) – test diagnostic intracutanat pentru limfogranulomatoza benignă venerică (Nicolas-Favre); antigenul se prepară în prezent din sacul vitelin pe care s-au cultivat Chlamydii. O reacție pozitivă de tip întârziat nu e tipică pentru limfogranulomatoza venerică, antigenul de grup fiind prezent și la alte Chlamydii.

FRENKEL (simptomul) – scăderea tonusului muscular troncular și al membrelor în tabesul dorsal.

FRERICHS (teoria) – uremia reprezintă o condiție toxică produsă de carbonatul de amoniu care se formează ca rezultat al acțiunii unei enzime plasmatică asupra cantităților crescute de uree.

FREUND (anomalie) – îngustarea aperturii toracice superioare, prin scurtarea primei coaste și a cartilajului său, creează condiții favorizante pentru apariția tuberculozei datorită expansiunii deficitare a vârfului pulmonar.

FRIEDREICH – 1. (semnul) – colaps diastolic al venelor latero-cervicale întâlnit în pericardită; **2. (fenomenul)** – sunetul timpanic prezent la nivelul unei cavități, crește ușor în tonalitate în inspir profund; **3. (piciorul)** – modificare caracteristică în varus ecvin, cu extensia primelor falange; apare în ataxia Friedreich.

FROMENT – 1. (semnul) – semnul adductorului; probă caracteristică pentru leziunile nervului cubital, permițând evidențierea paraliziei adductorului policelui: se cere bolnavului să alipească policele de indice și să strângă astfel puternic o foaie de hârtie; de partea afectată foaia scapă ușor, în partea sănătoasă ea rupându-se atunci când este trasă de către examiner; **2. (semnul)** – semnul pendulării membrului inferior este un semn folosit pentru punerea în evidență a paraliziiilor organice de nerv sciatic popliteu extern și intern, prin aprecierea stării de contracție a tendoanelor de la gâtul piciorului; bolnavul este solicitat să stea într-un picior și să execute mișcări de pendulare cu celălalt membru inferior, contracția reflexă a mușchilor cu reliefarea tendoanelor la membrul pe care staționează este abolită numai în cazul paraliziiilor organice, în cele funcționale aceasta fiind prezentă. **3. (semnul pleoapei)** – probă pentru evidențierea orbicularului pleoapelor în cadrul paraliziei faciale: se cere bolnavului să flecteze capul pe spate, să îndrepte privirea în sus, iar din această poziție să încerce să închidă ochii; de partea lezată, ochiul rămâne doar parțial acoperit.

FUCHS (pete negre) – zonă de proliferare pigmentară situată în regiunea maculei, fenomen care apare în miopia degenerativă.

FURBRINGER (semnul) – permite diferențierea și localizarea sub- sau supradiafragmatică a unei colecții ce trebuie puncționată; dacă este vorba de un abces subfrenic, acul care perforează diafragma urmează mișcările respiratorii ale acestuia, în caz de pleurezie acul rămâne imobil.

G

- GADDUM și SCHILD (testul)** – metodă sensibilă de identificare a prezenței epinefrinei în țesuturi (sau alte structuri), bazată pe fluorescența epinefrinei atunci când e expusă la lumina ultravioletă, în prezență de alcali și oxigen.
- GAENSLEN (semnul)** – în afecțiunile sacrocoxale, menținerea coapsei bolnave în hiperextensie și a celei sănătoase în flexie determină durere.
- GAILLARD (triada)** – asociere a abolirii vibrațiilor vocale, timpanism și abolire a murmurului vezicular, întâlnită în pneumotorax.
- GALANT (reflexul)** – reflex abdominal profund în care se produce contracția mușchilor abdominali la lovirea spinei iliace antero-superioare.
- GALASSI (fenomen pupilar)** – contracție urmată de dilatarea pupilei la închiderea forțată a pleoapelor sau la încercarea bolnavului de a le închide, în timp ce ele sunt ținute deschise.
- GALEAZZI (semnul)** – scolioza compensatorie ce apare în ortostatism în luxația congenitală de șold.
- GALLAVARDIN (fenomenul)** – disociație între elementele rugoase și muzicale ale suflului de stenoză aortică, elementul muzical fiind cel mai bine audibil pe marginea stângă a sternului și la vârf, în timp ce elementul rugos se aude mai bine în aria aortei.
- GANGOLPHE (semnul)** – matitate declivă abdominală, mobilă, în ocluzia intestinală (denotă prezența unui revărsat peritoneal).
- GANZ** – vezi cateterul Swan-Ganz.
- GARENGEOT (semnul)** – echimoze hipogastrice în plăgile epiploonului.

- GARTNER – 1. (fenomenul)** – indicarea presiunii de la nivelul atriului drept prin aprecierea gradului de umplere a venelor membrului superior plasat la diferite înălțimi; **2. (metoda)** – măsurarea presiunii venoase bazată pe fenomenul Gartner. Pacientul fiind în șezut, se alege o venă de pe fața dorsală a mâinii care se ține orizontal, puțin sub nivelul atriului drept și apoi se ridică lent; când vena se colabează, distanța dintre nivelul său și cel orizontal al atriului se măsoară în milimetri; această distanță dă presiunea venoasă în milimetri de sânge (depășit).
- GAREL (semnul)** – oscilații laterale ale laringelui decelabile endoscopic, în anevrismul aortei toracice.
- GARLAND (triunghiul)** – triunghi sonor la percuție întâlnit în pleurezii, de partea afectată, situat între coloana vertebrală și zona de matitate; dispariția lui indică revărsat lichidian în cantitate mare.
- GAUER (răspunsul)** – vezi Henry.
- GAULE (petele)** – zone net circumscrise de degenerescență corneană centrală, prezente în keratita neuroparalitică.
- GEIGEL (reflexul)** – lovirea ușoară a feței interne a coapsei produce contracția fibrelor musculare pe marginea superioară a ligamentului Poupert; analog la femeie al reflexului cremasteric de la bărbat.
- GELL-COOMBS (clasificarea)** – clasificare a reacțiilor imune, alergice, la un anumit alergen față de care organismul a fost sensibilizat în prealabil, în funcție de mecanismul de apărare implicat: umoral sau celular.
- GENDRIN (semnul)** – șoc apexian prezent în interiorul matității cardiace, întâlnit în pericardita exudativă.
- GENEVRIER (semnul)** – perceperea zgomotelor cardiace subclavicular în adenopatia traheobronșică (depășit).
- GERHARDT – 1. (fenomenul)** – modificare a tonalității sunetului timpanic obținut la percuția unei cavități pulmonare mari sau a unui hidropneumotorax în funcție de poziția bolnavului. Deplasarea lichidului modifică diametrele camerei de rezonanță, tonalitatea devenind joasă când diametrul se mărește și ridicată când diametrul se micșorează; **2. (triunghiul)** – zonă de

matitate la nivelul spațiilor al II-lea și al III-lea inter-costale stângi, observată uneori în persistența canalului arterial datorită dilatației arterei pulmonare; **3. (semnul)** – paralizie completă bilaterală a mușchilor adductori ai laringelui, cu dispnee inspiratorie consecutivă severă.

GEROTA (metoda) – injectarea limfaticelor, pentru a le evidenția, cu o vopsea solubilă în cloroform și eter, dar nu și în apă.

GHON (tuberculul) – șancrul de inoculare în tuberculoza primară.

GIBSON (semnul) – suflu sistolic aspru, uneori însoțit de freamăt, cu intensitate maximă în spațiul al II-lea inter-costal stâng, cu propagare în fosa subclaviculară și în spate, întâlnit în persistența canalului arterial.

GIEMSA (colorația) – tehnică folosită în principal pentru colorarea frotiurilor sanguine și a cromozomilor.

GIFFORD -1. (semnul) – dificultatea de a întoarce pleoapa superioară în exoftalmie; **2. (reflexul)** – contracția pupilei când se încearcă închiderea pleoapelor cât ochiul este încă deschis.

GILBERT (metoda) – procedeu de palpate bimanuală a ficatului. Măinile se aplică în zona hipocondrului drept, cu degetele față în față, cu mâna stângă superior; mâna dreaptă „trage” ansele intestinale în jos, iar mâna stângă palpează ficatul.

GIORDANO (semnul) – percuția zonei lombare cu marginea cubitală a mâinii sau cu vârful degetelor declanșează o durere vie (semn pozitiv) în litiază renală, glomerulonefrită, pielonefrită, abces perirenal, infarct renal; manevra testează sensibilitatea lojii.

GLASGOW (semnul) – zgomot sistolic perceput la nivelul arterei brahiale în anevrismul latent al aortei.

GLÉNARD (manevra) – metodă de explorare clinică: **1.** pentru ficat este o metodă bimanuală de palpate denumită și a policelui, prin care patru degete se aplică în regiunea lombară, iar policele palpează ficatul în timp ce mâna dreaptă îndepărtează ansele intestinale. **2.** a rinichiului, prin palparea unimanuală a regiunii lombare.

Bolnavul se află în decubit dorsal cu coapsele flectate pe bazin. Policele mâinii care palpează se află pe peretele abdominal anterior, sub rebordul falselor coaste, iar ultimele patru degete în regiunea lombară. În timpul unui inspir profund printr-o apropiere a degetelor din regiunea lombară de police, se caută să se prindă rinichiul. Mâna rămasă liberă se așează pe fața anterioară a abdomenului (în apropiere de police) pentru a împiedica deplasarea rinichiului pe linia mediană. Se poate aplica la copii și persoane cu talie îngustă.

GOBLET (semnul) – semn clinic constând dintr-o balonare localizată la nivelul colonului transvers, care apare în pancreatita hemoragică.

GODELIER (legea) – tuberculoza peritoneului se asociază întotdeauna cu tuberculoza pleurală uni/bilaterală.

GOGGIA (semnul) – fibrilația bicepsului când este ciupit și lovit ușor, este limitată la o regiune mică în boli debilitante, în timp ce la persoane sănătoase cuprinde tot mușchiul.

GOLDBLATT (fenomenul) – hipertensiune arterială datorată ocluziei parțiale a unei artere renale.

GOLDSCHIEDER (testul) – determinarea sensibilității termice prin atingerea tegumentului cu un creion metalic încălzit la temperaturi diferite.

GOLDSTEIN (semnul) – spațiul mărit dintre haluce și degetul al 2-lea, prezent în cretinism.

GOLDTHWAIT (semnul) – în întinderea ligamentelor sacroiliace, flexia soldului cu genunchiul extins produce durere în regiunea sacroiliacă; nu e specific.

GONDA (semnul) – semn analog semnului Babinski, care survine precoce în leziunile căii piramidale; este reprezentat prin extensia halucelui la torsiunea bruscă și întreruptă a unuia din celelalte degete (în special degetul al 4-lea)

GOPPERS (semnul) – dilatația pupilară produsă de stimularea ușoară a pielii.

GORDON - 1. (semnul sau manevra) – extensia halucelui la compresia bruscă a musculaturii posterioare a gambei. Constituie un reflex patologic, analog semnului

Babinski în cadrul leziunilor căii piramidale. **2. (reflexul)** – simptom întâlnit în coreea acută și caracterizat prin persistența timp de câteva secunde a extensiei gambei în cursul luării reflexului rotulian.

GORLIN-RICHARD (formula) – calcularea ariei orificiului unei valve cardiace, bazată pe fluxul de-a lungul valvei și pe presiunile medii din camerele de ambele părți ale valvei; poate fi aplicată și pentru defecte septale.

GORLIN-ROBERT (semnul) – ușurință neobișnuită de a atinge vârful nasului cu limba; se observă în sindromul Ehlers-Danlos.

GOSSELIN (semnul) – semn care permite diferențierea unui abces rece de un lipom: răcirea locală cu o pungă de gheață în caz de lipom întărește tumora, iar în caz de abces rece nu-i modifică consistența.

GÖTHLIN (testul) – test de fragilitate capilară constând din exercitarea succesivă de compresii cu ajutorul unui aparat de tensiune și numărarea peteșiiilor apărute în aval; se folosea mai ales pentru stabilirea prezenței sau absenței scorbutului.

GOULD (semnul) – aplecarea spre anterior a capului pentru ameliorarea vederii în caz de retinită pigmentară.

GOWERS (manevra) – manevră constând din hiperextensia coapsei la bolnavul în decubit ventral; în caz de iritație sciatică sau afecțiune sacro-coxală apare durere.

GRAEFE - 1. (semnul) – lipsă de sinergie între excursia globului ocular și a pleoapei în hipertiroidism. Dacă invităm bolnavul să urmărească cu ochii un obiect care coboară, globul ocular urmărește coborârea obiectului, pleoapa superioară de asemenea, dar mai lent și incomplet; **2. (punctele)** – mici zone la nivel vertebral sau în apropierea foramenului supraorbital, a căror presiune determină relaxare în blefarospasm.

GRAHAM-STEEL (suflul) – suflul de insuficiență sigmoidiană pulmonară funcțională audibil în focarul pulmonarei; este un suflu diastolic fin, aspirativ care apare în stenoza mitrală cu hipertensiune pulmonară.

GRAM (colorația) – metodă de colorație diferențială a bacteriilor, indicând diferențe fundamentale în structura parietală celulară.

GRANCHER - 1. (semnul) – complex simptomatic al auscultației vârfului pulmonar în caz de tuberculoză a acestuia constând în: scăderea murmurului vezicular, inspir înăsprit cu tonalitate scăzută și expir cu tonalitate suflantă sau sacadat; **2. (matitate)** – zonă de matitate extinsă care apare în pneumoniile masive cu bronșie obstruată (se mai numesc spleno-pneumonii).

GRANGER (linia) – pe radiografia craniană reprezintă șanțul nervului optic.

GRANSTRÖM (semnul) – sinuozități ale arterelor retiniene întâlnite în coarctația aortei.

GRASSET-GAUSSSEL (fenomenul) – în paralizia organică a extremității inferioare, pacientul în decubit dorsal poate ridica fiecare membru inferior separat dar nu și pe ambele simultan; **2. (semnul)** – contractia normală a mușchiului sternocleidomastoidian pe partea paralizată în caz de hemiplegie.

GRAVES (semnul) – retraction maximă a pleoapei superioare determină apariția lagoftalmiei, mișcarea de închidere completă a ochiului dispare, rezultând congestiunea, keratinizarea și ulcerarea corneei.

GREY-TURNER (semnul) – apariția unor echimoze pe flancuri în pancreatita acută severă.

GRÄUPNER (metoda) – testare clinică a gradului de insuficiență a miocardului. La subiectul normal efectuarea unui anumit efort controlat determină creșterea frecvenței pulsului și ulterior a presiunii arteriale sistolice care, după încetarea efortului, încep să scadă. În caz de insuficiență cardiacă, reacția tensiunii arteriale e diminuată și de importanța redusă, iar la pacienții cu insuficiențe severe nu se produce o creștere, ci o scădere a presiunii sanguine.

GRIESINGER - 1. (semnul) – mioză asociată cu hemiplegie contralaterală observată în unele cazuri de hematoame intracraniene posttraumatice; **2. (semnul)** – edem al țesuturilor superficiale la vârful mastoidei în caz de tromboză a sinusului sigmoid.

GRIFFITH (semnul) – rămânerea în urmă a pleoapei inferioare atunci când bolnavul privește în sus; apare în boala Graves.

GRIGORESCU - 1. (manevra) – manevră ajutătoare de punere în evidență a reflexului Babinski constând în flexia bruscă plantară a tuturor degetelor piciorului; la eliberarea lor se constată flexia dorsală a halucelui; **2. (proba)** – pacientului i se cere să introducă degetul în gâtul unei sticle. În leziuni cerebeloase nu poate executa manevra (probă de coordonare).

GROCCO - 1. (semnul) – suflu sistolic decelabil la nivel laringotraheal prezent în anevrismul aortei toracice; **2. (triunghiul)** – matitate relativă de formă triunghiulară situată de partea sănătoasă, latero-vertebral bazal, în caz de pleurezie medie; este datorată mediastinului împins de lichidul pleural; **3. (semnul)** – dilatare acută a cordului urmând unui efort muscular important, ce apare în boala Graves; **4. (semnul)** – extensia matității hepatice la stânga liniei reprezentate de coloana vertebrală, în hepatomegalii.

GROTT (manevra) – bolnavul stă în decubit dorsal cu un sul sau pumnii săi fixați în regiunea lombară, realizând hiperlordoză; examinatorul pătrunde lateral de dreptul abdominal stâng încercând să palpeze pancreasul contra coloanei vertebrale; prezența durerii evocă suferința inflamatorie pancreatică.

GROZOVICI-PASTIA (semnul) – la nivelul plicii cotului erupția din scarlatină are un aspect caracteristic sub forma unor linii hemoragice așezate transversal.

GRYNFELT (triunghiul) – spațiu triunghiular delimitat superior de ultima coastă și marginea mușchiului striat posteroinferior, anterior de mușchiul oblic intern și posterior de mușchiul pătrat lombar; prin acest punct de rezistență scăzută al peretelui abdominal se produce hernia lombară.

GUBLER - 1. (pata) – pată gri-metalică situată în jurul orificiului canalului Stenon, prezentă în saturnism; **2. (semnul)** – paralizia mușchilor extensori ai membrului superior, eventual asociată cu tumefacție dorsală a carpulului – tumora Gubler; apare în intoxicația saturnină.

GUBLER-GENDRIN (semnul) – vezi Gendrîn.

GUDDEN (semnul) – reflexe pupilare încetinite după consumul de alcool.

GUÉNEAU de MUSSY (butonul diafragmatic) – punct aflat la intersecția liniei sternale cu prelungirea porțiunii osoase a coastei a X-a, care este sensibil în nevralgia frenică și pleurezii diafragmatice.

GUÉRIN (vaccinul) – vezi Calmette-Guérin.

GUILLAIN - 1. (semnul) – semn de iritație meningiană constând din flexiunea contralaterală a coapsei și gambelor la apăsarea mușchiului cvadriceps; **2. -BARRÉ (reflexul)** – flexia plantară a piciorului și halucelui obținute la percuția plantei (în zona metatarsienelor) are semnificație similară cu reflexul de flexie a halucelui Rossolimo.

GUNN - 1. (fenomenul) – fenomen ce apare în leziunile retiniene și de nerv optic însoțite de ambliopie și de diminuarea reflexului fotomotor; iluminarea ochiului bolnav (cu ochiul sănătos acoperit) antrenează o slabă contracție pupilară, urmată de midriază paradoxală la lumină, datorită efectului consensual produs de ochiul sănătos acoperit; **2. (semnul)** – compresia venoasă în încrucișările arteriovenoase evidențiate oftalmoscopic în scleroza arteriolară.

GUTTMANN - 1. (semnul) – sau semnul draperiei sau stofei cutate; reprezintă o denivelare, ancoșă pe marea curbura, apărută la examenul radiologic baritat al stomacului; constituie semn de malignitate în leziuni ulcerative gastrice; **2. (semnul)** – sau al tablei ondulate, rigiditate „ondulată” la nivelul mării curburi, deosebit de primul prin multiplele ondulații și prin constanța lor; **3. (testul)** – test radioterapeutic, respectiv examen radiologic baritat de control efectuat și după efectuarea tratamentului; se poate folosi în ulcerul gastric, pentru stabilirea naturii nișei; **4. (semnul)** – suflu perceput la nivelul tiroidei în boala Basedow.

GUYON - 1. (manevra) – manevră de explorare a rinichiului: o mână se plasează în regiunea lombară a bolnavului aflat în decubit dorsal cu vârful degetelor în unghiul

costo-muscular; cealaltă mână, situată pe peretele abdominal în hipocondrul respectiv, caută să pătrundă tot mai profund la fiecare inspir al bolnavului. Mâna din regiunea lombară caută să apropie cât mai mult posibil rinichiul de mâna plasată pe peretele abdominal, și, la sfârșitul inspirului, execută câteva apăsări bruște asupra rinichiului, pentru a-l aduce să lovească mâna așezată pe abdomen. Această manevră – numită balotare – urmărește punerea în evidență a așa-numitului contact lombar, semn considerat caracteristic pentru originea renală a unei formații solide palpată în aceste zone topografice; **2. (punctul)** – punct ureteral posterior sau costo-vertebral localizat în unghiul format de coasta a XII-a și coloana vertebrală.

H

HAAB (reflexul) – reflex pupilar care constă în contracția sau dilatarea pupilei când o persoană se gândește intens la un obiect luminos sau întunecat.

HAENEL (semnul) – absența senzației dureroase sau chiar de presiune la apăsarea globilor oculari, semn prezent în tabes.

HALL – 1. (semnul) – șoc diastolic transmis la trahee de un anevrism aortic; **2. (faciesul)** – disproporția fronto-facială în hidrocefalie.

HALLÉ (punctul) – situat la intersecția unei linii orizontale prin spina iliacă antero-superioară cu perpendiculara din spina pubisului. La acest nivel se poate „palpa” ureterul.

HALLION – 1. (testul) – timpul necesar pentru dispariția zonei palide provocate prin compresiunea digitală a pielii (normal sub 3 secunde). **2. (testul)** – în cazul existenței unui anevrism, la comprimarea arterei și venei principale ale unui membru, umplerea venelor mâinii/piciorului se produce doar dacă circulația colaterală e liberă.

HALSTED – 1. (semnul) – semn clinic în pancreatita hemoragică, constând din apariția de pete echimotice abdominale; **2. (operația)** – mastectomie totală cu extirparea m. pectorali; **3. (legea)** – țesutul transplantat va crește numai dacă există o lipsă tisulară la gazdă.

HAM (testul) – test de acidifiere a serului, folosit în diagnosticul unor anemii hemolitice.

HAMBURGER (legea) – albuminele și fosfații trec din eritrocite în ser și clorurile din ser în celule când pH-ul sângelui este acid; invers se întâmplă când pH-ul este alcalin.

HAMMAN (semnul) – zgomote pocnite percepute precordial, sincrone cu bătăile cardiace, în emfizemul mediastinal.

HAMPTON – 1. (linia) – bandă transparentă (radiologic) aflată la baza unei nișe, care pledează pentru aspectul benign al nișei. **2. (manevra)** – răsucirea pacientului în decubit lateral drept apoi stâng pentru obținerea unei radiografii cu contrast în explorarea antrului sau a duodenului. **3. (semnul)** – opacitate pleurală în unghiurile costofrenice convexă către hil, în infarctul pulmonar.

HANOT (ciroza) – ciroza biliară primitivă.

HARRISON – 1. (reflexul) – reflex de stimulare a centrilor respiratori pe cale nervoasă prin dilatarea venei cave superioare și a atriului drept; **2. (șanțul)** – deformare transversală a coastelor inferioare la nivelul inserției diafragmatice; apare la copii cu rahitism sau astm bronșic.

HART (punga) – semn radiologic constând în prezența unei formațiuni diverticulare constante ce se produce în cazul bulbului ulceros cu modificări scleroase.

HARZER (semnul) – perceperea peretelui inferior pulsatil al ventriculului drept hipertrofiat, în regiunea subxifoidiană, cu degetele ușor flectate, introduse de jos în sus.

HAUDEK (nișa) – nișă gastrică penetrantă având aspectul radiologic tristratificat (al conținutului nișei) și anume bariu în porțiunea inferioară, lichid de secreție în porțiunea mijlocie și aer în porțiunea superioară.

HAYGARTH (nodozități) – exostoze formate la marginile suprafețelor articulare din periostul și osul din vecinătatea articulațiilor degetelor, ducând la ankiloză; apar în artrita reumatoidă și sunt asociate cu deviere ulnară a degetelor.

HEAD (zone) – zone de hiperestezie cutanată (corespunzătoare dermatoamelor) asociate cu inflamație acută sau cronică viscerală.

HEBERDEN (nodulii) – nodulii din jurul articulației interfalangiene distale (proeminențe ale capetelor articulare), prezenți la mâna artrozică.

HEGGLIN (zone trigger) – zone trigger situate în cavitatea bucală care declanșează crizele din nevralgia de trigemen.

HEIM și KREYSIG (semnul) – uneori menționat ca fiind numai al lui Kresig, este echivalent cu retractor apexului cardiac a lui Skoda și reprezintă retractor sistolică a spațiilor intercostale corespunzătoare șocului apexian în pericardita cu simfize sechelare.

HEIM și SANDERS (semnul) – retractor sistolică epigastrică în pericardita adezivă.

HEIMLICH (manevra) – se introduce pumnul în epigastrul bolnavului apăsându-l cu cealaltă mână, examinatorul aflându-se în spatele bolnavului cu brațele înconjurându-i baza toracelui. Se execută o mișcare bruscă de strângere, scopul fiind de eliminare a unui corp străin laringotraheal.

HEINZ (corpusculii) – corpusculi eritrocitari bazofili de culoare purpurie și formă variabilă; apar în deficite enzimatice eritrocitare (ex. deficitul de G-6-PD).

HELBINGS (semnul) – aliniere anormală a tendonului lui Ahile, asociată cu deformare în valgus a călcâiului.

HENNEQUIN (semnul) – echimoza brahiotoracică ce apare în fractura colului humeral.

HENRY-GAUER (răspunsul) – inhibarea secreției de hormon antidiuretic datorită creșterii presiunii atriale, care stimulează receptorii de distensie atriali.

HERING-BREUER (reflexul) – stimularea nervoasă a centrilor respiratori prin distensia alveolară.

HERTWIG (semnul) – vezi Magendie.

HERTZ (semnul) – vezi Gowers.

HERTZEL (semnul) – întreruperea prin garou a circulației unui membru superior și a ambelor membre inferioare determină la bolnavi cu ateroscleroză creșteri cu până la 60 mm Hg ale tensiunii arteriale la brațul fără garou (la persoane normale creșterea nu depășește 5 mm Hg).

HERXHEIMER (reacția) – proces inflamator tisular asociat cu reacție alergică în sifilis, declanșate de eliberare bruscă de antigen treponemal în circulație sub influența tratamentului.

HERZOGHE (semnul) – căderea părului din 1/3 externă a sprâncenelor care apare în mixedem sau boala Sheehan.

HESSELBACH (triunghiul) – trigonul inghinal.

HIGOUMENAKIS (semnul) – tumefierea treimii interne a claviculei drepte care apare în luesul congenital.

HILL-FLACK (semnul sau fenomenul) – creșterea tensiunii sistolice la nivelul gambei cu 60 până la 100 mm Hg peste valorile de la artera brahială observată în insuficiența aortică, dar și în cazul altor afecțiuni vasculare.

HILLEMANN (semnul șiretului) – accentuarea pirozității și regurgitațiilor acide în hernia hiatală în funcție de poziție și anume la flexia anterioară trunchiului, de exemplu când se leagă șiretul la pantofi.

HILTON (legea) – nervul ce suplinește o articulație este responsabil și de inervația mușchilor implicați în mecanica articulației și a pielii ce acoperă inserția articulară a acestor mușchi.

HINES (testul) – testul presor la rece pentru identificarea bolnavilor hiperreactivi se efectuează prin introducerea unei mâini a pacientului într-un recipient cu apă rece 1 min și măsurarea TA la celălalt braț; la omul sănătos TA crește moderat cu 10–20 mm Hg.

HIRSCHBERG (metoda) – în strabismul unilateral; constă în determinarea gradului de deviere a ochiului strabice, prin observarea reflexiei luminii, fixate pe ochiul normal, reflexie produsă pe corneea ochiului deviat.

HIRTZ - 1. (manevra) – permite diferențierea matității de la baza unui hemitorace produsă de revărsate lichidiene discrete de matitatea dată de procese de condensare. Se percută baza hemitoracelui respectiv în inspir și expir. Matitatea dispăre în inspir în revărsatele lichidiene mici datorită difuzării pe o suprafață pleurală mărită; **2. (semnul)** – poziția genupectorală pe care bolnavul o poate adopta în pericardita exudativă (denumire veche); **3. (semnul)** – ascensiunea sistolică a cartilajului cricoid produsă de anevrismele porțiunii convexe a crosei aortei; **4. (incidența)** – folosită pentru studiul bazei craniului, în radiologie.

HISS - 1. (unghiul) – unghiul ascuțit format de esofagul care se implantează în stomac la nivelul cardiei cu

marea curbura gastrică; **2. (fasciculul)** – fascicul al sistemului excito-conductor al inimii care pleacă de la nodul atrio-ventricular, traversează planșeul atrio-ventricular pe partea dreaptă a septului interventricular și după aprox. 2 cm se divide în 2 ramuri care se termină prin rețeaua Purkinje.

HITZIG (centura) – bandă de analgezie toracică în tabes, interesând teritoriul T3–T6.

HOCHSINGER (semnul) – accentuarea zgomotului 2 în persistența canalului arterial; se percepe deasupra focarului de maximă auscultație a suflului.

HODGKIN-KEY (suflul) – suflu diastolic muzical asociat cu retroversia unei cuspe aortice.

HOFFA (semnul) – perceperea de cracmente groase la mobilizarea articulației coxo-femorale în luxația congenitală de șold.

HOFFMANN - 1. (semnul) – reflex patologic apărând în leziunile căii motorii piramidale; ciupirea falangei distale a degetului mediu de la mână, determină flexia celorlalte degete; **2. (semnul)** – în tetania latentă, stimularea mecanică a nervului trigemen determină durere; **3. (fenomenul)** – excitabilitate excesivă nervoasă la stimuli mecanici sau electrici în tetanie.

HOGLUND (semnul) – edem al plecapelor prezent în mononucleoza infecțioasă.

HOHENEGG (semnul) – semn constând din apariția unor colici cu sediu etajat, întâlnit în stenozele multiple ale colonului.

HOLMES-ADIE – dilatarea unilaterală a unei pupile (slab sau areactivă) la lumină și distanță; apare în miotonii, eventual asociate cu abolirea ROT.

HOLMES-STEWART (proba) – probă de evidențiere a hipotoniei în caz de leziuni cerebeloase. Se cere bolnavului să flecteze antebrațul pe braț, iar examinatorul opune rezistență acestei mișcări. La suprimarea bruscă a rezistenței, în cazul existenței unei leziuni cerebeloase, bolnavul nu poate opri prompt mișcarea de flexie și lovește umărul cu mâna.

HOLTER (monitorizarea) – înregistrarea traseului ECG la pacientul în ambulator (de obicei 24h), pe una sau

mai multe derivații, în timpul activității cotidiene, cu ajutorul unui aparat miniaturizat, portabil. Această înregistrare este interpretată ulterior de către computer care poate oferi și expresia grafică.

HOLZKNECHT - 1. (fenomenul) – balans respirator al mediastinului, atras de partea bolnavă în timpul inspirului și depărtat spre partea normală în timpul expirului; apare în obstrucția bronșică și pneumotorax, vizualizabil radiologic; **2. (legea)** – orice ligament sănătos asupra căruia se exercită tracțiuni anormale sau orice ligament inflammat asupra căruia se exercită tracțiuni normale, repetate, tinde să se osifice.

HOMANS (semnul) – durerea receptată în molet la dorsi-flexia piciorului, prezentă în flebotromboza gambei.

HOME (lobul) – lobul mijlociu de dimensiuni al prostatei.

HOOVER - 1. (semnul) – o persoană așezată în decubit dorsal, când este rugată să ridice un membru inferior, involuntar realizează contrapresiune pe călcâiul celuilalt picior; dacă un pacient încearcă să ridice membrul inferior paralizat, contrapresiunea se va face cu celălalt picior, indiferent dacă membrul paralizat realizează mișcarea sau nu; această contrapresiune nu este prezentă în isterie și simulare; **2. (semnul)** – modificarea mișcării marginilor costale în respirație produsă de aplatizarea diafragmului; sugestivă de empiem, sau altă afecțiune care modifică conturul diafragmului.

HOPE (semnul) – dedublarea șocului apexian întâlnită în anevrismele porțiunii descendente a crossei aortice.

HORNER (triada), (Claude Bernard-Horner) – enoftalmie, mioză și îngustarea fantei palpebrale întâlnite în paralizia simpaticului cervical, prin compresia ganglionului stelat.

HOROȘCO (poziția) – poziție funcțională în care se așează segmentele membrelor inferioare în faza de regresivitate a poliomielitei, cu scopul prevenirii apariției deformărilor și atitudinilor vicioase.

HOWARD (testul) – cateterismul ureteral bilateral și măsurarea volumului urinar și a concentrației de Na la pacienții cu hipertensiune renovasculară; pacienții cu

obstrucție unilaterală a arterei renale principale au o scădere a volumului urinar de cel puțin 50% și a concentrației de Na urinar cu cel puțin 15% față de rinichiul contralateral.

HOWELL (timpul) – timpul de recalcifiere al plasmei care explorează coagularea globală.

HOWELL-JOLLY – vezi Jolly.

HOWSHIP (lacunele) – zone de resorbție osoasă prin hiperactivitatea osteoclastelor.

HOWSHIP-ROMBERG (semnul) – dureri sau parestezii pe fața internă a coapsei întâlnite în hernia obturatorie strangulată.

HUCHARD - 1. (semnul) – puls amigdalian; transmiterea pulsului carotidian la amigdale, semn întâlnit în insuficiența aortică; **2. (triada)** – din stenoza mitrală definită ca o boală dispneizantă, tromboembolizantă, hemoptoizantă; **3. (suflul)** – suflu „în eșarfă”, de aterom aortic; este un scurt suflu ejecțional, bazal, neiradiat, fără semnificație hemodinamică.

HUDSON-STÄHLI (linia) – linie orizontală, maronie, la nivelul treimii inferioare corneene, prezentă ocazional la persoane vârstnice sau/și în asociere cu opacități corneene.

HUETER (semnul) - 1. – în cazuri de fractură osoasă cu interpunere de părți moi, vibrațiile produse prin percuția osoasă nu se transmit; **2.** – în ruptura tendonului porțiunii lungi a mușchiului biceps brahial, forța de flexie a antebrațului este mai mare în pronație decât în supinație.

HULL (triada) – asocierea de galop diastolic, anasarca și presiune mică a pulsului.

HUNG (metoda) – metodă de flotație salină pentru concentrarea ouălor de helminți din fecale.

HUNT - 1. (fenomenul) – dacă se încearcă flexia plantară a piciorului când acesta e în spasm dorsal, singurul răspuns este o creștere a spasmului dorsal; dacă totuși i se spune pacientului să extindă piciorul care e deja în flexie dorsală se va produce o mișcare bruscă de flexie plantară, fenomen întâlnit în distonia musculară defor-

HUNTER

mantă; **2. (nevralgia)** – nevralgia ganglionului geniculat caracterizată prin dureri și hipoestezie la nivelul conductului auditiv extern și al pavilionului urechii; **3. (atrofia)** – atrofie nervoasă a mușchilor mici ai mâinii, fără tulburări senzoriale; există 2 tipuri: tenară – prin compresia ramurii tenare a nervului median și hipotenară – prin compresia ramurii palmare profunde a nervului ulnar.

HUNTER – 1. (glosita) – glosită caracteristică anemiilor megaloblastice, în special anemiei Biermer; limba este roșie la vârf și bază, depapilată și foarte sensibilă la atingerea cu alimente acide, sărate, condimentate. Mai poate fi întâlnită și în anemiile feriprive ca o consecință a alterării epiteliului tubului digestiv secundar deficitului de fier; **2. (trilul)** – senzație tactilă și auditivă la nivelul unui anevrism arterio-venos.

HUTCHINSON – 1. (dinții) – displazie dentară complexă a incisivilor centrali superiori, caracterizată prin forma de șurubelniță a dintelui cu o scobitură semilunară pe marginea incizală și axele convergente medial întâlnită în luesul congenital tardiv; **2. (eritemul)** – eritem solar recidivant cronic; **3. (facies)** – apare la bolnavii cu oftalmoplegie bilaterală și constă în căderea pleoapelor, imobilitatea globilor oculari și încrețirea compensatorie a frunții; **4. (triada)** – triadă simptomatică constând în surditate de origine labirintică, cheratită interstițială și dinți scalariformi; apare în sifilisul congenital; **5. (pupila)** – midriază fixă de partea leziunii, cu mioză contralaterală, ce apare în hemoragiile meningiene, cu compresia perechii a III-a de nervi cranieni; **6. (pata)** – keratită interstițială sau parenchimatoasă cu neovascularizație a corneei.

IACOBOVICI (triunghiul) – zonă de sensibilitate apendiculară situată între punctele Mc Burney, Morris și Lanz. **Iavorsky/Lapinsky (manevra)** – examinatorul apasă în zona apendiculară în timp ce pacientul ridică membrul inferior drept întins; manevra accentuează durerea în apendicita acută.

ILFELD-HOLDER (deformarea) – proeminența scapulei, cu dificultate în realizarea mișcării de abducție a brațului, mai ales peste 90°.

ILIESCU (semnul) – presiunea în unghiul intern al fosei supraclaviculare asupra frenicului drept declanșează durerea în apendicită.

INGELRANS (semnul) – scurtarea aparentă a membrului inferior de partea bolnavă în afecțiuni ale articulației coxofemorale.

ISRAEL (manevra) – palparea bimanuală a rinichiului cu bolnavul așezat în decubit lateral, manevră ce se recomandă la persoanele obeze.

ITO (nevul) – nev de culoare negru-albăstrui situat în regiunea inervată de ramurile laterale ale nervului supraclavicular și de nervul cutanat lateral al brațului.

J

JACKSON – 1. (**crize**) – epilepsie focală cu accese tonico-clonice ce cuprind de obicei musculatura membrilor, dinspre distal spre proximal; 2. (**semnul**) – prelungirea expirului la nivelul unei zone de tuberculoză pulmonară; 3. (**legea**) – pierderea funcțiilor mentale produsă de boală se face în ordine inversă dezvoltării evolutive; 4. (**regula**) – după un atac epileptic, funcțiile simple și cvasi-automate sunt mai puțin afectate și mai rapid recuperate decât cele complexe; 5. (**semnul**) – în timpul respirației liniștite mișcarea părții paralizate a toracelui poate fi mai amplă decât a părții opuse, în timp ce în respirația forțată partea paralizată se mișcă mai puțin decât cea opusă; 6. (**deficitul pulsului**) – diferența dintre alura cardiacă și frecvența pulsului, determinată de faptul că unele contracții ale inimii sunt ineficiente hemodinamic (ex. fibrilația atrială).

JACCOUD – 1. (**semnul**) – roșeață unilaterală a pometului obrazului de aceeași parte cu o pneumonie (pneumococică); 2. (**semnul**) – aspect caracteristic al limbii întâlnit în perioada de stare a febrei tifoide: albă, saburală, cu centrul ușor erodat, scoțând în evidență „V”-ul lingual roșiatic.

JACOBSON (**reflexul**) – flexia degetelor produsă de lovirea ușoară a tendoanelor flexorilor la nivelul articulației pumnului sau la nivelul porțiunii distale a radiusului.

JACQUELIN (**semnul**) – semnul șocului: la bolnavul în decubit dorsal se percută direct sau mediat hipocondrul drept și stâng; în colecistopatii bolnavul va sesiza fie o durere variabilă în dreapta, fie o diferență de sensibilitate între cele 2 regiuni.

JAMES-LANGE (teoria) – modificările vegetative, precum tahicardia și transpirația, preced mai degrabă decât urmează percepției conștiente a unei emoții și prin ele însele provoacă un răspuns emoțional.

JANET (testul) – test pentru anestezia funcțională sau organică: pacientului care este cu ochii închiși i se cere să spună „da” sau „nu” când simte sau nu atingerea degetului examinatorului. În caz de anestezie funcțională pacientul poate spune „nu” când se atinge aria anestezică, dar nu va spune nimic nefiind conștient de atingere în caz de anestezie organică.

JANEWAY – 1. (**leziuni**) – leziuni maculopapuloase de tip hemoragic, care apar pe palme și pe plante, mai ales în endocardita acută (stafilococică) și care uneori au aspect net de embolii microbiene și conținut pustulo-hemoragic; sau nodulii dermici, eritematoși, nedureroși pe pulpele degetelor, tot în endocardita bacteriană subacută; 2. (**semnul**) – pete echimotice conjunctivale, observate în endocardita lentă.

JANSKY (clarificarea) – a grupelor sanguine I, II, III, IV.

JARISCH (reflexul) – vezi Bezold – Jarisch (reflexul).

JAWORSKI (semnul) – semn clinic în stenoza mediogastrică sau stomacul bilocular constând din imposibilitatea de a retrage apa introdusă prin spălătură gastrică.

JEANSELME (noduli) – formațiuni nodulare juxtaarticulare.

JEFFERSON (fractura) – fractura atlasului prin forță aplicată cranial (de exemplu săritură în cap în apă).

JELLINEK – 1. (**semnul**) – hiperpigmentare perioculară a tegumentelor, în special a pleoapei superioare, întâlnită în hipertiroidie; 2. (**clasificarea**) – clasificare a diferitelor etape ale alcoolismului cronic (α , β , Δ , ϵ , γ).

JENDRASSIK (manevra) – manevră de sensibilizare a reflexului rotulian realizând o dezinhibiție subcorticală se practică solicitând bolnavului să tragă puternic în direcții opuse propriile mâini care se țin de degete, în momentul percuției tendonului cvadricepsului.

JOFFROY – 1. (**semnul**) a) – când bolnavul privește în sus mușchiul frontal se contractă incomplet sau deloc și ast-

fel încât la nivelul frunții nu apar pliuri; apare în Basedow; b) – afectarea realizării operațiilor aritmetice simple în stadiile precoce ale bolii organice cerebrale; **2. (reflexul)** – contracție spastică a mușchilor fesieri când se aplică ferm presiune pe fese, în caz de paralizie spastică.

JOLLES (testul) – metodă de evidențiere a prezenței pigmentilor biliari în diferite lichide biologice, printr-o reacție de precipitare (cu cloroform, acid clorhidric, clorură de bariu și apoi cu acid sulfuric).

JOLLY – 1. (corpusculii) – resturi nucleare care apar ca incluziuni intraeritrocitare în număr de 1–3, depistate în anemii hemolitice, megaloblastice, talasemie etc.; **2. (semnul)** – în fracturile vertebrei C7 antebrațul este ținut în flexie și umărul în abducție, adducția fiind imposibilă; **3. (reacția)** – reacția miostatică evidențiază epuizarea treptată a forței de contracție a mușchiului și se caracterizează prin aceea că la stimulări repetate, pentru obținerea contracției, este nevoie de intensități crescând ale curentului de excitație.

JONES – criterii majore și minore de diagnostic al RAA.

JONSTON (aria) – alopecia areata.

JOSSERAND – 1. (semnul) – accentuarea zgomotului II în focarul pulmonarei în pericardita fibrinoasă; **2. (semnul)** – zgomotul II la focarul pulmonarei normal, în comparație cu asurzirea celorlalte zgomote cardiace în endocardita reumatismală recentă.

JUCOVSKI (reflexul) – reflex patologic constând în flexia plantară a degetelor piciorului la percuția bazei lor de implantare și care apare în leziunile căii piramidale; similar reflexului Rossolimo.

JUDKINS (tehnica) – metodă de cateterizare selectivă a arterelor coronare utilizând tehnica Seldiger prin abordare percutanată a arterei femurale.

JURGENS (testul) – se ciupește pielea de la nivelul regiunii infraclaviculare: dacă apar hemoragii punctiforme testul este pozitiv; este întâlnit în vasopatii primare sau secundare.

K

KAHN (semnul) – în secțiunile nervilor membrului superior, la studiul cu oftalmoscopul al plicilor cutanate ale pulpei degetelor, se constată că acestea sunt uscate, pe când în mod normal, în ele se găsesc picături de transpirație.

KALK (hiperbilirubinemia) – formă de icter consecutivă hepatitei acute virale, asemănătoare icterului Gilbert, dar fără modificări biochimice sau histopatologice, singurul defect fiind cel de captare a bilirubinei neconjugate.

KANAVAL (semnul) – în tenosinovite se constată o tumefacție maximă în centrul eminentei hipotenare.

KATAYAMA (testul) – metodă calitativă colorimetrică pentru depistarea prezenței carboxihemoglobinei în sânge.

KATZ (regimul) – vezi Rothman și Katz.

KAUFFMANN-WOLHEIM (proba) – probă de încărcare cu apă pentru evidențierea tulburărilor metabolismului apei, apreciată prin cantitatea de urină eliminată și densitatea ei specifică.

KAYSER-FLEISCHER (inelul) – inel pericornean ce apare în modificările metabolismului proteic și al cuprului.

KEEN (semnul) – lărgirea diametrului antero-posterior al gleznei în fractura extremității inferioare a peroneului.

KEHR (semnul) – durere violentă în umărul stâng în caz de ruptură de splină.

KEITH și FLACK (nodulul) – nodul sino-atrial.

KELVIN (scala) – scală absolută pe care temperatura este măsurată în grade Celsius, de la zero absolut (–273,16°C).

KENNY (metoda) – în poliomielița cu localizare anterioară, părțile afectate sunt înfășurate în pansamente ținute

inițial în apă fierbinte; după stadiul acut al bolii se fac exerciții pasive la nivelul membrelor afectate.

KENT (fasciculul) – fascicul care scurtcircuitează nodulul atrioventricular, prezent în sindroame de preexcitație.

KERANDEL (simptomul) – hiperestezie profundă în cazuri de boala somnului.

KERLEY (liniile) – semn radiologic observat în hipertensiunea pulmonară cronică și reprezentat de opacități liniare, subțiri, orizontale, dispuse deasupra sinusului costofrenic (mai frecvent în dreapta) și perihilar, produse de dilatația vaselor limfatice și îngroșarea spațiilor de clivaj interlobular.

KERNIG (semnul) – semn de iritație meningeală și apare în special când contractura este mai puțin intensă la mușchii cefei și mai accentuată la musculatura dorso-lombară și a membrelor inferioare. 1. ridicând simultan ambele membre inferioare întinse (în extensie) se flectează genunchiul; 2. se ridică trunchiul bolnavului față de membrele inferioare în extensie; se produce flexia genunchilor.

KESTENBAUM (semnul) – scăderea numărului de arteriole care traversează marginile discului optic; apare în nevrita optică.

KIENBÖCK (atrofia) – atrofie acută osoasă a unei extremități, consecința inflamației.

KIENBOECK (fenomenul) – mișcări paradoxale, identificate radiologic, ale diafragmului stâng în raport cu cele ale diafragmului drept în cursul fazelor respiratorii, în paralizia unui hemidiafragm.

KIESSELBACH (pata vasculară) – zonă de confluențe vasculare situată la nivelul cornetului nazal și care sângerează foarte ușor în afecțiuni locale sau generale (boli hematologice, HTA etc.).

KIRMISSON (semnul) – producerea unei echimoze liniare transversale în fractura supracondiliană a humerusului.

KISCH (reflexul) – auriculopalpebral: închiderea ochiului ca răspuns la stimularea tegumentelor din canalul auditiv extern, profund.

KJEHDAHL (metoda) – procedură de analizare a conținutului în compuși nitrogen al urinei, serului sau al altor specimene biologice.

KLIPPEL-WEIL (semnul) – reflex patologic care se pune în evidență în faza spastică a sindromului piramidal, când degetele membrului superior sunt fixate în flexie; deflexiunea pasivă a degetelor index, mediu sau inelar produce accentuarea flexiei policelui.

KNAPP (triada) – triadă simptomatică ce este caracteristică tumorilor de lob temporal; cuprinde tulburări de echilibru, semne piramidale heterolaterale și pareză de nerv oculomotor, mai frecvent homolaterală.

KNIES (semnul) – inegalitate a dilatației pupilare în boala Basedow.

KÖBNER (fenomenul) – apariția de eflorescențe caracteristice pentru epidermoliza buloasă, în locuri supuse unui traumatism.

KOBRAK (metoda) – procedeu de investigație a funcției vestibulare prin excitarea labirintului, irigând urechea cu cantități mici de lichid, la temperatura de 35–36°C.

KOCH - 1. (fenomenul) – reprezintă o reacție modificată la reinfecție fiind expresia unei stări de hipersensibilitate (alergie tuberculoasă). Dacă unui cobai, care prezintă o infecție tuberculoasă, i se inoculează o nouă doză de bacili tuberculoși, animalul reacționează în 1–2 zile prin formarea unui nodul care se ulcerează și se vindecă rapid, spre deosebire de prima infecție, care-și urmează cursul. Fenomenul Koch se poate reproduce și prin inocularea de bacili omorâți sau tuberculină la animale infectate anterior cu bacili virulenți; **2. (triunghiul)** – zonă triunghiulară în peretele atriului drept, unde este localizat nodul atrio-ventricular.

KOCHER (semnul) – dacă mâna examinatorului e așezată la același nivel cu ochii pacientului și apoi brusc ridicată, pleoapele superioare se mișcă în sus mai rapid decât globii oculari; apare în boala Basedow.

KOHNSTAMM (fenomenul) – mișcare lentă, involuntară, de elevație a brațului după presiune puternică împotriva unui obiect fixat.

KOLLER (testul) – cercetarea globală a complexului protrombinic, înainte și după administrarea de vitamină K, pentru diferențierea icterului parenchimos de cel obstructiv.

KOLMER (metoda) – metodă cantitativă pentru reacția Wassermann, ce a suferit numeroase modificări (în special în ce privește antigenul), servind ca standard diagnostic în ultima jumătate a secolului.

KONCEALOVSKI (testul) – vezi Rumpel-Leede.

KOPLIK (semnul) – prezența unor puncte albe-albăstrui pe mucoasa laterală a obrazilor, în dreptul celui de-al doilea premolar, puncte ce preced cu 2–3 zile erupția cutanată din rujeolă și dispar la puțin timp după apariția erupției.

KOROTKOFF – 1. (zgomotul) – succesiune de sunete care se percep în timpul determinării tensiunii arteriale și care sunt provocate de distensia bruscă a arterei al cărei perete a fost în prealabil relaxat prin presiunea manșetei; **2. (testul)** – pentru aprecierea circulației colaterale, la compresia unei artere deasupra unui anevrism, presiunea arterială în aval se menține normală dacă circulația colaterală este funcțională.

KRAMMER (semnul) – în rupturile de menisc apare durere la abducția și adducția gambei ușor flectate.

KREBS (ciclul) – ciclul acizilor tricarboxilici.

KREINDLER (semnul) – semnul indicelui: bolnavul cu ochii închiși ține cei doi degeti extinși cu brațele întinse înainte; la un moment dat se observă o flexie bruscă a unuia din degeti; apare în mișcările de tip coreic.

KREYSIG (semnul) – vezi Heim-Kreysig (semnul).

KRUKENBERG (tumora) – metastază de carcinom mucipar în ovar, de obicei bilateral, cu punct de plecare de la un neoplasm digestiv, în special gastric.

KUPFFER (celulele) – celule hepatice ale sistemului reticulo-endotelial cu rol cheie în epurarea hepatică.

KURZROK-RATNER (testul) – metodă de depistare a estrogenilor în urină.

KUSSMAUL – 1. (respirația) – respirație patologică caracterizată prin inspir și expir profunde și zgomotoase,

separate de pauze lungi; apare în coma diabetică acidotică, agonie, uremie; **2. (manevra)** – manevră de palpare a amfiziilor respiratorii ale cutiei toracice plasând palmele la baza toracelui; **3. (pulsul paradoxal)** – diminuarea pulsului periferic în inspirație, semn care apare în pericarditele exudative, cu tamponadă cardiacă sau constrictive; **4. (semnul)** – ondulații epigastrice vizibile, ce pleacă dinspre hipocondrul stâng spre cel drept; apare în stenoza pilorică; **5. (semnul)** – turgescență inspiratorie a venelor jugulare în mediastinopericardite sau tumori mediastinale.

KUSSMAUL – LANDRY (paralizia) – paralizie acută ascendentă.

KWEIM (testul) – intradermoreacție cu țesut sarcoidotic care este pozitivă în sarcoidoză (test depășit).

- LABBÉ (triunghiul)** – arie aflată deasupra liniei orizontale ce unește extremitățile anterioare ale coastelor IX, delimitată la stânga de linia coastelor false și la dreapta de ficat; în această arie stomacul este în contact direct cu peretele abdominal.
- LACAMP (semnul)** – submatitate situată paravertebral în dreptul vertebrelor T5 – T6, ce apare în adenopatiile bronșice tuberculoase.
- LAËNNEC – 1. (auscultația)** – tip de auscultație mediată prin intermediul stetoscopului; Laennec a fost cel care a susținut rolul fundamental al auscultației; **2. (fenomenul)** – freamăt catar palpabil la nivelul cordului în diversele afecțiuni valvulare; **3. (sputa)** – spută perlă din astmul bronșic (redușă cantitativ, cu formațiuni mucoase gelatinoase, albe-cenușii); **4. (tintement metalic)** – zgomot fin, metalic întâlnit în hidropneumotorax; **5. (triada)** – asocierea suflului cavernos cu raluri cavernoase și pectorilocvie afonă, întâlnită în caverne.
- LAFFONT (semnul)** – durere intensă dar tardivă, pe care o resimt în umăr, omoplat și subclavicular, bolnavele cu sarcină tubară ruptă și inundație peritoneală; semnul poate fi prezent și în unele inflamații genitale.
- LAGUERRE (semnul)** – provocarea de durere la nivel sacroiliac, prin apăsarea pe genunchiul flectat pe coapsă și pe bazin de partea bolnavă, la un bolnav situat în decubit dorsal la care se fixează bazinul prin apăsare pe spina iliacă anterosuperioară contralaterală; semn întâlnit în spondilite.
- LAKI-LORAND (factorul)** – f.XIII – factor stabilizator al fibrinei implicat în cascada coagulării.

- LANCEFIELD (clasificarea)** – clasificare serologică ce împarte streptococii hemolitici în grupe (de la A la O), în strânsă relație cu sursele lor.
- LANCISI (semnul)** – pulsație sistolică venoasă jugulară produsă de regurgitația tricuspidiană care înlocuiește unda sistolică negativă normală.
- LANDIS (proba)** – metodă de apreciere a permeabilității capilare prin determinarea ieșirii lichidului și proteinelor din vasele unui teritoriu cutanat supus la presiuni negative.
- LANDOLFI (semnul)** – contracție sistolică și dilatare diastolică a pupilei apărând în insuficiența aortică (hippus pupilar).
- LANDOUZY (semnul)** – diminuare a reflexelor cutanate ale membrului inferior interesat, întâlnită în hernia de disc cu iritație sciatică.
- LANDOUZY-GRASSET (legea)** – în leziunile unei emisfere, capul pacientului e deviat de partea mușchilor afectați în caz de spasticitate și de partea leziunii cerebrale în caz de paralizie.
- LANDRY (paralizia)** – vezi Kussmaul – Landry.
- LANDSTEINER-DONATH (fenomenul)** – hemoliză care se produce în proba de sânge a unui subiect cu hemoglobinurie paroxistică nocturnă atunci când sângele e răcit la 5°C și apoi reîncălzit.
- LANE (eritemul palmoplantar)** – eritem congenital al eminentei tenare și hipotenare și feței palmare a degetelor (cunoscut și ca boala von Bechterew - Stolner).
- LANGE – 1. (testul)** – test vechi, folosit în prezent pentru identificarea proteinelor alterate din LCR; **2. (teoria)** – vezi James – Lange.
- LANGENBECK (semnul)** – semn întâlnit în hidrartrozele articulației coxofemorale ce constă în pulsații mai puternice ale arterei femurale de partea bolnavă, proiectată anterior de capsula articulară destinsă.
- LANGHANS (celule)** – celule gigante, multinucleate cu nucleu așezat la periferia celulei, cu aspect arciform, care apar în tuberculoză și alte granulome.
- LANGORIA (semnul)** – relaxarea musculaturii extensorii a coapsei în caz de fractură a colului femural.

- LANNELONGUE (semnul)** – durere la presiune pe fața internă a coapsei, imediat sub ramura ischiopubiană, semn întâlnit în osteoartrita tuberculoasă a șoldului.
- LANZ (punctul)** – situat la întâlnirea treimii mijlocii cu cea externă pe linia bispinoasă (între spinele iliace antero-superioare); este sensibil în apendicita acută.
- LAPLACE (testul)** – probă funcțională pentru evaluarea insuficienței arteriale periferice, constând din eforturi dinamometrice continue ale unui membru în prealabil ischemiat.
- LARREY - 1. (semnul)** – apăsarea pe umăr a bolnavului în poziție șezândă, determină durere în unele afecțiuni sacrocoxale; **2. (semnul)** – apăsarea pe spinele iliace anterioare declanșează durere în cazul unei fracturi de bazin; uneori semnul poate fi pozitiv și în spondilite; **3. (puncția)** – puncție pericardică efectuată prin unghiul dintre apendicele xifoid și al 5-lea cartilaj costal.
- LARUELLA (semnul)** – semn caracteristic în cadrul tulburărilor respiratorii neurogene caracterizat prin faptul că tusea devine dificilă, slabă sau chiar imposibilă.
- LASÈGUE - 1. (manevra)** – constă în flexia coapsei pe bazin cu genunchiul menținut în extensie, de partea bolnavă provocând durere în iritația sciatică; se apreciază unghiul aproximativ făcut de membrul inferior întins cu planul patului în momentul apariției durerii; mai poate fi pozitivă și în meningite și radiculonevrite; **2. (semnul)** – sciatalgia produsă în momentul elongării nervului sciatic, prin efectuarea manevrei Lasègue.
- LAUBRY (proba)** – probă funcțională cardiovasculară ce constă în determinarea frecvenței pulsului înainte și după o cursă de 100-300 m.
- LAUGIER - 1. (semnul)** – deformarea regiunii de la baza triunghiului Scarpa, datorită ridicării țesuturilor moi de către fragmentul de col rotat în afară, întâlnită în fracturile de col femural; **2. (semnul)** – otoragia din fractura bazei craniului; **3. (semnul)** – în fractura porțiunii inferioare a radiusului, apofiza stiloidă ulnară și radială par la același nivel.

- LAWRENCE-LOUVEL (semnul)** – provocare prin tuse a durerii la nivelul unui proces trombotic venos.
- LEDDERHOSE - 1. (semnul)** – staza papilară unilaterală întâlnită în hemoragii intracraniene traumatiche; **2. (fenomenul)** – retracția aponevrozei plantare (similară retracției Dupuytren).
- LEE-WHITE (metoda)** – metodă de explorare globală a celor trei faze ale coagulării (sau timpul de coagulare global).
- LEEDE (semnul)** – vezi Rumpel – Leede.
- LEGAL (testul)** – metodă de determinare a prezenței acetoniuriei.
- LEGENDRE (semnul)** – în paralizia facială de origine periferică, când examinatorul ridică pleoapele strânse ale pacientului, rezistența e mai mică de partea afectată.
- LEHNDORFF și LENER (eritemul)** – eritemul circinat din reumatismul articular acut.
- LEICHTENSTERN (semnul)** – lovirea ușoară a oaselor extremităților determină retracția violentă din partea pacientului însoțită uneori de un tipăt ascuțit; apare în meningită.
- LENK (triada)** – asocierea junghi lombar, tumefacție și semne de hemoragie internă, întâlnite în hematomul retroperitoneal (perirenal).
- LENOIR (manevra)** – manevră ce declanșează durere în ulcerul duodenal activ și este folosită pentru a-l diferenția de colica biliară: bolnavul fiind în ortostatism sau în poziție șezândă, se apasă cu degetele unite, perpendicular pe mușchiul drept abdominal din dreapta, în zona care corespunde 1/3 interne a liniei ce unește coasta a 10-a cu ombilicul; zona reprezintă de obicei proiecția bulbului duodenal.
- LERI - 1. (semnul)** – în hemiplegia spastică, prin flexia pasivă a mâinii și a gâtului mâinii nu se mai produce flexia normală a cotului. **2. (semnul)** – în sciatica vertebrală aplecarea trunchiului spre anterior provoacă durere; **3. (reflexul)** – flexia forțată a mâinii determină în mod reflex flexia antebrațului; reflexul este abolit în leziunile căii piramidale.

- LERI-LONJUMEAU (semnul)** – limitarea precoce a hiperextensiei coapsei pe bazin, semn ce apare în coxartroză.
- LERICHE (semnul)** – persistența unei zone albe pe tegumentele degetului comprimat în prealabil de examinator, semn întâlnit în insuficiența circulatorie periferică.
- LERMOYEZ (semnul)** – dilatare a venelor subcutanate ale pielii capului și frunții în tromboza de sinus cavernos.
- LESER-TRELAT (semnul)** – apariția bruscă și creșterea rapidă a numărului și mărimii keratoamelor seboreice, cu prurit; acest fenomen este asociat cu neoplazii ale organelor interne.
- LEUDET (tinitus)** – clic spasmodic audibil în inflamațiile catarale ale trompei Eustachio, produs de spasmul reflex al mușchiului tensor al vălului palatin.
- LEVADITI (colorația)** – tehnică de evidențiere a spirochetelor în secțiuni tisulare (bazată pe nitrat de argint).
- LÉVI (semnul)** – căderea părului în 1/3 externă a sprâncenelor în mixedem (vezi și Herzoghe).
- LEWY (corpui)** – incluziuni intracitoplasmice neuronale ce apar în boala Parkinson.
- LEYDEN - 1. (semnul)** – semn clinic constând în prezența unei zone mate la baza toracelui cu murmur vezicular abolit și apariția bruscă a acestuia în zona imediat supraiacentă, întâlnit în abcesul subfrenic cu evoluție toracică; **2. Charcot** – Leyden (cristalele) – vezi Charcot.
- LHERMITTE (semnul)** – apariția de tulburări de sensibilitate care se întind de la ceafă până la vârful degetelor; este întâlnit uneori ca fenomen neurologic în anemii severe.
- LIAN - 1. (semnul)** – zgomot în ecou obținut la percuția unui chist hidatic situat superficial; **2. (suflul)** – suflu sistolic sau continuu perceput pe tiroidă în hipertiroidie (datorat compresiei arterei tiroidiene); **3. (semnul)** – iradierea clacmentului de deschidere a mitralei spre furculița sternală.
- LIBMAN (semnul)** – sufuziuni sanguine pe mucoasa bucală întâlnite în endocardita lentă.
- LICHTHEIM (semnul)** – în afazia subcorticală pacientul poate indica pe degete numărul de silabe ale cuvântului pe care îl are în minte dar nu-l poate pronunța.

- LIEBERMEISTER (regula)** – în tahicardia febrilă, la adult, aproximativ 8 bătăi ale pulsului corespund unei creșteri de 1°C a temperaturii axilare.
- LIEPMAN (apraxia ideomotorie)** – apraxie care interesează atât actele simple cât și cele complexe, putând fi unilaterală sau bilaterală; cea mai severă este apraxia cu două forme, de executare și de evocare.
- LIPPMANN (semnul)** – provocarea durerii prin deplasarea în afară a tendonului lungului biceps, o dată cu abducția brațului, cotul fiind în flexie de 90° și apoi lăsarea liberă a brațului; semnul poate fi întâlnit în periartrita scapulohumerală.
- LITTEN (fenomenul)** – în piopneumotorax, hidropneumotorax și unele cazuri de traumatisme toracice, diafragma de partea afectată se ridică în inspir și coboară în expir.
- LITZMANN (bazinul)** – malformație congenitală a bazinului, caracterizată prin lipsa de sutură a simfizei pubiene.
- LIVIERATA (semnul)** – producerea unei vasoconstricții pe calea excitării simpaticului abdominal prin lovirea tegumentelor liniei xifo-ombilicale (depășit).
- LOEWI (semnul)** – dilatație rapidă a pupilei cu epinefrină, în boala Basedow.
- LOMBARD (reflexul)** – observarea fluctuațiilor în intensitatea vocii unui pacient când un zgomot de fond se intensifică sau diminuează; este util în aprecierea hipoacuziei funcționale.
- LOOSER (zone)** – linii de pseudo-fractură observate pe radiografiile persoanelor cu osteomalacie sau rahitism.
- LORENZ (semnul)** – rigiditatea coloanei vertebrale toracale în tuberculoza pulmonară precoce (depășit).
- LORIN-EPSTEIN (manevra)** – infiltrația cu novocaină a cordonului spermatic sau a ligamentului rotund în colica nefretică.
- LOUIS - 1. (unghiul)** – reper anatomic situat la nivelul unghiului proeminent format de unirea 1/3 superioare cu 1/3 medie a sternului; este situat în dreptul articulației condrocostale II sau spațiului II intercostal; **2. (le-**

gea) – a) Tuberculoza pulmonară debutează de obicei la nivelul plămânului stâng; b) Orice formă de tuberculoză asociază și localizare pulmonară.

LOVÉN (reflexul) – o reacție particulară în care o dilatație locală a vaselor însoțește o vasoconstricție generalizată.

LOW-CASTELLANI (semnul) – tremor fin al limbii ce apare în boala somnului.

LÖWENBERG (semnul) – durere vie produsă la nivelul unui membru cu tromboză venoasă prin aplicarea manșetei unui aparat de tensiune și exercitarea unei presiuni sub 180 mm Hg timp de 10–15 sec.

LUCATELLO (semnul) – temperatura axilară este cu câteva diviziuni mai mare decât cea bucală, în hipertiroidism.

LUCAS (semnul) – distensia abdomenului în rahitism.

LUCHIN (semnul) – hemoragii ale conjunctivei pleoapei inferioare ce apar în endocardita subacută.

LUDINGTON (semnul) – apare în ruptura tendonului mușchiului lungul biceps; cu palmele pe cap și degetele încrucișate, se contractă bicepsii – de partea rupturii, contractia nu este posibilă.

LUDLOFF (semnul) – 1. tumefacție și echimoză la baza triunghiului lui Scarpa în separarea traumatică a epifizei micului trohanter; 2. incapacitatea de a ridica coapsa când pacientul se află în poziție șezândă în cazul leziunii descrise anterior.

LUDWIG – 1. (formula) – formulă de calcul a capacității vitale pulmonare: CV teoretică = (înălțimea în cm x 40) + (greutatea în kg x 30) – 4400; 2. **(unghiul)** – vezi unghiul sternal Louis.

LUGOL (soluția) – soluție iod-iodurată, folosită în colorația Gram și ca medicație în tratamentul hipertiroidiei și al gușei simple.

LUKES-COLLINS – clasificare a limfoamelor în funcție de natura imunologică a celulei de origine.

LUPULESCU (semnul) – absența contractiei mușchiului gambier anterior și extensor comun al degetelor piciorului, când bolnavul, fiind în ortostatism, este împins de piept puțin înapoi; apare în paralizia nervului sciatic popliteu extern.

LUST (semnul) – nervul sciatic popliteu extern percutat la gâtul peroneului determină, în caz de hiperexcitabilitate neuro-musculară, flexia dorsală și abducția piciorului.

LUTEMBACHER (defectul) – defect congenital de sept interatrial + stenoză mitrală dobândită.

M

- MAC LAGEN (testul)** – probă funcțională hepatică pentru depistarea unei disproteinemii, semn de afectare hepatică (hepatită, ciroză); sinonim – reacția tymol.
- MACEWEN (semnul)** – percuția craniului, la joncțiunea fronto-facială dă naștere, în caz de hidrocefalie, la un sunet de vas crăpat (hipersonoritate).
- MACLEOD (artrită)** – formă de artrită reumatoidă cu efuziuni seroase abundente în articulațiile afectate.
- MADDOX (nistagmus)** – nistagmus vertical și rotator întâlnit în tumorile chiasmatică.
- MADLUNG – 1. (semnul)** – creșterea diferenței între temperatura axilară și rectală întâlnită în peritonita septică; semnul se poate întâlni și în apendicita necomplicată; **2. (deformarea)** – carpus curvus: subluxație radioulnară inferioară ce determină curbarea extremității inferioare a radiusului cu concavitatea anterior; **3. (boala)** – lipomatoză difuză simetrică pe partea superioară a toracelui posterior, pe umeri și gât.
- MAGENDIE–HERTWIG (semnul)** – deviere a globilor oculari către partea afectată în leziunile cerebeloase acute.
- MAGNAN – 1. (semnul)** – parestezii particulare în psihoza abstenențelor la cocaină, sub formă de senzație de corp străin (pulbere, nisip) subcutanat care-și „schimbă” poziția; **2. (mișcare)** – mișcare involuntară înainte și înapoi a limbii când e scoasă din gură, prezentă în unele leziuni cerebrale;
- MAGNUS–KLEY (reflexul)** – reflex profund patologic prin care la rotația capului se produce extensia membrelor; apare în rigiditatea decerebrată (leziuni pedunculare sub nucleul roșu).

- MAHAİM (fibrele)** – fibre de țesut excitoconductor cu originea în nodul atrio-ventricular, în fasciculul His sau în ramurile sale și inserția în miocitele de lucru ventriculare, ce pot favoriza “reintrarea” impulsurilor electrice și, consecutiv, tahiaritmii.
- MAHLER (semnul)** – accelerare progresivă de la o zi la alta a pulsului, așa-numitul puls “cătărător”, prezent uneori în tromboza venoasă profundă.
- MALBIN (testul sau celule)** – vezi Sternheimer-Malbin.
- MALGAIGNE – 1. (fractura)** – tip de fractură verticală anterioară și posterioară a osului coxal; **2. (triunghiul)** – trigonul carotidian.
- MALLET-GUY (metoda)** – metodă de palpate a corpului și cozii pancreasului prin evitarea obstacolului gastric; bolnavul, preferabil à jeun, stă în decubit lateral drept cu coapsele semiflectate pe abdomen; din dreptul cartilajului costal al 9-lea „se pătrunde” cu degetele întinse sub rebordul costal cât se poate de profund și apoi se îndreaptă degetele înspre regiunea latero-vertebrală, încercând să palpăm corpul și mai ales coada pancreasului (se provoacă durere în leziuni pancreatice).
- MALLORY (corpii)** – acumulări de material eozinofilic în citoplasma hepatocitelor alterate în forme de steatoză hepatică severă și ciroză etanolică; se mai numesc și „hialin alcoolice”.
- MANCINI (metoda)** – tehnică de dozare a proteinelor, prin imunodifuzie.
- MANN – 1. (semnul)** – decalarea în plan orizontal a ochilor ce poate apare în boala Basedow; **2. (proba)** – probă pentru evidențierea tulburărilor de echilibru static în leziuni vestibulare sau ale căilor sensibilității profunde, constând din menținerea posturii ortostatice, cu picioarele așezate pe aceeași linie, unul în fața celuilalt. Proba este considerată pozitivă dacă pacientul poate menține poziția ortostatică, cu ochii deschiși, dar se dezechilibrează imediat la închiderea ochilor.
- MANNKOPF (semnul)** – accelerarea pulsului la presiunea unui punct dureros real, comparativ cu unul simulat.

- MANSON-BAHR (semnul)** – în febra galbenă, limba, la început nemodificată sau ușor eritematoasă, devine cu timpul uscată și saburală.
- MANTOUX (reacția)** – test pentru depistarea stării de alergie la tuberculină. Reacția se efectuează prin injectarea intradermică de tuberculină diluată 1/10000, în volum de 0.1–0.2 ml sau de 0,00002 PPD. Reacția pozitivă începe după 6–8 h și se intensifică până la 24–48 h, caracterizându-se prin indurație și hiperemie. Se citește la 72 de ore.
- MARANON (semnul)** – colorație roz sau roz aprins a tegumentelor, în special la gât (pata roșie pretiroidiană) ce apare în hipertiroidie.
- MARBURG (triada)** – complex simptomatic considerat caracteristic pentru diagnosticul sclerozei în plăci: abolirea reflexelor abdominale, paloare temporală a papilelor optice și contractură musculară spastică.
- MAREY (legea)** – creșterea presiunii arteriale determină apariția unui reflex bradicardizant.
- MARFAN - 1. (legea)** – vindecarea unei tuberculoze localizate (limfadenită cervicală) protejează de dezvoltarea ulterioară a unei tuberculoze pulmonare; **2. (semnul)** – roșeața extremității anterioare a unei limbi saburale, întâlnită în febra tifoidă; **3. (metoda)** – metodă de efectuare a puncției pericardice din regiunea epigastrică.
- MARIE-FOIX (proba)** – probă pentru punerea în evidență a paraliziei faciale la bolnavi în stare de comă; la comprimarea nervului facial, bilateral, înapoia condilului mandibulei, se observă contracția mușchilor feței numai pe partea sănătoasă.
- MARINESCU (mâna)** – edem al mâinii cu răceală și lividitate, prezent în siringomieli.
- MARINESCU-RADOVICI (reflexul palmo-mentonier)** – reflex patologic medular profund obținut prin excitarea tegumentelor palmei la nivelul eminenței tenare ce determină contracția mușchilor bărbiei; deși se poate întâlni și în ateroscleroza cerebrală, apare în special în sindromul pseudobulbar și în scleroza laterală amiotrofică.

- MARION (semnul supapei)** – întreruperea sau imposibilitatea golirii vezicii urinare cu o sondă în unele tumori vezicale care obstruează instrumentul.
- MARJOLIN - 1. (semnul)** – numit și semnul geambașului, este prezent în osteoartrita tuberculoasă a șoldului; în timpul mersului, bolnavul evită să calce pe membrul inferior bolnav ceea ce determină un ritm neregulat al mersului; **2. (ulcerul)** – ulceratie verucoasă, malignă la nivelul țesutului cicatriceal sau pe marginea epitelială a unui ulcer benign cronic.
- MARY WALKER (semnul)** – accentuarea semnelor paretice la distanță (în special ptoza palpebrală) după îndepărtarea garoului plasat unui membru supus la efort (ischemie), semn ce apare în miastenie.
- MASINI (semnul)** – un grad semnificativ de extensie dorsală a degetelor de la mână pe metacarpiene și de la picioare pe metatarsiene ce apare la copii cu instabilitate mentală.
- MASTER - 1. (testul)** – test de efort ECG; **2. (scărița)** – folosită la testul de efort.
- MAŢKIEVICI (manevra)** – denumită și testul elongației, este folosită în diagnosticul herniilor discale lombare înalte și urmărește elongarea nervului femural; constă în extensia coapsei pe bazin, cu flexia consecutivă a gambei, pacientul fiind în decubit ventral.
- MAY-GRÜNWARD-GIEMSA (colorația)** – tehnică de colorare diferențiată a celulelor sanguine.
- MAYER (reflexul)** – reflex fiziologic ce constă în producerea unei adducții a policelui, consecință a flexiei forțate a primei falange a indexului.
- MAYO-ROBSON (semnul)** – durerea provocată la percuția paravertebrală în dreptul L2–L3, în special de partea stângă, întâlnită în pancreatita hemoragică.
- MAZZOTTI (testul)** – test pentru oncocercoze, constând în administrarea unei doze de dietilcarbamazină (50–100 mg) ceea ce determină apariția unui rash în 12–24 ore, datorat morții microfilarilor.
- MC BURNEY (punctul)** – situat la mijlocul liniei drepte care unește ombilicul cu spina iliacă antero-superioară

dreaptă; este proiecția inserției cecale a apendicelui și este sensibil în apendicita acută.

MC CARTHY (reflexul) – percuția supraorbitală duce la contracția orbicularului ochiului (reflexul trigemino-palpebral), reflex accentuat în sindroamele piramidale (de trunchi cerebral).

MC DONNEL (semnul) – pulsația laringelui și traheei în anevrismul crosei aortice.

MC MURRAY (manevra) – manevră pentru depistarea leziunilor structurilor meniscale: palparea interliniei articulare, în timp ce se rotește gamba flectată în afară și înăuntru produce un "clic".

MEANS (semnul) – pleoapa superioară se mișcă mai repede decât globul ocular când se solicită bolnavului să privească în sus; semnul apare în boala Basedow.

MEES (liniile) – linii unghiale transversale, ce apar pe mai multe unghii, ca o colorație albă (leuconichie) întâlnite uneori în tulburări menstruale (periodice), în septimemii, sau în intoxicații cronice cu thaliu și arsenic.

MEIGE (semnul) – extensia piciorului la excitarea marginii interne a plantei; se întâlnește în leziunile căii piramidale și are semnificația unui reflex patologic ca și semnul Babinski.

MELTZER-LYON (proba) – în tubajul duodenal pentru obținerea bilei veziculare (bila B) se injectează pe sondă apă caldă cu sulfat de magneziu 25% ce determină contracția colecistului și relaxarea sfincterului Oddi; după 15–30 min se extrage bila B ceea ce înseamnă că proba este pozitivă.

MÉNARD – 1. (semnul) – semnul „în treaptă de scară”: dacă se urmărește cu degetul de jos în sus linia apofizelor spinoase, cele de la nivelul focarului inflamator apar mai proeminente, în caz de morbo Pott; **2. (semnul)** – în morbo Pott, semn radiologic constând în pensarea discului intervertebral; **3. („chenarul de doliu“)** – imagine radiologică în faza de vindecare a osteoartritei tuberculoase a șoldului, când apare o zonă densă de condensare în jurul procesului tuberculos.

MENDEL – 1. (semnul) – vezi Bechterew-Mendel; **2. (semnul)** – semn auricular, descris în meningita meningococică și constând din hiperestezia peretelui posterior al conductului auditiv extern, evidențiată prin apăsare cu o sondă canelată sau cu o pensă; **3. (reflexul)** – cu piciorul sprijinit pe partea internă, o lovitură pe tendoanele dorsale determină extensia degetelor 2–5; **4. (legile)** – legi ce guvernează transmiterea ereditară a caracterelor: a) legea uniformității hibrizilor din prima generație; b) legea segregării caracterelor; c) legea independenței caracterelor.

MÉNIÈRE (crizele sau vertijul) – falsă senzație de deplasare a individului față de mediu sau invers, cu aspect rotator de obicei, însoțită de fenomene vegetative și frecvent accentuată de mișcările capului; apare în suferința urechii interne.

MENNELL (semnul) – torsiunea bazinului în jurul axei sale determină durere în afecțiunile sacrocoxale (descris și ca semnul Muller).

MERKLEN (semnul) – pulsații ritmice ale luelei sincrone cu ritmul cardiac, prezente în insuficiența aortică.

MEULENGRACHT (icterul) – icter juvenil intermitent, intrahepatic, condiționat, se pare, de o tulburare enzimatică.

MEYER (semnul) – paretezii ale extremităților ce pot fi întâlnite în faza eruptivă a scarlatinei.

MEYERHOF-EMBDEN (calea) – cale de metabolizare a glucozei prin glicoliză anaerobă (prezentă în special la nivel muscular) prin care glucoza e transformată în acid lactic/acid piruvic.

MEYNET (nodulii) – formațiuni subcutanate mici, sferice sau ovoidale, cu evoluție pasageră, care apar în vecinătatea unor articulații în timpul evoluției RAA, considerate semn major în criteriile Jones.

MIDDLETON (metoda) – metodă de palpăre a splinei: bolnavul stă în decubit dorsal cu genunchii flectați și cu antebrățele plasate sub porțiunea inferioară a toracelui, împingând splina anterior; examinatorul plasat în dreapta bolnavului palpează hipocondrul stâng sub rebordul costal în timp ce bolnavul inspire profund.

- MILIAN (eritemul)** – erupție care simulează pojarul sau un eritem toxic producându-se de obicei în ziua a 9-a a unui tratament medicamentos.
- MINERVINI (semnul)** – puls lingual: animarea limbii de pulsații sistolice, după comprimarea ei moderată cu un apăsător, semn observat uneori în insuficiența aortică.
- MINGAZZINI (proba)** – probă de pareză; bolnavul în decubit dorsal execută flexia coapsei pe abdomen și a gambei pe coapsă la 90°; acolo unde există un deficit motor piramidal, membrul inferior tinde să cadă.
- MIRCHAMP (semnul)** – simptom premonitor de oreion: plasarea unei substanțe puternic aromate pe limbă produce o secreție salivară reflexă, dureroasă, datorită unei inflamații incipiente la nivelul glandei afectate.
- MITSDA (reacție)** – reacție de hipersensibilitate întârziată la lepromin sub formă de noduli eritematoși la locul injectării intradermice a antigenului Mitsuda.
- MOBITZ (blocul)** – blocul atrio-ventricular gradul 2; poate fi de tip I gen perioade Wenckebach (alungirea treptată a intervalului P-R urmată de o absență a complexului QRS) sau de tip II cu blocaj fix al transiterii A-V.
- MÖBIUS (semnul)** – convergența globilor oculari este dificilă sau imposibilă în momentul în care bolnavul privește un obiect care se apropie încet de el; apare în Basedow.
- MOHRENHEIM (foseta, scobitura)** – porțiunea externă și superioară a fosei infraclaviculare (denumire veche).
- MOLONEY (testul)** – test pentru detectarea gradului de sensibilitate la toxoidul difteric. O reacție locală minimă la toxoid diluat (1/20) administrat intradermic, indică faptul că administrarea profilactică de toxoid trebuie făcută cu doze fracționate la intervale potrivite.
- MONAKOW (semnul)** – reflex patologic care survine în leziunile căii piramidale. Percuția marginii laterale a piciorului este urmată de răsucirea și abducția piciorului.
- MONDONESI (reflexul)** – în caz de comă în apoplexia severă, presiunea asupra globilor oculari produce contracția mușchilor faciali de partea opusă leziunii; în

- coma diabetică, uremică sau toxică, reflexul e prezent bilateral.
- MONDOR (semnul)** – apariția (sau accentuarea) cianozei cu turgescență jugulară și anxietate, în tamponada pericardică (descrie inițial posttraumatic).
- MONNERET (pulsul)** – puls plin, lent, întâlnit în unele cazuri de icter (icter mecanic).
- MOON (molarul)** – aspect particular de cotor de măr al primilor molari, întâlnit în luesul ereditar.
- MORITZ (fenomenul)** – corespunde fenomenului Wintrich întrerupt; apare în decubit dorsal datorită obstrucției bronhiei de drenaj de către lichidul din cavernă.
- MORO (reflexul)** – răspunsul reflex normal al unui nou născut dezbrăcat constând din contracția musculaturii membrelor și gâtului atunci când este lăsat să cadă o scurtă distanță prin aer, la producerea unui zgomot brusc sau a unei smucituri a scutecelor de sub sugar.
- MORRIS (punctul)** – se află pe linia ce unește ombilicul cu spina iliacă antero superioară la 3 cm de ombilic și este sensibil în apendicita acută.
- MORTON (tusea)** – tuse emetizantă care apare mai ales în tbc și tusea convulsivă.
- MORVAN (semnul)** – amputația spontană mutilantă a degetelor secundară unor panariții indolore, întâlnită în lepră și siringomielie.
- MOSZKOWICZ (proba)** – metodă de apreciere a sediului unui obstacol arterial și a eficienței circulației colaterale prin observarea recolorării membrului golit de sânge după ridicarea bruscă a unei ligaturi pusă în prealabil. În ateroscleroză, recolorarea se face mult mai lent.
- MOSLER – 1. (diabetul)** – inozituria cu eliminarea unor cantități mari de apă; **2. (semnul)** – durerea sternală obținută la percuție, semn ce poate apare în leucemiile mieloblastice.
- MOURE (semnul)** – crepitații prezente la mobilizarea laringelui în caz de neoplasm al acestui organ.
- MUERCKE (liniile)** – linii unghiale albe, paralele cu lunula și separate una de alta prin zone normale; asociate cu hipoalbuminemia; nu se modifică cu creșterea unghiei, dispar la corectarea hipoalbuminemiei.

MULLER - 1. (semnul) – constă dintr-o triadă și anume pulsația lutei, înroșirea ei sistolică și pulsația amigdalelor, ce apar în insuficiența aortică; **2. (manevra)** – după un expir forțat, se face inspir cu gura și nasul sau glota închise; presiunea intratoracică și intrapulmonară devin negative; poate fi folosită ca manevră vagală.

MUNRO - 1. (punctul) – punct sensibil situat la marginea dreaptă a mușchiului drept abdominal între ombilic și spina antero-superioară, în apendicită; **2. (microabcesul)** – colecție microscopică de polimorfonucleare din stratul cornos întâlnită în psoriazis.

MURPHY - 1. (punctul) – este situat la intersecția rebordului costal drept cu marginea externă a dreptului abdominal homolateral; **2. (manevra)** – se exercită o presiune în punctul Murphy iar bolnavul inspiră adânc; apariția durerii în acest moment pozitivează manevra, în suferințele colecistice.

MUSSET (semnul) – oscilații ritmice ale capului, sincrone cu ritmul cardiac; se mai numește semnul pălăriei și apare în insuficiența aortică.

MYGIND BORRIES (semnul) – provocarea de nistagmus prin compresia venelor gâtului în fistula canalelor semicirculare.

N

NACHLES (semnul) – constă în apariția de dureri provocate de tracționarea în jos a coapsei unui bolnav așezat în decubit ventral, cu coapsa atârând peste marginea patului, semn pus în evidență în hernia de disc și în afecțiuni ale articulației sacroiliace.

NANTA (metoda) – metodă de colorație a axonilor degenerați, folosind argintul.

NEELSEN (metoda) – vezi Ziehl – Neelsen.

NEGRI (corpui) – corpusculi eozinofilici, patognomonici, ce se găsesc în citoplasma celulelor nervoase contaminate cu virusul rabiei.

NEGRO (semnul) – când bolnavul privește în sus, ochiul de partea paralizată pare mai ridicat datorită faptului că vedem descoperită o porțiune mai mare de scleră prin hipotonia pleoapei inferioare; apare în paralizia facială periferică.

NÉLATON - 1. (semnul) – în luxația cotului, olecranul se află îndepărtat de planul posterior al brațului, cotul fiind flectat în unghi drept; **2. (semnul)** – în leziunea traumatică a radialului apar dureri și paretezii în momentul percuției cotului; **3. (ulcerul)** – ulcer trofic plantar.

NÉLATON-ROSER (linia) – o linie trasată din spina iliacă artero-superioară spre tuberozitatea ischiatică; normal, trohanterul mare e localizat pe această linie, dar în caz de luxație sau fractură de col femural, trohanterul se palpează deasupra liniei.

NELSON - 1. (segmentul) – vezi Fowler; **2. (testul)** – reacție serologică specifică pentru diagnosticul sifilisului.

NERI – 1. (semnul) – flexie spontană a genunchiului când gamba este extinsă pasiv, în caz de hemiplegie; **2. (semnul)** – provocarea de bule tegumentare în mod artificial, prin aplicarea unui traumatism (frecare, lovire) la bolnavi prezentând fenomenul de epidermoliză din pemfigus; **3. (semnul)** – flexie spontană a genunchiului la flexia anterioară a trunchiului; prezent în iritația sciatică; **4. (semnul)** – flexia forțată a capului declanșează durere în sciatică.

NICKERSON-KWEIM (testul) – vezi Kweim.

NIKOLSKY (semnul) – vezi Néri 2.

NOBLE (poziția) – poziție de palpate a rinichiului rar folosită, în care bolnavul se află în ortostatism și aplecat înainte.

NOICA (semnul) – se fac mișcări de flexie și extensie ale mâinii în articulația pumnului până când se obține o ușurință în executarea acestei mișcări; în acest moment cerem bolnavului să ridice membrul inferior de aceeași parte; se observă o îngreunare a mișcărilor pe care le facem la nivelul articulației pumnului; apare în hipertonia extrapiramidală.

NOTHNAGEL – 1. (semnul) – paralizii mușchilor mimicii ce poate apare în tumorile talamice; **2. (semnul)** – semnul balonului; perceperea unui timpanism prin asocierea percutei cu auscultația la nivelul ansei dilatate, în ileus.

NOVÉ-JOSSERAND-RENDU (semnul) – în sacralizarea vertebrei L5, genunchii se flectează cu dificultate dincolo de unghiul drept.

OBREGIA-ANTONIU (puncția) – puncția suboccipitală sau cisternală, efectuată pentru obținerea lichidului cefalorahidian.

OCHSNER – 1. (semnul) – în paralizii medianului, bolnavul nu poate încrucișa degetele mâinilor, neputându-le flecta; **2. (metoda)** – metodă de tratament al apendicitei, în cazul contraindicației intervenției chirurgicale, ce constă în asigurarea „liniștii” peristaltice prin aspirație nasogastrică, clisme, interzicerea purgativelor.

ODDI (semnul) – durere la micțiune, îndeosebi la sfârșitul ei, observată în hemoperitoneu.

ODMAN (tehnica) – tehnică a arteriografiei renale selective, realizată prin injectarea produsului de contrast direct în artera renală.

OEHLER (semnul) – accentuarea palorii și scăderea temperaturii la efort în caz de claudicație la membrul afectat.

OLIVER-CARDARELLI (semnul) – coborârea ritmică a cartilajului cricoid spre manubriul sternal, fenomen care apare în anevrismul aortic ce apasă bronhia principală stângă.

OMLUDANNE (semnul) – prezența unor semne clinice de ocluzie intestinală, concomitente cu hemoragie anorectală, impune diagnosticul de invaginație intestinală.

OPPEL (reflexul) – dilatarea unei artere, secundară ligaturii venei adiacente.

OPPENHEIM – 1. (triada) – pareza oculomotorului extern, hipoacuzie și areflexie corneană, întâlnite în tumorile unghiului pontocerebelos; **2. (manevra)** – manevră ajutoare pentru punerea în evidență a reflexului

Babinsky, constând în presiunea (prin frecare) a crestei tibiale de sus în jos; **3. (mersul)** – mers cu legănarea capului, corpului și extremităților prezent în scleroza în plăci.

ORTNER (complexul sau angina) – este o durere intermitentă intestinală angiosclerotică constând în crize algice periombilicale de scurtă durată însoțite de meteorism și constipație; apare în tulburări circulatorii mezenterice și a mai fost numit angorul abdominal.

ORTOLANI (semnul) – semn caracteristic în subluxația congenitală de șold la sugar, ce constă în perceperea unei senzații de resort când se imprimă membrului inferior o mișcare de abducție.

ORTON (semnul) – aspect radiologic constând în lipsa de variație în luminozitate a unui vârf pulmonar în timpul inspirului și expirului, consecutivă unei condensări pulmonare.

OSLER (nodulii) – mici noduli eritematoși (milimetri), sensibili la presiune, situați intracutan și subcutan în pulpa degetelor la mâini și la picioare, prezenți câteva ore sau zile. Apar în endocardita infecțioasă și sunt considerați drept fenomene de vasculită alergică.

OSTMAN-MOULONGUET (semnul) – dureri retrooculare paroxistice în osteita temporală.

OTA (nevul) – pigmentarea conjunctivei și a tegumentelor perioculare, de obicei unilaterală; apare în special la femeile din Orient.

OTT (manevra) – variantă îmbunătățită a manevrei Shober în care se măsoară și 5 cm înspre sacru; se consideră a fi mai sensibilă pentru diagnosticul de spondilită.

LOUDART-JEAN (semnul) – semn întâlnit în ruptura de menisc: provocarea durerii prin apăsarea cu policele la nivelul interliniei genunchiului în timp ce acesta trece din flexie maximă în extensie maximă.

P

PACHON – 1. (oscilometrul) – strămoșul cel mai apropiat al tensiometrului. **2. (testul)** – în caz de anevrism, determinarea circulației colaterale prin estimarea tensiunii arteriale.

PAGENSTECHER (cercul) – în cazul unei tumori abdominale mobile, masa tumorală e mișcată în toate pozițiile, punctul extern al acestora fiind marcat pe peretele abdominal; unirea punctelor dă un cerc al cărui centru semnifică locul de atașare al tumorii.

PAGET (semnul) – o tumoră solidă e mai dură spre centrul său, pe când un chist este mai moale spre centru.

PALMER – 1. (testul) – administrarea de acid pe un tub plasat în duoden determină durere severă, în caz de ulcer duodenal (depășit); **2. (testul)** – testul curbei termice matinale; creșterea temperaturii bazale în momentul ovulației.

PANDY (reacția) – reacție prin care se verifică conținutul proteic al LCR; se efectuează folosind acid fenic.

PANSDORF (proba) – metodă radiologică pentru explorarea intestinului subțire prin administrarea unui prânz baritat în prize succesive (din 10 în 10'). Se practică apoi o radiografie de ansamblu a intestinului.

PAPANICOLAOU (testul) – examen microscopic al celulelor exfoliate sau recoltate de pe o suprafață mucoasă, după colorație. Metoda Papanicolaou e folosită în special pentru detectarea cancerului de col uterin.

PAPPENHEIMER (corpusulii) – granulații bazofile eritrocitare care conțin granule de fier și care apar în anemii hipersideremice.

PARINAUD (oftalmoplegia) – paralizia mișcărilor conjugate în plan vertical ale globilor oculari (privirea în sus, mult mai rar în jos).

PARKER-HARE (semnul) – policele prins în interiorul pumnului depășește marginea cubitală în arahnodactilie (sindrom Marfan).

PARKINSON (faciesul) – facies ca o mască, inexpresiv, imobil.

PARMA (incidența) – incidență în radiologie, folosită pentru articulația temporo-mandibulară.

PAROT – 1. (semnele) – nodozități epicraniene la sugar, cicatrici perilabiale albicioase, atrofia extremității primului molar, întâlnite în luesul congenital; **2. (suflul)** – suflul sistolic funcțional de insuficiență tricuspidiană din insuficiența cardiacă severă.

PASTEAN (punctul) – vezi Albarran - Bazy.

PASTIA (semnul) – vezi Grozovici-Pastia.

PATRICK (testul) – folosit pentru determinarea prezenței/absenței bolii inflamatorii sacroiliace: pacientul în decubit dorsal, coapsa și genunchiul flectate, iar maleola externă se așează pe rotula membrului inferior opus. Această mișcare se realizează în mod obișnuit fără durere, dar la apăsarea genunchiului, în afecțiunile articulației sacroiliace, se produce durere.

PAUL-BUNELL (reacția) – reacție de aglutinare heterofilă, test folosit în trecut pentru identificarea mononucleozei infecțioase.

PAUTRIER (microabcesul) – leziune microscopică situată în epiderm, alcătuită din celule mononucleare asemănătoare celor ce formează infiltratul din corion; apare în mycosis fungoides.

PAVEL (procedeul) – vezi Chiray și Pavel.

PAVLOV (reflexul) – reflex auriculopresor, respectiv vasoconstricție periferică și creșterea tensiunii arteriale ce apar ca răspuns la scăderea presiunii în venele mari.

PAYR (semnul) – presiunea pe marginea internă a piciorului sau percuția călcâiului, provoacă durere în trombozele profunde ale membrului inferior.

PEL-EBSTEIN (semnul) – febră intermitentă în boala Hodgkin.

PELGER-HUËT (anomalie) – inhibiție congenitală a lobulației nucleilor polimorfonuclearelor neutrofile.

PENZOLDT (fenomenul) – termolabilitate caracteristică bolnavilor de tuberculoză, apărând după eforturi fizice și constând din revenirea întârziată la normal a temperaturii corpului.

PEREZ BERNARD (reflexul) – la un nou născut în decubit ventral, când se plimbă un deget de-a lungul coloanei vertebrale în mod normal corpul se extinde.

PEREZ GEORGE (semnul) – sunet cu caracter de frecătură perceput la nivelul sternului în anevrismele crosei aortice și mediastinita fibroasă, în momentul când bolnavul ridică și coboară brațele.

PERLS (testul) – test pentru identificarea hemosiderinei folosind colorantul albastru de Prusia.

PERRET – DEVIC (semnul) – sindrom pseudopleuretic (matitate și suflu) ce apare în baza hemitoracelui stâng în caz de pericardită lichidiană (vezi și semnul Pins).

PERTHES (testul) – test pentru verificarea patenței venei femurale profunde; pacientul fiind în ortostatism, se aplică o manșetă deasupra genunchiului: dacă circulația profundă e competentă, varicozitățile superficiale rămân nemodificate și gambele devin dureroase.

PETRESCU CEZAR (semnul) – compresia ombilicului determină durere în iritația peritoneală; semn complementar cu semnul Blumberg.

PEZZI (semnul) – dansul arterial al hilurilor; de fapt, pulsații ample ale desenului radiologic (radioscopic) al hilurilor, observate în insuficiența pulmonară.

PEZZI-CLARAC (triada) – auscultația blocului atrioventricular complet: accentuare intermitentă a Z I, suflu sistolic și sistolă în ecou.

PEYROT (toracele) – deformare oblic ovală a toracelui în caz de revărsate pleurale foarte mari; poate apare în special la copii.

PFUHL (semnul) – presiunea puriului dintr-un abces subfrenic crește în inspir și scade în expir; invers se întâmplă când colecția este localizată supradiafragmatic; distincția se pierde în paralizii diafragmului.

PHALEN (semnul) – parestezii la flexia forțată a pumnului cu antebrațul ridicat observate în sindromul de canal carpiian.

PHILIP'S (adenopatia) – adenopatie supraclaviculară la copii cu tuberculoză pulmonară, rar la adulți.

PHILLIPSON (reflexul) – reflex de extensie încrucișată, a gambei pe coapsă, declanșat prin flexia forțată a gambei pe coapsă la membrul de partea opusă; se pune în evidență în sindromul de secțiune medulară, după trecerea perioadei de șoc medular.

PICK (apraxia ideatorie) – este considerată ca o agnozie de utilizare a obiectelor și constă în incapacitatea de utilizare corectă a obiectelor uzuale.

PICKWICK (dispneea) – descrisă în sindromul Pickwick, ca fiind o respirație sforăitoare.

PIERRE MARIE – 1. (semnul) – tremurătura fină a extremităților din boala Basedow; **2. (proba)** – proba celor trei hârtii: se dau bolnavului trei hârtii de diferite mărimi și i se cere să execute anumite gesturi cu fiecare din cele trei hârtii; se folosește pentru verificarea înțelegerii vorbirii rostite în afazie.

PIERRE MARIE și FOIX – 1. (fenomenul) – reflexul patologic medular profund de triplă flexie întâlnit în leziunile medulare; **2. (manevra)** – manevră prin care se obține reflexul de triplă flexie a membrului inferior și anume flexia plantei pe gambă, gambei pe coapsă și coapsei pe abdomen; constă în ciupirea dosului piciorului sau flexia puternică a degetelor piciorului.

PIGNET (indicele) – este un indice antropometric de robustețe și se calculează din formula: înălțimea (cm) – (Perimetru toracic în cm + Greutatea corporală în kg); valorile normale sunt situate între 10 și 30.

PILTZ – 1. (reflexul) – modificare în mărimea pupilelor atunci când atenția unei persoane e atrasă brusc asupra unui obiect; **2. (fenomenul)** – vezi Westphal-Piltz.

PINS (semnul) – apariția unei zone de matitate (submatitate) la baza plămânului stâng, posterior, când bolnavul înclină trunchiul posterior; semnul apare în pericardite abundente prin atelectazia unei zone pulmonare și dispare în poziția genupectorală.

PITRES – 1. (semnul) – anestezie testiculară la presiune ce poate apare în tabes; **2. (semnul)** – semnul denivelării

limitei superioare percutorii a lichidului pleural din pleureziile medii în funcție de poziția șezândă sau culcată a bolnavului; **3. (semnul)** – se practică percutând o monedă așezată pe torace cu o altă monedă; în colecțiile pleurale se obține un sunet sonor, ascuțit, cu timbru cristalin; **4. (semnul cordonului)** – devierea de partea sănătoasă a unui fir cu plumb fixat în furculița sternală în pleurezie; **5. (semnul)** – semn de evidențiere a paraliziei nervului median: pacientul nu poate, de partea paralizată, să zgârie cu degetele o suprafață.

PIORRY (percuția sau plesimetru) – metodă de percuție cu un ciocănel de reflexe, mediată prin intermediul unei lame denumită plesimetru.

PIOTROWSKI (fenomenul) – fenomen reflex produs prin percuția mușchiului gambier anterior, între tuberculul tibial și capul peroneului și manifestat prin contracția mușchilor gemeni și flexia plantară a piciorului; indică o leziune extrapiramidală (vezi și Mantoux).

PIRQUET (reacția) – intradermoreacție la tuberculină.

PLUMMER-VINSON – 1. (triada) – asocierea: disfagie, koilonichie și glosită prezentă în anemia feriprivă severă; **2. (disfagia)** – disfagia din anemia feriprivă severă (apare mai ales la femei).

POOL (semnul) – extensia forțată a nervului crural prin flexia trunchiului pe membrul inferior aflat în extensie, subiectul fiind așezat, provoacă spasm pedal în caz de suferință a acestui nerv.

POOL-SCHLESINGER – 1. (semnul) – în tetanie, spasmul mușchilor extensori ai gambei pe coapsă și al mușchilor gambei când coapsa e flectată. **2. (semnul)** – semn întâlnit în tetanie, constând în contracția mușchilor brațului asemănătoare cu cea dată de stimularea nervului ulnar, după întinderea plexului brahial realizată prin ridicarea brațului deasupra capului cu antebrațul în extensie.

PORGES (punctul) – punct abdominal situat paraombilical bilateral și sensibil în enteritele acute și cronice.

PORTER – 1. (semnul) – tracțiunea în jos a traheei, manifestă ca o mișcare a cartilajului tiroid sincronă cu

pulsațiile cordului, simptomatică în caz de anevrism de arc aortic; semnul se pune în evidență mai ușor prin tragerea cartilajului cricoid în sus între police și index în timp ce pacientul are capul dat pe spate și gura închisă; **2. (inspirul)** – formă particulară, „zvâcnită“, de inspir, observată când mușchii intercostali și părțile frenocostale ale diafragmului sunt paralizate în cursul anesteziei generale.

PORTER-SILBER (reacția) – metodă de determinare a prezenței 17-hidroxicorticosteroidelor.

POTAIN – 1. (semnul) – lărgirea matității pediculului cardiac în anevrismul aortic; **2. (semnul)** – mișcări de reptăție prezente parasternal în pericardita adezivă; **3. (matitatea în brișă)** – matitatea la unghiul superior stâng al matității cardiace normale, decelabilă în pericardita lichidiană; **4. (fenomenul)** – în mod normal, dedublarea zgomotului 2 auscultat la focarul pulmonar, se accentuează în inspir și scade sau dispare în expir; **5. (semnul)** – matitate în dreptul sternului la nivelul primelor două spații intercostale în caz de dilatare a aortei ascendente.

POTTENGER (semnul) – contractura musculară a supra-spinoșilor pledează pentru tuberculoză pulmonară a vârfului respectiv.

PÖTZL (fenomenul) – contracția paradoxală a mușchiului cvadriiceps femural provocată de flexia coapsei pe bazin; întâlnit în leziunile corticale frontale.

POTT – 1. (morbil) – afectarea vertebrală în tuberculoza osoasă; **2. (tumora)** – tumefacție circumscrișă a scalpului indicând prezența unei osteite a craniului subiacent sau a unui abces extradural; **3. (triada)** – complex simptomatic întâlnit în morbil Pott și format din gibozitate, abcese reci și paraplegie.

POTTER (faciesul) – facies caracteristic ce apare în agenezia renală bilaterală și alte malformații renale severe, constând în hipertelorism, urechi jos implantate, retrognatism și nas aplatizat.

POUPART (linia) – linie verticală ce trece prin mijlocul ligamentului inghinal, delimitând hipocondrul, flancul

și fosa iliacă de epigastru, zona ombilicală și, respectiv, hipogastru (depășită).

PRAUSNITZ-KUSTNER (reacția) – pentru depistarea indirectă a stării de hipersensibilitate imediată; se efectuează inoculând intradermic la un individ normal o cantitate din serul unui individ alergic. După un scurt interval se inoculează în același loc antigenul suspectat. În câteva minute apare o puternică reacție locală, care exprimă producerea unei reacții antigen-anticorp în vivo. Transferul pasiv al stării de hipersensibilitate imediată, care are loc în cursul reacției Prausnitz - Kustner, arată rolul anticorpilor circulanți în acest tip de alergie. Nu se mai folosește datorită riscului de transmitere a virusurilor hepatitice și HIV.

PRATHER (semnul) – deviere mediană a ureterului inferior pe urografia intravenoasă, de obicei semnificând recurența neoplazică ce implică ganglionii pelvini la pacienți cu rezecție colonică anterioară pentru neoplasm rectosigmoidian.

PRATT – 1. (semnul) – dilatația venelor pretibiale întâlnită în tromboflebitele profunde ale gambei; **2. (semnul)** – rigiditatea mușchilor unui membru traumatizat care precede producerea gangrenei; **3. (vena)** – este o venă santinelă ce poate apare dilatată pe creasta tibială în caz de tromboflebită profundă.

PREHN (semnul) – durerea testiculară este calmată de suspensor în orhite, dar nu și în torsiunea testiculară.

PREVOST (fenomenul) – deviație conjugată a capului și globilor oculari de partea leziunii în cursul ictusului apoplectic.

PRINCE-JONES (curba) – înscrierea grafică a procentului de hematii cu diametrul între limite normale pentru evidențierea deviațiilor patologice.

PRINZMETAL (angina) – formă de angină pectorală apărută în repaus, de obicei nocturn, cu sau fără orar fix, cu durată mai lungă, mai severă decât angina obișnuită, încadrată ca angor instabil și asociată cu supradenivelare de segment ST.

PROFETA

PROFETA (legea) – pacientul cu sifilis congenital este imun la dobândirea ulterioară a bolii.

PROUST (semnul) – numit și „strigătul Douglas-ului“, apare în inflamațiile peritoneului, când tușeul rectal sau vaginal este însoțit de durere vie la nivelul fundului de sac Douglas.

PUUSSEPP (reflexul) – reflex patologic care constă din abducția degetului mic al piciorului, ca urmare a unei stimulări lente a marginii externe a plantei cu un ac bont; are valoare de semn de leziune extrapiramidală.

QUANT (semnul) – depresiunea în formă de T a osului occipital întâlnită uneori în cazuri de rahitism.

QUECKENSTEDT (semnul) – în hernia de disc, la pacientul în ortostatism, presiunea pe vena jugulară determină dureri la nivelul comprimării rădăcinii nervoase prin discul herniat.

QUECKENSTEDT-STOOKEY (proba) – folosită pentru verificarea tensiunii LCR: în stare normală, compresia simultană a ambelor vene jugulare duce la creșterea rapidă a presiunii LCR care revine la normal după încetarea manevrei; în blocaje totale ale canalului rahidian această manevră e negativă, în schimb compresia abdomenului poate duce la creșterea tensiunii LCR; în această situație proba e pozitivă.

QUÉNU-DUVAL (triunghiul) – radiologic, o zonă opacă de formă triunghiulară care separă punga de aer a forniculului de distensia prin aerocolie a unghiului splenic al colonului.

QUÉNU-MURET (semnul) – circulația colaterală bine dezvoltată este indicată de fluxul de sânge în momentul în care artera principală a unui membru e comprimată și se face o puncție la extremitatea distală; semn întâlnit în caz de anevrism al arterei unui membru.

QUICK (timpul) – timpul de protrombină a cărui alungire arată o coagulopatie prin deficit variabil de factori (II, VII, IX și X); T.Q normal nu exclude hemofilia. Timpul mai poate fi alungit în timpul tratamentului cu anticoagulante dicumarinice.

QUINCKE – 1. (edemul) – edem angioneurotic impresionant, cu evoluție fugace (ore), cu localizare predominant

la față, buze, pleoape, dar și la alte zone ale corpului inclusiv laringian; **2. (semnul)** – sau pulsul capilar al patului unghial constă dintr-o înroșire și paloare alternativă în funcție de ritmul cardiac a patului subunghial (preferabil să se apese pe vârful unghiei); apare în insuficiența aortică.

R

RACHER (testul) – (sau al sertarului), indică laxitatea sau chiar ruptura ligamentelor încrucișate, anterior sau posterior, ale genunchiului; se caută folosind mișcări de lateralitate ale gambei față de coapsă.

RADOVICI (reflexul) – vezi Marinescu-Radovici.

RAEDEKER (infiltratul) – infiltratul difuz din tuberculoza pulmonară secundară care are o tendință mare la exulcerare și apare la radioscopie ca o opacitate difuză cu localizare subclaviculară.

RAIMISTE – 1. (semnul) – semnul abducției și adducției asociate; are valoarea unei sincinezii de imitație și se întâlnește în cursul hemiplegiilor spastice determinate de leziuni ale căii motorii piramidale. Adducția sau abducția membrului inferior sănătos determină schițarea unei mișcări simetrice involuntare și la membrul bolnav; **2. (semnul mâinii)** – evidențiază caracterul preponderent al paraliziei piramidale pentru mușchii extensori la membrul superior. Dacă antebratul de partea paralizată e ridicat pasiv la verticală, mâna cade totdeauna în flexie.

RAM (unghiile) – onicogrifoza sau unghiile sub formă de gheară.

RAMOND – 1. (punctul) – punct dureros spontan situat între inserțiile sternală și claviculară a sternocleidomastoidianului de partea dreaptă ce apare în colecistită acută; **2. (semnul)** – contractura unilaterală a mușchilor spinali dorsali de partea afectată, ce apare în pleurezie.

RANKE (complexul primar) – complex primar TBC manifestat radiologic prin afect primar, limfangită și adenopatie hilară homolaterală.

RANSOHOFF (semnul) – pigmentarea galbenă din regiunea ombilicală întâlnită în ruptura ductului biliar comun.

RAPPAPORT (testul) – indicat în suspiciunea de hipertensiune renovasculară; constă în cateterizarea ureterală bilaterală cu măsurarea concentrației de sodiu și creatinină de la fiecare rinichi. Urina provenită de la rinichiul cu stenoză de arteră renală semnificativă are o reducere a concentrației urinare de sodiu și o creștere a concentrației de creatinină în comparație cu rinichiul contralateral.

RASIN (semnul) – pigmentarea pleoapelor în hipertiroidie sau în boala Basedow (sinonim cu semnul Jellinek).

RASMUSSEN (anevrismul) – anevrism mic, situat pe ramuri ale arterei pulmonare din peretele cavelor tuberculoase; poate constitui punctul de plecare al unor hemoptizii mari.

RATSCHOW (testul) – testul de postură sau proba de poziție care se practică în arterită: bolnavul aflat în decubit dorsal ridică membrele inferioare la verticală și le menține până apare paloarea tegumentelor sau durerea; în acest moment bolnavul se așează la marginea patului cu membrele inferioare atârănând; în mod normal reapare culoarea roză a tegumentelor în 5 secunde și umplerea venoasă după încă 5 secunde.

RAYNAUD (fenomenul) – reacție vasomotorie la frig care poate apare la membrele superioare sau inferioare conștând în paloare urmată de cianoza degetelor și apoi revenire spontană la normal.

RÄDVAN (semnul) – semnul matității suspendate abdominale, decelabil în tumori pancreatice; apare o matitate în zona ombilicală în contrast cu timpanismul din jur.

RECAMIER (semnul) – frează obținut la percuția unui chist hidatic situat superficial.

REDLICH (semnul) – semn cu valoare de reflex patologic care se întâlnește în leziunile căii motorii piramidale; excitarea feței posterioare a gambei determină extensia halucelui.

REED (celulele) – vezi Sternberg.

REHFUSS (metoda) – test de examinare a digestiei gastrice a alimentelor; cu ajutorul unui tub fenestrat care se lasă în stomac după administrarea unui prânz J. Ewald; mici cantități din conținutul stomacului se scot la interval de 15 minute și se examinează (metodă depășită).

REHN (semnul) – tumefacție sensibilă la palparea regiunii suprasternale; se simte în momentul expirului și este determinată de hernierea timusului hipertrofiat.

REISEISSEN (mușchii) – mușchii sfincterelor bronhiolilor supralobulare.

REMAK – 1. (edemul) – edem alb, ferm al membrului superior, întâlnit în siringomieli; **2. (paralizia)** – paralizia extensorilor mâinii prezintă în saturnism; **3. (semnul)** – disocierea sensibilității tactile de cea dureroasă care apare în tabesul dorsal și în polinevrită; **4. (reflexul)** – lovirea porțiunii antero-superioare a coapsei produce flexia plantară a primelor trei degete de la picior și uneori și a piciorului cu extensia genunchiului; reflex patologic produs când căile de conducere medulare sunt întrerupte.

REUSS (formula) – metodă de estimare a cantității aproximative de albumină dintr-un fluid.

REVILLIOD (semnul) – incapacitatea unui hemiplegic de a închide voluntar ochiul de pe partea afectată fără a închide și ochiul celălalt.

RIBBERT (teoria) – teorie conform căreia dezvoltarea neoplaziei poate rezulta din scăderea tensiunii (exercitată de țesuturile adiacente), ce creează condiții favorabile pentru creșterea necontrolată a celulelor.

RICHET (semnul) – în unele afecțiuni algice sacropelvine, tactul rectal permite perceperea unei zone infiltrate sau a unui abces intrapelvin.

RIEDEL (lobul) – lobul linguliform; insulă de țesut hepatic extinsă din lobul drept, lateral de vezica biliară, către inferior; o formațiune similară se poate desprinde și din lobul stâng, deși mult mai rar.

RIEGEL (pulsul) – diminuarea pulsului în expir.

RIEHL (melanoza) – leziune hiperpigmentată pe părțile expuse ale pielii de pe față și gât, datorată acumulării

de pigment melanic în macrofagele dermice, consecință posibilă a contactului ocupațional cu diferite substanțe, precum uleiul.

RIESMAN – 1. (semnul) – hipotonia globilor oculari prezentă în coma diabetică acidocetozică; **2. (semnul)** – suflu perceput uneori în forme grave de hipertiroidism, prin aplicarea stetoscopului pe ochiul închis.

RINGER (soluția) – soluție cu compoziție asemănătoare serului sanguin, ce conține 8,6g NaCl, 0,3g KCl și 0,33g CaCl_2 în 1000 ml apă distilată, folosită în administrarea parenterală (i.v.) și topică – locală.

RINNE (proba) – probă în audiometrie ce compară durata percepției auditive realizată prin transmitere osoasă și aeriană.

RIST (semnul) – lipsa de luminare a unui vârf pulmonar în timpul tusei, traducând o condensare a parenchimului pulmonar.

RIST-HAUTFEUILLE (semnul) – semn radiologic în pleurezia interlobară: în timpul tusei umbra lichidiană se alungește în sens lateral, subțindu-se în același timp.

RITTER-ROLLET (fenomenul) – stimularea electrică egală a nervilor motori ai trunchiului este urmată de reacția mai rapidă a grupelor musculare flexoare și abductoare, decât a celor extensoare și adductoare.

RIVA-ROCCI (manometrul) – manometrul cu mercur pentru măsurarea tensiunii arteriale.

RIVALTA (reacția) – într-un pahar conic conținând 50 cm de apă distilată la care se adaugă câteva picături de acid acetic glacial, se pune cu o pipetă o picătură din lichidul pleural extras; dacă reacția este pozitivă, semnificând exudat, va apare o umbră ca un nor, comparabilă cu fumul ce se degajă în spirală de la o țigară.

RIVERO-CARVALHO (manevra) – apneea post-inspiraatorie accentuează suflurile organice de origine tricuspidiană, audibile parasternal.

ROBECCHI (semnul) – semnul soneriei electrice, căutat în sciatica vertebrală cu ajutorul excitației electrice a zonei paraspinoase, excitație ce produce o durere vie la nivelul herniei discale.

ROBERTSON ARGYLL (semnul) – păstrarea reflexului de acomodare la distanță cu pierderea reflexului de reacție la lumină, semn de depistare a luesului nervos în stadiu incipient.

ROCH (semnul) – pectorilocvie afonă audibilă la nivelul vertebrelor T5–T7, semn de adenopatie hilară.

ROCHET (semnul) – extensia forțată a gambei pe coapsă provoacă durere în prezența leziunilor meniscurilor.

RÖENTGEN (radiația) – radiații electromagnetice care se propagă atât în linie dreaptă cât și sferic în jurul punctului din care emană și care sunt situate, în ceea ce privește lungimea de undă, între radiațiile gamma și cele ultraviolete; au fost denumite după numele savantului care le-a descoperit.

ROGER – 1. (orificiul) – orificiu interventricular care dispare în mod normal la naștere; **2. (suflul)** – suflu pansistolic cu maximul de auscultatie pe marginea stângă a sternului produs de un defect ventricular mic; **3. (reflexul)** – salivatie produsă de iritația porțiunii terminale a esofagului ca de exemplu în carcinom local sau de vecinătate.

ROLLESTON (regula) – presiunea sistolică ideală a unui adult este 100 plus jumătate din vârstă, în timp ce maxima fiziologică e 100 plus vârsta (depășit).

ROMÂNA (semnul) – edem important al uneia sau ambelor pleoape, ca răspuns de sensibilizare la înțepătura unui triatomid infectat cu Trypanosoma cruzi.

ROMBERG (proba) – bolnavul cu tălpile lipite întinde brațele anterior, inițial cu ochii deschiși și apoi este rugat să-i închidă; în caz de leziuni ale căilor sensibilității profunde conștiente (tabes) cade în indiferent ce parte; în leziuni vestibulare cade de partea afectată; Proba Romberg sensibilizată înseamnă să cerem bolnavului să stea cu un picior în fața celui alt sau într-un picior. În leziunile cerebeloase închiderea ochilor nu accentuează tulburările de echilibru.

ROMBERG-HOWSHIP (simptomul) – dureri lancinante pe fața internă a coapsei până la genunchi care apar în caz de hernie obturatorie încarcerată.

ROPES (testul) – testul cheagului de mucină ce reflectă polimerizarea hialuronatului sinovial: câteva picături de lichid sinovial, adăugate la acid acetic, formează un cheag; formarea redusă de cheag reflectă o varietate de afecțiuni inflamatorii articulare, precum artrite septice, artrita gutoasă și poliartrita reumatoidă.

ROSE (tetanos cefalic) – spasm tonic al musculaturii feței și gâtului ce apare în plăgi ale capului, ce afectează de obicei nervul facial.

ROSENBACH – 1. (semnul) – abolirea reflexelor cutanate abdominale ce poate fi întâlnită în peritonită; **2. (semnul)** – pleoapele închise sunt animate de tremurături; apare în Basedow, isterie, emotivitate exagerată; **3. (reflexele)** – reflexele cutanate abdominale (superior, mediu și inferior); **4. (testul)** – test pentru depistarea prezenței bilirubinei în urină; **5. (legea)** – în afecțiuni ale nervilor periferici sau cranieni, paralizia mușchilor flexori apare după cea a mușchilor extensori.

ROSSOLIMO (manevra) – manevră ajutătoare de punere în evidență a reflexului Babinski constând în percuția plantei la nivelul articulației metatarsofalangiene.

ROTCH (semnul) – zonă mată în spațiul V intercostal drept, parasternal, și unghiul cardiofrenic obtuz, prezente uneori în pericardite cu peste 150 ml lichid.

ROTH (petele) – pete albe rotunde înconjurate de zone hemoragice observate pe retină în unele cazuri de endocardită bacteriană, fiind probabil de origine embolică.

ROTHBERGER (teoria) – teoria focarului ectopic cardiac unic, care susține că este vorba de un singur focar ce emite foarte frecvent depășind frecvența nodului sinatrial.

ROTHMAN și KATZ (regimul) – regim alimentar folosit pentru testarea tulburărilor de digestie-absorbție în insuficiența pancreatică.

ROVSING (procedeul) – se aplică ambele mâini în flancul abdominal stâng și apoi printr-o serie de mișcări de reptăție înaintăm pe traiectul colonului descendent și transvers; se va produce distensia cecului și în apendicita acută apare o durere în fosa iliacă dreaptă.

RUAULT (semnul sau manevra) – semn de debut al tuberculozei pulmonare constând din întârzierea excursiilor pulmonare ale vârfului plămânului afectat, decelabil prin aplicarea degetelor în ambele fose supraclaviculare și aprecierea simetriei ascensiunii vârfurilor.

RUCKER (semnul) – semn descris în scleroza în plăci, reprezentat printr-un lizereu alb care înconjură ca un manșon venele retiniene îngustate. S-ar datora unei periflebite care evoluează în două faze: o fază activă, exsudativă, cu dilatație venoasă, și o fază cicatriceală, corespunzătoare semnelor Rucker. Poate constitui un semn prezumptiv pentru scleroza multiplă, dar nu este patognomonic.

RUGGERY (reflexul) – convergența la maximum a ochilor provoacă tahicardie, la simpaticotonic.

RUMPEL-LEEDE (testul) – testul pentru verificarea rezistenței capilare; constă în producerea unei staze la nivelul antebratului cu un garou elastic larg (exemplu: manșeta aparatului de tensiune) care se aplică în plica cotului sau pe antebraț și se menține timp de 5 minute la o presiune între maximă și minimă; dacă la ridicarea garoului sunt prezente hemoragii punctiforme, testul este pozitiv; de exemplu în vasopatii primare sau secundare, diateze hemoragice.

RUSSELL (corpui) – formațiuni intracitoplasmice sferice hialine ce se colorează cu fucsină; apar frecvent în inflamații cronice, când se pare că sunt constituite din gamma-globuline.

RUST (fenomenul) – pacientul își sprijină capul cu mâinile când trece din decubit dorsal în șezut și invers, în neoplazii ce afectează vertebrele cervicale superioare.

SABIN (vaccinul) – vaccin administrat oral, conținând tulpină de virus poliomieltic viu, atenuat.

SABIN-FELDMAN (testul) – test pentru detectarea anticorpilor antitoxoplasma în ser.

SABOURAUD – 1. (semnul) – alopecie supra- sau retroauriculară ce poate apare în convalescența unor boli infecțioase; **2. (mediul)** – mediu de cultură, de referință internațională, pentru fungi.

SAEMISCH (ulcerul) – ulcer serpinginos cornean, frecvent asociat cu hipopion (prezența de puroi în camera anterioară a ochiului).

SAENGER – 1. (semnul) – un reflex pupilar la lumină pierdut, revine după o scurtă perioadă de stat la întuneric; prezent în luesul cerebral, dar absent în tabesul dorsal; **2. (pata)** – macula eritematoasă de la orificiul gande Bartholin întâlnită în bartholinita gonococică; **3. (pupila)** – reacție pupilară întârziată la convergență.

SAINT (triada) – asocierea herniei diafragmatice prin alunecare cu litiază biliară și diverticuloză colonică.

SAINTON (semnul) – contracția mușchiului frontal după încetarea acțiunii de ridicare a pleoapei superioare la privirea în sus; se întâlnește în boala Basedow.

SALUS-GUNN (semnul) – comprimarea unei vene retiniene printr-o arteră sclerozată și modificarea direcției sale.

SALZMANN (degenerarea) – degenerare nodulară corneană; nodul mare, proeminent, alcătuit din material opac, situat la suprafața corneei; apare ocazional la persoanele afectate în prealabil de cheratită flictenulară.

SANDERS (semnul) – șoc sistolic decelabil în epigastru, cu aspect undulat, întâlnit în aderențele pericardice.

SANSOM (semnul) – dedublarea Z II în stenoza mitrală.

SANTINI (sunetul) – zgomot sonor produs prin percuția unui chist hidatic.

SAVIŢKI (microsindromul) – inapetență, balonare sau presiune epigastrică, pirozis, regurgitații acide, greață, vărsături, scădere în greutate, astenie psihofizică, inapetență selectivă pentru carne, pâine, sau grăsimi; este prezent în neoplasmul gastric.

SCHAFER (metoda) – metodă învechită de resuscitare în caz de înec: pacientul e așezat cu fața în jos, respirația fiind imitată prin presiune intermitentă pe porțiunea inferioară a toracelui cu o frecvență de 15/minut.

SCHÄFFER (manevra) – manevră ajutătoare de punere în evidență a reflexului Babinski, constând în ciupirea puternică a tendonului lui Achile.

SCHAPIRO (semnul) – absența diminuării frecvenței cardiace în clinostatism constituie un semn de insuficiență miocardică.

SCHAUMANN (corpui) – corpi concoidali, structuri concentrice calcificate, laminare, identificate în granulome, în particular în sarcoidoză.

SCHELLONG-STRIOWER (testul) – subiectului i se cere să treacă din clinostatism în ortostatism și apoi să stea în ortostatism 10–20 minute, timp în care tensiunea arterială se măsoară continuu. O scădere a presiunii sistolice de 20 mmHg sau mai mult indică o reglare defectuoasă a T.A.

SCHEUERLEIN (semnul) – obținerea, la două punctii toracice etajate, de lichid galben citrin din cea superioară și purulent din cea inferioară, sugerează un abces subfrenic cu pleurezie de însoțire.

SCHIFF-SHERRINGTON (fenomenul) – când măduva secționată în regiunea mediotoracică reflexele posturale ale extremității superioare devin exagerate; dacă secțiunea se produce la nivel sacrat un efect asemănător apare la membrele inferioare. Efectul este datorat unui fenomen de eliberare.

SCHLESINGER – 1. (triada) – aspect radiologic constând în hipersecreție, hipertonie și hiperperistaltism gastro-

duodenal; se întâlnește în gastrite hiperacide și ulcere duodenale; **2. (semnul)** – contracția musculaturii gambei după percuția platoului tibial constatată în hipoparatiroidism.

SCHMIDT-STRASSBURGER (regimul) – regim alimentar folosit pentru testarea tulburărilor de digestie sau absorbție în insuficiența pancreatică.

SCHMORL (nodulii) – hernii discale intraspongioase care apar în boala Scheuermann (distrofia vertebrală de creștere).

SCHÖBER (manevra) – din punctul notat în care linia bispinoasă intersectează coloana vertebrală se măsoară pe coloană în sus 10 cm și se notează din nou; apoi se solicită bolnavului să se aplece în față cât poate de mult; în această poziție se măsoară iarăși distanța dintre cele două puncte; dacă distanța se mărește cu mai puțin de 1/3, bolnavul este suspect de spondilită.

SCHPELMANN (semnul) – durerea din pleurita uscată se accentuează la flexia trunchiului de partea sănătoasă spre deosebire de cea din nevralgiile intercostale.

SCHULLER (fenomenul) – în caz de hemiplegie funcțională pacientul se răsucesce spre partea sănătoasă în timpul mersului și spre cea afectată în cazul leziunilor organice.

SCHULTZ (triada) – asocierea icter, stomatită gangrenoasă și leucopenie ce poate apare în agranulocitoză.

SCHULTZ-CHARLTON (fenomenul) – albirea unui rash de scarlatină la locul injectării intradermice de antiser.

SCHULTZE (semnul fosetei linguale) – excitarea nervului lingual prin percuția limbii determină o depresiune trecătoare la locul percutat; apare în tetanie latentă.

SCHWABACH (proba) – constă în măsurarea în secunde a duratei de percepție osoasă a vibrațiilor unui diapazon plasat pe mastoidă sau vertex (n=200).

SCHWARTZ (proba) – metodă de recunoaștere a insuficienței valvulare venoase prin transmiterea spre periferie a vibrațiilor provocate de lovirea venei safene interne (pacientul fiind în ortostatism).

SCRIBNER (șuntul) – șunt folosit în nefrologie ce conectează o arteră, de obicei artera radială, cu vena cefalică printr-un cateter extracorporal.

SEARL (ulcerul) – ulcer cutanat cu necroză de țesut subcutanat, datorat infecției cu o mycobacterie; se întâlnește în Uganda la locuitorii de pe malul Nilului.

SEELIGMÜLLER (semnul) – contracția pupilei pe partea afectată prezintă în nevralgia facială.

SÉGUIN (simptomul) – contracții involuntare musculare imediat înainte de un acces epileptic.

SELDINGER (tehnica) – tehnica de realizare a puncției arteriale pentru cateterizare: se puncționează artera cu un ac pe care se introduce un ghid metalic. Se retrage acul și pe ghid se introduce sonda flexibilă. După extragerea ghidului sonda e folosită pentru accesul cateterului.

SELLICK (manevra) – presiune aplicată pe cartilajul cricoid pentru a împiedica regurgitația în timpul intubației endotraheale la bolnavul anesteziat.

SEMON-GERHARDT (legea) – după leziunea nervului laringeu recurent apare inițial paralizia mușchilor abductori laringieni și ulterior a celor adductori.

SENGSTAKEN-BLAKEMORE (sonda) – sondă de compresie endoesofagiană folosită pentru oprirea unor hemoragii locale, cauzate de exemplu de varice esofagiene.

SERBĂNESCU (semnul) – echivalent al semnului Babinski, obținut prin flexia forțată a halucelui cu relaxare bruscă.

SÈZE (de ~) – (semnul) – semnul soneriei: se apasă pe apofizele spinoase vertebrale și în cazul unei discopatii bolnavul acuză durere la acel nivel.

SHATTUCK (faciesul) – facies cianotic și icteric ce poate apare în insuficiența tricuspidiană cu stază hepatică importantă.

SHENTON (linia) – aspect radiologic ilustrând o linie curbă formată din marginea superioară a foramenului obturator și partea internă a colului femural; în luxație congenitală sau fracturi de șold apare întreruperea acestei linii.

- SHERRINGTON - 1. (legea)** – orice rădăcină nervoasă spinală dorsală inervează un teritoriu anume cutanat (dermatom), care este însă inervat în partea superioară și, respectiv, inferioară și de fibre din segmentele spinale adiacente; **2. (fenomenul)** – după denervarea mușchilor membrului inferior de rădăcinile ventrale ale nervului sciatic, la un anumit interval de timp, necesar pentru apariția degenerării fibrelor, stimularea nervului sciatic produce contracții, încete, ale mușchilor.
- SHONE (anomalie)** – coarctare de aortă, stenoză subaortică și prezența unui inel stenoizant în atrul stâng, ce apar în asociație cu valvă mitrală „în parașută”.
- SIBSON (scobitura)** – matitate cardiacă de forma a două sfere inegale suprapuse, observată uneori în pericardita lichidiană.
- SICARD (proba)** – propagarea centrifugă a unei unde de presiune, vizibilă de-a lungul venei safene, determinată de efortul de tuse, în insuficiența valvulară.
- SIEGERT (semnul)** – degetele V scurte și incurbate în interior; apare în mongolism.
- SIGNORELLI (semnul)** – sensibilitate la presiunea fosei glenoide, în fața mastoidei, semn ce poate fi întâlnit în meningită.
- SIGG (semnul)** – dureri în fosa poplitee ce apar la hiperextensia genunchiului și care arată afectarea venei poplitee într-un proces tromboflebitic.
- SIMON - 1. (nodulii)** – noduli rezultați dintr-o diseminare pulmonară hematogenă paucibacilară și care radiologic apar sub forma unor opacități micronodulare dispuse în jurul afectului primar, mai ales apical; sunt prezenți în tbc; **2. (semnul)** – la copii, în meningita incipientă, mișcările diafragmului sunt disociate de cele ale toracelui; **3. (fenomenul)** – dispariția eozinofilelor din circulația periferică în cursul infecțiilor cu reacție neutrofilă, consecința activării corticosuprarenalei; eozinofilia re apare în convalescență.
- SIPPY (regimul)** – folosit în tratamentul ulcerului duodenal; constă în administrarea la fiecare oră a unui amestec de lapte cu smântână, sau doar lapte integral sau degresat.

- SKLOWSKY (semnul)** – veziculele de varicelă se rup la presiune ușoară cu degetul, pe când, pentru ruperea celor de herpes, este necesară o presiune mai mare.
- SKODA - 1. (semnul)** – percutoriu: sunet timpanic datorat relaxării parenchimului pulmonar de lângă un proces de pseudocondensare (skodism) din pleurezie; apare în revărsate pleurale importante; **2. (semnul)** – auscultatoriu: ral bronșic ce se auscultă în zonă de țesut pulmonar condensat în pneumonie.
- SLUDER (nevralgie)** – nevralgie sfenopalatină cuprinzând jumătatea inferioară a feței cu iradierea durerii la rădăcina nasului, dinți superiori, ochi, ureche, mastoidă și occiput, în asociere cu congestie nazală și rinoree, produsă de leziuni ale ganglionului sfenopalatin; poate asocia hiperemie oculară și lăcrimare excesivă.
- SMITH - 1. (semnul)** – constă dintr-un suflu venos, perceput la nivelul sternului după o prealabilă flexie dorsală a capului; semnul este observat la copiii cu adenopatie traheobronșică și este determinat de compresia venoasă; **2. (fractura)** – fractura prin flexie a radiusului.
- SODERBERGH (reacția)** – reacția mioidistonice care se traduce printr-o decontractie lentă ce apare după faradizarea unui mușchi cu hipertonie extrapiramidală; apare în Parkinson.
- SOMOGYI (efectul)** – în diabet, hiperglicemie reactivă ce apare după hipoglicemie. Hipoglicemia poate fi subclinică și dificil de diagnosticat.
- SONNENBURG (deformarea)** – apare în osteoartrita tuberculoasă a genunchiului; scheletul gambei ajunge să prezinte o incurbare anterioară de compensație, constituind deformarea „în baionetă”.
- SÖRENSEN (scala)** – scală pentru aprecierea acidității sau alcalinității, în funcție de logaritm negativ din concentrația ionilor de hidrogen.
- SOUQUES - 1. (semnul genelor)** – când bolnavul strânge bine pleoapele genele de partea lezată par mai lungi din cauza tonicității scăzute a mușchilor orbiculari; apare în paralizile (parezele) faciale ușoare; **2. (fenomenul)** –

ridicarea voluntară a brațului de partea afectată poate determina extensia și abducția degetelor în sincineziile de coordonare din hipertoniile musculare hemiplegice.

SOT-HALL (semnul) – în afecțiunile coloanei vertebrale, bolnavului în decubit dorsal i se face o flexiune progresivă de coloană din regiunea cervicală spre sacru; durerea apare la nivelul afectării.

SPALLANZANI (legea) – la persoanele tinere, puterea de regenerare celulară este mult mai mare.

SPITZ (nevul) – nev benign juvenil; formațiune tumorală ușor pigmentată sau roșie, superficială, de dimensiuni reduse, compusă din celule epitelioide și multinucleate; apare de obicei la copii, dar poate apărea și la adulți.

SPRENGEL (deformarea) – elevație congenitală a scapulelor, cu aspect de scapule alatae.

SPURLING (semnul) – presiunea axială asupra coloanei vertebrale provoacă dureri în hernia de disc cervical.

SQUIRES (semnul) – apariția midriazei în retroflexia forțată a capului; întâlnit în meningite.

STAHL (urechea) – deformare a urechii externe, în care fosa ovală și porțiunea superioară a fosei scafoide sunt acoperite de către helix; este considerată ca fiind produsă prin degenerare constituțională.

STAMEY (testul) – cateterism ureteral diferențial pentru evaluarea pacienților cu hipertensiune renovasculară; se măsoară fluxul urinar și creatinina sau concentrația PAH de la fiecare rinichi în timpul diurezei. Pacienții cu hipertensiune secundară obstrucției semnificative a arterei renale au o reducere a fluxului urinar de peste 50% și o creștere a concentrației creatininei urinare și a PAH cu peste 50% față de partea contralaterală.

STANSFELD-WEBB (proba) – similară probei Addis.

STARLING – 1. (reflexul) – lovirea feței volare a degetelor produce flexia acestora; analog cu reflexul Rossolimo; **2. (curba)** – mecanism intrinsec de adaptare funcțională cardiacă, bazat pe creșterea puterii contractile a fibrei musculare o dată cu alungirea sa (între anumite limite).

STEIN (testul) – în caz de afectare a laringelui, pacientul nu poate sta într-un picior cu ochii închiși.

STEINBERG (policele) – în sindromul Marfan, policele ținut deasupra palmei aceleași mâini se proiectează dincolo de marginea ulnară a mâinii.

STEEL-GRAHAM – 1. (suflul) – suflu diastolic de insuficiență pulmonară funcțională (audibil în focarul pulmonarei) ce poate fi găsit în stenoza mitrală; **2. (semnul)** – expansiune sistolică a pungii anevrismale cardiace, observată radiologic.

STELLWAG (semnul) – clipitul fiziologic rar prezent în hipertiroidie, ce se datorează excesului de lăcrimare care, împiedicând uscarea corneei, anulează reflexul de clipit necesar pentru a reumezi corneea.

STELLWAG-DALRYMPLE (semnul) – contractura ridicătorului pleoapei superioare întreține o lărgire a fantei palpebrale, vizibilitatea exagerată a sclerei și imposibilitatea închiderii complete a ochilor; apare în exoftalmia basedowiană.

STERLES (semnul) – semn în tumorile intratoracice, constând în accentuarea șocului apexian.

STERN (postura) – decubit dorsal cu capul extins și lăsat pe marginea patului, poziție folosită pentru accentuarea suflurilor de insuficiență tricuspidiană.

STERNBERG (celulele) – celulele observate în boala Hodgkin, fără a fi însă specifice; sunt celule cu nucleu foarte mare, lobat, bogat în cromatină și cu nucleoli net bazofili, citoplasmă fără granulații.

STERNHEIMER-MALBIN – 1. (testul) – test de diferențiere a originii parenchimotoase sau din căile urinare a leucocituriei. **2. (celulele)** – leucocite alterate, peroxidazo-pozitive, rotunde, cu nucleu sferic și numeroase incluziuni, întâlnite în infecții urinare cronice.

STEWART-GEORGE (metoda) – estimarea circulației colaterale a membrelor cu ajutorul unui calorimetru.

STEWART-JAMES – vezi Holmes și Stewart.

STEWART-HOLMES (semnul) – fenomenul "rebound"; imposibilitatea de a opri o mișcare când rezistența pasivă este brusc întreruptă; prezent în deficitul cerebelos.

STIERLIN (semnul) – golirea constantă a cecului dar cu retenție de bariu în porțiunea terminală a colonului

ascendent și colon transvers; apare în caz de tuberculoză intestinală.

STILLER (astenia) – „astenia generală” în cadrul căreia întâlnim toracele astenic, aplatizat, cu scapulele „alatae” (depășit).

STOKES (legea) – un mușchi situat deasupra unei zone de mucoasă sau seroasă inflamate, frecvent devine paralizat.

STRAUS – 1. (semnul) – întârzierea transpirației provocată prin pilocarpină în caz de paralizie facială periferică foarte gravă; **2. (proba)** – variantă prescurtată la o zi a probei de diluție și concentrație a lui Volhard.

STRAJESCU (Strazhesko - zgomotul) – zgomotul de tun datorat suprapunerii sistolei atriale cu cea ventriculară din blocul atrioventricular complet.

STRÜMPPELL – 1. (fenomenul) – a) sincinezie de coordonare în cazul leziunilor piramidale la nivelul membrului superior, caracterizată prin asocierea unei mișcări de pronatie la flexia antebrăului pe braț, executată de membrul paretic („fenomenul pronatiei asociate”); b) sincinezie de coordonare ce apare la membrul inferior paretic din leziunile piramidale: la flexia activă a genunchiului se asociază involuntar și flexia dorsală a piciorului („fenomenul flexiei combinate a genunchiului și piciorului”); c) sincinezie de coordonare constând din asocierea unei mișcări de extensie a mâinii la mișcarea de flexie a degetelor la membrul paretic („semnul radialului”); **2. (reflexul)** – lovirea abdomenului sau coapsei determină flexia membrului inferior și adducția piciorului.

STRÜMPPELL-NAFFZIGER (semnul) – compresiunea venelor jugulare câteva zeci de secunde determină exagerarea durerii în sciatica radiculară.

STUART-PROWER (factorul) – factorul X al coagulării.

STUL (suflul) – suflul diastolic al unei insuficiențe pulmonare funcționale, datorat dilatației arterei pulmonare prin hipertensiune în mica circulație.

SUDAN-NEGRU (colorație) – colorație folosită pentru evidențierea grăsimilor.

SUDECK – 1. (atrofia) – osteoporoză importantă a unui os, de obicei aparținând carpului sau tarsului, consecință a unui traumatism minor; **2. (punctul)** – regiune a colonului în care irigația este asigurată de arterele sigmoidiene și de artera rectală superioară.

SUMNER (semnul) – ușoară creștere localizată a tonusului mușchilor abdominali ce indică o inflamație precoce a apendicelui, calcul ureteral sau torsione de ovar; se evidențiază prin palparea fosei iliace drepte sau stângi.

SUTTON – 1. (nevul) – nev pigmentar cu halou clar; **2. (ulcerul)** – ulcer solitar, profund, dureros, al mucoasei bucale sau genitale.

SYDENHAM – 1. (coreea) – mișcări involuntare și incontrolabile, afectând membrele și variate alte grupe musculare; apare ca un tablou clinic izolat sau în cadrul RAA; **2. (tusea)** – tusea spasmodică întâlnită în isterie.

SWAN-GANZ (cateterul) – cateter pentru inima dreaptă care permite determinarea următorilor parametri: presiunea venoasă centrală, presiunea în AD, presiunea în VD, presiunea în artera pulmonară, presiunea de închidere a capilarului pulmonar, debitul cardiac și indexul cardiac.

SZABO (semnul) – hipoestezie lateroplantară externă, ce poate fi găsită în iritația sciatică.

T

- TAIT (legea)** – regulă conform căreia laparatomia exploratorie trebuie efectuată în orice caz de afecțiune pelvină sau abdominală, de etiologie obscură.
- TAKATA-ARA (reacția)** – reacție de precipitare a unor seruri în prezența unei soluții de sublimat de fucsină; indică o tulburare a funcției hepatice, respectiv inversarea raportului serine/globuline.
- TALBOT (reacția)** – test utilizat pentru dozarea pregnandiolului în urină.
- TAMM-HORSFALL (microproteina)** – proteină ce formează matricea cilindrilor urinari derivați din secreția de celule tubulare renale.
- TARDIEU (echimozele, peteșiile)** – peteșii subpleurale sau subpericardice, ce apar la persoane ce au fost strangulate sau asfixiate.
- TAVERNIER-TURNER (semnul)** – hiperestezia tegumentelor de pe fața internă a genunchiului, în ruptura de menisc intern.
- TAWARA (nodulul)** – vezi Aschoff-Tawara.
- TAY (pata cireșie)** – vizualizarea coroidei prin fovea centralis de culoare roșie, înconjurată de edem (alb); apare în cazuri de sfingolipidoză cerebrală infantilă.
- TELEKY (semnul)** – imposibilitatea menținerii extensiei forțate a mâinilor pe antebraț datorită unei pareze radiale discrete în cadrul intoxicației saturnine.
- TELFORD-SMITH (semnul)** – incurbarea auricularului întâlnită în unele boli congenitale (de exemplu în mongolism).
- TELLAIS (semnul)** – pigmentarea pleoapelor din boala Basedow (vezi Jellinek).

THONE

- TEN HORN (semnul)** – durere provocată de tracțiunea ușoară a cordonului spermatic drept, prezentă în apendicită.
- TERRIER (semnul)** – un suflu vascular datorat unei fistule arterio-venoase dispărând la compresia în focarul de maximă auscultatie.
- TERRY (unghii)** – opacitate albă a unghiilor, asemănătoare sticlei mate, cu o zonă normală la marginea distală; asociate cu boală hepatică, cel mai frecvent ciroză.
- TETRAZINI (semnul)** – modificare a tonusului musculaturii cefei determinând o retroflexie a capului, observată în paralizia generală progresivă.
- THEODORE (semnul)** – semn considerat caracteristic în rubeolă, manifestat prin tumefierea aproape generalizată a ganglionilor limfatici periferici, începând cu cei angulo-maxilari; poliadenopatia se instalează în perioada de invazie și se menține în perioada eruptivă, uneori chiar după ștergerea exantemului.
- THOMA (legea)** – dezvoltarea neovascularizației este în funcție de forțele dinamice ce acționează asupra pereților vasculari, după cum urmează: creșterea vitezei fluxului sanguin determină creșterea lumenului, creșterea presiunii laterale pe pereții vasculari determină subțierea lor, iar creșterea presiunii intraluminale determină formarea de noi capilare.
- THOMPSON – 1. (semnul)** – apariția durerii la flexiunea dorsală a piciorului, coapsa fiind flectată în unghi drept în articulația șoldului, iar gamba în unghi de 150°; prezent în sciatică; **2. (testul)** – testul celor două pahare, folosit în caz de gonoree: pacientul urinează, consecutiv, în cele două pahare; procesul infecțios este limitat la uretra anterioară dacă apar gonococi doar în primul pahar; **3. (semnul)** – în epicondilită, supinația pumnului strâns produce durere, în timp ce pronția cu degetele întinse nu e dureroasă.
- THONE (metoda)** – folosită pentru indicarea poziției șanțului central (Rolando): capătul superior al șanțului corespunde mijlocului liniei care unește glabella cu gonionul.

- THORMAYER (semnul)** – percuția în flancul abdominal drept determină un sunet timpanic; apare în peritonite trenante.
- THORN (testul)** – test folosit pentru depistarea insuficienței corticosuprarenale și care constă în numărarea eozinofilelor după 4 ore de la administrarea a 25 mg ACTH; în mod normal acestea scad cu 70%.
- TIÈCHE-JADASSOHN (nevul)** – nev hiperpigmentat (negru-închis) acoperit de piele netedă și format din acumularea de celule cu melanină în dermul profund.
- TIERFELL (nevul)** – nev gigant, congenital, hiperpigmentat, acoperit cu păr, localizat de predilecție la nivelul jumătății inferioare a trunchiului; degenerază frecvent malign.
- TIFFENEAU (indicele)** – indice respirator determinat prin formula $VEMS/CV \times 100$; în mod normal este de aproximativ 70%.
- TILLAUX - 1. (semnul)** – prezența unei zone de sonoritate situată între o tumoră abdominală de origine mezenterică și pubis; **2. (manevra)** – manevră de explorare clinică a aderenței unui neoplasm mamar la planurile profunde prin căutarea mobilității acesteia la planul mușchiului pectoral, contractat și relaxat.
- TINEL (semnul)** – percuția marginii cubitale a pumnului declanșează dureri și parestezii în sindromul de canal carpian.
- TINEL-HOFFMAN (semnul)** – senzație de furnicătură obținută prin percuția ușoară sau comprimarea porțiunii distale a leziunii unui trunchi nervos traumatizat. Absența furnicăturii indică întreruperea completă a nervului sau lipsa reacției de regenerare spontană.
- TOBEY-AYER (testul)** – compresiunea uneia din venele jugulare interne nu produce creșterea presiunii lichidului cefalorahidian în caz de tromboză a sinusului lateral.
- TODD (paralizia)** – paralizie temporară la nivelul membrului sau membrilor afectate de o convulsie jacksoniană; nu durează mai mult de câteva zile.
- TOMA (semnul)** – distinge între ascita inflamatorie și neinflamatorie; în afecțiunile inflamatorii ale peritoneului

- mezenterul se contractă tracționând intestinele spre dreapta; prin urmare când pacientul e în decubit dorsal, în hemiabdomenul drept apare timpanism și în cel stâng matitate.
- TÖPFER (testul)** – test pentru determinarea acidului clorhidric din suc gastric (depășit).
- TOPOLANSKY (semnul)** – conjunctivele sunt uneori congestionate, realizând o bandă vasculară pericheratică; apare în Basedow.
- TOURNAY (semnul)** – dilatarea pupilei de partea ochiului abduș în caz de conjugăție externă a globilor oculari.
- TOURNEAUX (punctul)** – punctul ureteral mijlociu este situat la unirea 1/3 mijlocii cu 1/3 externă a liniei orizontale care unește cele două spine iliace antero-superioare; ar corespunde ureterului sacrat, respectiv joncțiunii porțiunii sale lombare cu porțiunea pelvină.
- TOWNE (incidența)** – incidență pentru radiografia craniului, pentru evidențierea foselor occipitale, marginii anterioare a găurii occipitale și a scoicii occipitalului.
- TOYNBEE (semnul)** – deglutiția în sec cu nasul astupat și gura închisă se percepe în ureche dacă trompele lui Eustachio sunt permeabile.
- TRAUBE - 1. (dublul ton)** – sunet dublu care se auscultă la artera femurală, fără a o comprima cu stetoscopul; apare în insuficiența aortică. **2. (spațiul)** – spațiu semilunar aflat la baza hemitoracelui stâng în partea antero-laterală în care se proiectează punga cu aer a stomacului; în această zonă, în mod normal, plămânul nu ajunge nici în timpul respirației profunde; regiunea este hiper-sonoră la percuție; **3. (dispneea)** – dispnee inspiratorie cu expansiune maximă a toracelui și bradipnee.
- TRAUGOTT-STAU (efectul)** – la persoane normale apare scăderea valorilor glicemiei după administrarea unei prize de glucoză oral, după o altă administrare prealabilă de glucoză (la interval de aproximativ 30 minute).
- TREITZ (unghiul)** – sau unghiul duodeno-jejunal, este unghiul dintre duodenul IV și prima ansă jejunală (radiologic).

TRELAT (semnul) – prezența de mici pete galbene diseminate în vecinătatea ulcerelor tuberculoase ale cavității bucale (semn învechit).

TRENDELENBURG – 1. (poziția) – poziție de decubit dorsal a bolnavului cu membrele inferioare mai sus situate față de trunchi; reprezintă o poziție de examinare radiologică a fundului stomacului sau pentru identificarea herniei hiatale; **2. (semnul)** – în luxația congenitală de șold sau în pareza abductorilor șoldului, dacă pacientul se sprijină pe membrul luxat și flectează șoldul și genunchiul de pe partea opusă, pelvisul de pe această parte se va coborî, în timp ce dacă e normal se va ridica de partea cu șoldul și genunchiul flectat; **3. (testul)** – membrele inferioare se ridică și se mențin până când venele se golesc și apoi se coboară rapid; în incompetența valvulară venoasă, acestea se destind imediat devenind evidente; **4. (simptomul)** – mers legănat prezent în pareza mușchilor gluteali, similar cu mersul din distrofia musculară progresivă.

TRESILIAN (semnul) – proeminență roșie a orificiului ductului Stenon în oreion.

TROISIER-VIRCHOW (ganglionul) – vezi Virchow.

TROMMER (semnul) – reflex patologic la mână apărând în leziuni ale căii motorii piramidale. Percuția pulpei degetului mediu al bolnavului determină flexia degetelor.

TROTHER (triada) – asocierea surditate, otalgie și pareză a vălului palatin, ce poate apare în cancerul nasofaringian.

TROUSSEAU – 1. (faciesul) – faciesul eritematos din scarlatină („pălmuit”); **2. (semnul)** – artera humerală comprimată (cu manșeta aparatului de tensiune, 2–3 minute) la jumătatea brațului, în caz de hiperexcitabilitate neuromusculară sau hipocalcemii face ca mâna să ia aspectul „mâinii de mamoș”; **3. (semnul)** – dunga meningitică: hiperemie locală liniară ce apare după trasarea unei dungi cutanate cu unghia sau un obiect ascuțit, ce apare în special în cazurile de meningită; **4. Trousseau-Lallemend (corpui)** – termen învechit folosit pentru cilindrii Bence-Jones; **5. (punctul)** –

punct dureros în nevralgii intercostale, situat la nivelul apofizei spinose a vertebrei supraiacente emergentei nervului implicat.

TRUNECEK (semnul) – impuls palpabil al arterei subclavii situat în apropierea originii tronculare a mușchiului sternocleidomastoidian, întâlnit în cazuri de ateroscleroză aortică.

TURBAN (semnul) – prezența unor venectazii în fosa supraspinoasă și regiunea occipitală, sugerează tuberculoza pulmonară a vârfurilor.

TÜRK (celulele) – celule din seria leucocitară, de dimensiuni relativ crescute, imature, cu aspecte morfologice asemănătoare celulelor plasmaticе, deși pattern-ul nuclear este cel al unui mieloblast; apar în circulația periferică doar în condiții patologice.

TURNER (echimoza) – echimoze lombare prezente uneori în hemoragiile retroperitoneale (de exemplu în pancreatita acută).

TURYN (semnul) – flexia dorsală a halucelui produce dureri în regiunea gluteală (inconstant); întâlnit în caz de iritație sciatică severă.

TZANCK (testul) – depistarea, în mod caracteristic, în lichidul din bulele de pemfigus vulgar de celule Tzanck (celule epiteliale alterate, rotunde, cu joncțiuni intercelulare distruse, cu citoplasmă bazofilă și nucleu sferic, cu nucleoli proeminenți).

U

UHTHOFF (semnul) – apariția nistagmusului în scleroza în plăci (leuconevraxită).

UNGAR și MEDDISON (testul) – test de toleranță la tolbutamid care explorează rezervele insulinice ale diabeticilor.

UNNA (colorația) – colorație pe bază de albastru de metilen pentru celulele sanguine.

UNNA-PAPPENHEIM (colorația) – metodă de contrast folosită inițial pentru identificarea prezenței gonococilor, ulterior și pentru detectarea ARN și ADN în secțiunile tisulare.

V

VALENTIN (corpuseculii) – formațiuni mici, probabil amiloide, identificate ocazional în țesutul nervos.

VALENTINE (testul) – testul celor 3 pahare: vezica urinară e golită în 3 pahare, conținutul lor fiind apoi examinat; primul pahar conține urină care „spală” uretra anterioară, cel de-al doilea urină din vezica urinară, iar cel de-al treilea, urină proaspătă de la nivel renal.

VALLEIX (punctele) – puncte unde nervul este mai sensibil la presiune în caz de nevralgie: emergența trunchiului nervos, locul unde trunchiul nervos este mai superficial, locul unde fibrele nervoase traversează mușchii, precum și la nivelul ramificațiilor intradermice ale nervului.

VALSALVA – 1. (manevra) – expirul cu glota închisă; este manevră de excitație vagală; **2. (testul)** – se observă fluoroscopic cordul în cursul unei manevre Valsava; la persoanele normale cordul devine mai mic, dar la pacienți cu alterarea funcției miocardice, cordul se poate dilata.

VAQUEZ – 1. (junghiul) – durere localizată interscapulo-vertebral stânga, care a fost atribuită de Vaquez dilatării atriului stâng; **2. (claudicația)** – denumire improprie – claudicație venoasă – dată durerilor ce apar în timpul mersului, la nivelul gambelor, în sindromul post-trombotic.

VASILESCU (proba) – probă de pareză în care bolnavului în decubit dorsal i se cere să flecteze gambele pe coapse, călcâiele târându-se pe cearceaf; de partea cu deficit motor piramidal membrul inferior rămâne în urmă.

- VERAGUTH (semnul)** – semn constând din ridicarea treimii interne a pleoapei și întâlnit în unele stări depresive.
- VERCO (semnul)** – striatii și/sau hemoragii punctiforme subunghiale care se pot întâlni în eritemul nodos.
- VERNET (semnul)** – numit și semnul perdelei, constă în atragerea peretelui posterior faringian de partea sănătoasă în cazul paralizii de nerv glosofaringian.
- VERNEUIL – 1. (semnul)** – în sacroileite, presiunea aripilor iliace produce durere bolnavului aflat în decubit dorsal; **2. (semnul)** – limitarea abducției coapsei cu evidențierea adductorilor care apare în osteoartrita tuberculoasă a șoldului; **3. (tumorile)** hiperplazii nodulare ale nervilor cutanați.
- VILLARET (triada)** – cuprinde enucleere oculară, urini brune și hepatomegalie, triadă întâlnită în melanomul coroidian operat și metastazat.
- VINCENT (angina)** – angină gravă, ulceronecrotică fuzo-spirilară, care prinde de obicei întreg inelul Waldeyer.
- VINCENT D'ALGER (semnul)** – anestezia buzei inferioare și regiunii bărbiei care apare în tumorile maligne ale mandibulei sau în fracturile ramurii sale orizontale, determinată de lezarea nervului alveolar inferior.
- VIPOND (semnul)** – adenopatie generalizată întâlnită în perioada de incubatie a diferitelor exanteme ale copilariei, care poate permite un diagnostic precoce în caz de expunere cunoscută.
- VIRCHOW (planul)** – sau planul Frankfurt – reprezintă un plan geometric folosit pentru incidența radiologică care trece prin marginea inferioară a orbitelor și marginea superioară a orificiului conductelor auditive externe.
- VIRCHOW-TROISIER (semnul sau adenopatia)** – adenopatia supraclaviculară stângă izolată (ganglionul santinelă) care pledează pentru o metastază a unui cancer primitiv gastric sau de pancreas, colon, rect, testicul, prostată, ovar (subdiafragmatic).
- VOICULESCU** – vezi Drăgănescu.
- VOLHARD (proba)** – probă de diluție și ulterior de concentrație folosită pentru testarea funcției renale.

- VOLLMER (testul)** – testul la tuberculină.
- VOLKMANN (semnul)** – contractură în flexie afectând mușchi, tendoane, fascii sau alte țesuturi moi, (de exemplu la nivelul genunchiului sau degetelor) datorate degenerării tisulare produse de ischemie de cauze diverse.
- VON WALL (semnul)** – meteorism abdominal localizat în ocluzia intestinului subțire.
- VOSSIUS (inelul)** – opacitate circulară la nivelul capsulei anterioare a cristalinului ce apare după contuzii ale globului ocular, prin prezența de pigment și sânge.
- VULPIAN (efectul)** – după secționarea și degenerarea consecutivă a nervului hipoglos, stimularea ramurilor nervului coarda timpanului ce inervează limba va produce o contracție lentă și prelungită a mușchilor linguali și vasodilatație.
- VULPIAN-PREVOST (fenomenul)** – întâlnit în timpul ictusului apoplectic, constând din rotația capului și deviația globilor oculari spre partea leziunii cerebrale.

- WAALER-ROSE (testul)** – reacție de hemaglutinare pentru detectarea factorului reumatoid.
- WACHENHEIM-REDER (semnul)** – durere localizată în fosa iliacă dreaptă care apare la tușeul rectal, în apendicită.
- WAHL (semnul)** – asocierea colicii renale de obicei violente, cu oprirea tranzitului pentru materii fecale și gaze (ileus dinamic).
- WALDENSTRÖM (testul)** – metodă de determinare a porfirinelor urinare.
- WALDEYER (inelul limfatic)** – ansamblu de structuri limfatice ce cuprinde amigdalele linguală, palatină și faringiană.
- WARTENBERG – 1. (semnul)** – flexia și opoziția reflexă a policelui pe palmă, când bolnavul opune rezistență la extensia degetelor în prealabil flectate; are valoare de reflex patologic de origine piramidală; **2. (semnul)** – prurit intens fără cauză locală al vârfului nasului și nărilor în caz de tumoră cerebrală; **3. (semnul)** – abducția permanentă a auricularului în paralizia cubitală; **4. (semnul)** – diminuarea amplitudinii mișcărilor brațelor în timpul mersului în cazul leziunilor cerebeloase.
- WASSERMANN (reacția)** – reacție de fixare a complementului folosită în diagnosticul sifilisului.
- WATERS (imagine radiologică)** – vizualizare radiografică a sinusurilor maxilare și a oaselor zigomatice.
- WATSON-JONES (semnul)** – în periartrita scapulo-humerală, pe radiografia de față, se constată o depresiune supratuberozitară la inserția tendonului supraspinos, însoțită de o condensare a corticalei.

- WEBER – 1. (proba)** – se plasează un diapazon în vibrație pe vertex, sunetul lui fiind perceput egal de ambele urechi; un bolnav cu o leziune de transmisie va auzi mai bine vibrațiile diapazonului de partea bolnavă; în acest caz se va spune că proba Weber este lateralizată de partea bolnavă; în cazul unei leziuni de percepție, proba este lateralizată de partea sănătoasă; **2. (compasul)** – instrument alcătuit din două bare ascuțite așezate pe o bară gradată, cu care se poate testa discriminarea tactilă a bolnavului după aplicarea vârfurilor barelor la distanțe variabile pe tegument; **3. (punctul)** – situat la 1 cm sub promontoriul sacului, este considerat că reprezintă centrul de greutate al corpului.
- WEBER-BRAY (fenomenul)** – potențiale de acțiune ale nervului acustic ce corespund momentului în care stimulii auditivi ajung la cohlee.
- WEGNER (linia)** – linie curbă, subțire, albicioasă, reprezentând o zonă de calcificare incipientă la joncțiunea dintre epifiza și diafiza unui os lung, din cadrul epifizitei luetice.
- WEIGERT (legea)** – teoria supraproducției; pierderea sau distrugerea unui element al ansamblului organismului determină, compensator, înlocuirea sau supraproducția tisulară în cursul procesului de regenerare.
- WEILL (proba)** – vezi proba Babinski-Weill.
- WEINBERG (reacția)** – test de fixare a complementului folosit pentru diagnosticul hidatidozei.
- WEINGROW (semnul)** – percuția ușoară a calcaneului în caz de leziuni piramidale determină răsfirarea în evantai și flexia plantară a degetelor piciorului.
- WEISS (semnul)** – percuția ramurii superioare a nervului facial la nivelul unghiului extern al ochiului, determină contractia mușchiului orbicular; a fost descris în tetanie.
- WENCKEBACH – 1. (profilul)** – profilul încrucișat care apare în simfiza pericardică: profilul sternal se încrucișează la unirea 1/3 inferioare cu cele două treimi superioare, din cauza retracției posterioare a apendicelui xifoid. **2. (perioada)** – bloc A-V gr II (sau Mobitz II), constând în prelungirea treptată a intervalului PQ până când unda P nu mai este urmată de complexul QRS.

WERNICKE - 1. (reacția hemianoptică) – reflexul fotomotor nu se produce în jumătatea oarbă a retinei atunci când leziunea este la nivelul bandulețelor și se produce când leziunea este la nivelul scoarței; **2. (afazia)** – afazie mixtă cu predominanța tulburărilor de tip receptiv.

WESSELY (fenomenul) – keratita anafilactică.

WESTBERG (spațiul) – zonă înconjurând originea aortei și care este învelită de pericard.

WESTERGREN (metoda) – procedură de estimare a vitezei de sedimentare a hematiilor prin amestecarea sângelui venos cu o soluție apoasă de citrat de sodiu și așezarea într-o eprubetă standard umplută până la diviziunea zero. Sedimentarea hematiilor este măsurată în milimetri și se observă la o oră. Valorile normale pentru bărbați sunt 0–15 mm (medie 4), iar pentru femei 0–20 mm (medie 5).

WESTPHAL (semnul) – abolire precoce a reflexelor patelare în tabes.

WESTPHAL-PILTZ - 1. (fenomenul) – spasm al orbicularului ochiului și mușchilor pupilari; **2. (pupila)** – rigiditate midriatică; pupilă midriatică ce răspunde foarte lent, sau deloc, la lumină sau acomodare.

WICKHAM (striatii) – striatii albicioase în rețea pe leziunea de lichen plan.

WIDAL (reacția) – reacție de aglutinare folosită în diagnosticul febrei tifoide.

WIDOWITZ-CANTELLI (semnul) – disociere între mișcările ochilor și cele ale capului, ochii coborând în timp ce capul se ridică și invers; de asemenea, se asociază protruzia globilor oculari și mișcări lente involuntare ale ochilor și pleoapelor; apare în difterie.

WILDER (semnul) – tremor brusc al globului ocular la mișcarea din abducție în adducție și invers; este întâlnit în boala Graves.

WILLIAMS (sunetul traheal) – sunet timpanic pulmonar obținut când lobul superior este complet colabă; se caută în spațiile intercostale I–II, anterior.

WILLIAMSON (semnul) – reducerea tensiunii arteriale la membrul inferior de partea unui pneumotorax sau a unei pleurezii.

WILLIS (paraacezia) – bolnavul cu o diminuare netă de auz, în condiții de zgomot aude cu mult mai bine decât în condiții de liniște.

WINTERBOTTOM (semnul) – tumefacția ganglionilor cervicali posteriori, caracteristică pentru stadiile precoce ale bolii somnului; utilă pentru supravegherea imigranților cu infecții preclinice.

WINTRICH (fenomenul) – hipersonoritatea pulmonară localizată își modifică tonalitatea dacă gura este deschisă (crește) sau închisă (scade); normal poate apare percutând traheea, iar patologic în cazul unei cavități pulmonare mari cu bronșie liberă.

WOLF (testul) – sau testul de încărcare nervoasă: se cere bolnavului să efectueze un calcul mintal, TA măsurându-se înainte și după; creșterile normale sunt de maximum 20 mmHg și sunt pasagere.

WÜRP (reflexul) – reflex patologic de origine subcorticală care constă din contracția orbicularului buzelor, atunci când se percută colțul buzelor.

Y

- YERGASON (semnul)** – producerea durerii în gutiera bicipitală în urma supinației cu opunere din partea examinatorului, semn întâlnit în periartrita scapulo-humerală.
- YHLES (albuminuria)** – proteinurie ortostatică.
- YORKE (reacția)** – reacție autolitică folosită ca test pentru identificarea hemoglobinuriei paroxistice.
- YOUNG (regula)** – pentru determinarea dozei de medicament pentru un copil, se adună 12 la vârsta copilului și suma se împarte cu vârsta. Doza de la adult împărțită la cifra obținută dă doza adecvată pentru copil.
- YVONE (testul)** – teste folosite pentru identificarea unor substanțe toxice (de exemplu alcaloizi) în diverse fluide.

Z

- ZEBROVSKI (adenopatia)** – adenopatie de pe linia axilară în spațiul IV și V intercostal care sugerează o tuberculoză pulmonară (apare și în cancerul bronhopulmonar și neoplasmul pleural).
- ZENKER – 1. (diverticulul)** – diverticul situat în partea dorsală a esofagului cervical (diverticul de pulsione, în care numai mucoasa prolabează); **2. (degenerarea)** – formă de degenerare hialină severă sau necroză a musculaturii scheletice ce apare în infecții severe; **3. (paralizia)** – parestezii sau paralizie în teritoriul inervat de nervul popliteu extern.
- ZIEHL – NEELSEN (metoda)** – metodă de colorare a bacteriilor acid-alkolo-rezistente, mai ales a bacilului tuberculos.
- ZIMMERLIN (atrofia)** – varietate de atrofie musculară ereditară progresivă, cu debut în jumătatea superioară a corpului.
- ZIMMERMANN (reacția)** – test fundamental folosit pentru dozarea 17 – cetosteroizilor.
- ZONDEK-ASCHHEIM (testul)** – vezi testul Aschheim – Zondek.
- ZSIGMONDY (testul)** – vezi testul Lange